

Veda

altkitap 2010 Öykü Seçkisi

Veda

Veda 2010 Öykü Seçkisi

Editör: Cem Uçan

Sürüm: Kasım 2010

© 2011 altkitap

Yapıtın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

www.altkitap.com

altkitap@altkitap.com

altkitap 2010 Öykü Ödülü

Adnan Kurt, Cem Uçan, Murat Gülsoy ve Yekta Kopan'dan oluşan Seçici Kurul dereceye giren öyküleri; Aylın Sökmen, Cem Uçan ve Hande Ortaç'tan oluşan Değerlendirme Kurulu öykü seçkisinde yer almaya hak kazanan öyküleri belirledi.

Öyküler seçkide aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

Birincilik	Veda	Nursel Güler
İkincilik	Yedek Talihli	İlkay Yıldız
Üçüncülük	Tunmadan Tunmaya, Çimmeden Çimmeye	Atiye Tümüklü
Seçici Kurul Özel Ödülü	Bir Aletle Bir Kitabın Hikâyesi	Hasan Cüneyt Bozkurt

"Veda - 2010 Öykü Seçkisi"nde yer alan diğer öyküler (yazar adına göre)

Ayşen Işık	İç Dış
Bahri Vardarlılar	Ruh Doktoru
Bedia Koçakoğlu	Cırcırböceği, Nane Kokusu ve Bay K.
Deniz Yalım Kadıoğlu	Stoliv
Dilek Emir	Başımdaki Düğüm
Elif Aslan	Günebakan
Emine Yılmaz	Kütüphaneci
Fatih Parlak	Şüphesiz, Alıcı Alacaktır
Fulya Füsün Çetinel	Mutfak Dolabındaki Cinayetin Esrarı
Hakkı İnanç	Büyüklerin İş
Hasan Eroğlu	Çakma Çağı
Kerem Aslan	Başka Bir An
Kıvanç Nalca	Efektör Korkut Şamar'ın Hususi Arşivi
Melike İnci	Yok Gibi
Murat Şahin	Cem-ül Cem
Safnaz Esra Baş	Kahvaltı
Salih Demir	Vicdan Metroso
Sedat Palut	BMM
Tuğba Çelik	Yolda Ansızın
Yurdağül Şahin	Sigara
Zeynep Ayşe	Devon Misafiri

İçindekiler

Özgeçmişler	2
Veda	9
Yedek Talihli.....	13
Tunmadan Tunmaya, Çimmeden Çimmeye.....	20
Bir Aletle Bir Kitabın Hikâyesi.....	27
İç Dış	35
Ruh Doktoru	40
Cırcır Böceği, Nane Kokusu ve Bay K.....	46
Stoliv.....	51
Başımdaki Düğüm	55
Günebakan.....	59
Kütüphaneci	65
Şüphesiz, Alıcı Alacaktır.....	68
Mutfak Dolabındaki Cinayetin Esrarı	74
Büyüklerin İşİ.....	79
“Çakma Çağı”	83
Başka Bir An.....	89
Efektör Korkut Şamar'ın Hususi Arşivi.....	92
Yok Gibi.....	95
Cem-ül Cem	98
Kahvaltı	104
Vicdan Metro su	107
BMM.....	112
Yolda Ansızın	118
Sigara	121
Devon Misafiri.....	124

Özgeçmişler

Nursel Güler

1982 yılında İzmir'de doğdu. 2002 yılında Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, TV ve Sinema lisans programından, 2008 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı yüksek lisans programından mezun oldu. 2008 yılından beri Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Genel Gazetecilik Anabilim Dalı'nda doktora öğrencisi. Manisa'da yaşıyor, bir özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde çalışıyor.

Eleştiri yazıları Virgül, Radikal İki, Birgün Gazetesi, Bianet, Uçan Süpürge gibi çeşitli yayınlarda, öyküleri Kül Öykü, Lacivert, Her Şeye Karşın, Özgür Edebiyat ve Hece Öykü'de yer aldı. Eskişehir Sanat Derneği ve Türkiye Bilişim Derneği Öykü Yarışmalarında öyküleri Özel Ödül'e layık görüldü

İlkay Yıldız

2003 yılından bu yana reklam yazarlığı yapıyor. Halen Leo Burnett Reklam Ajansı'nda reklam yazarı ve yaratıcı ekip lideri olarak çalışıyor. Galatasaray Dergisi'nde Tribün Notları, Reset!Magazine'de MoodTrack köşelerini yazıyor. Ayrıca Bilgi Üniversitesi Kültür Yönetimi bölümünde yüksek lisans yapıyor.

Atiye Güner Tümüklü

1947 Yılında Kayseri-Bünyan'da doğdu. Bünyan Ortaokulu, Kayseri Lisesi, İzmir, Eğitim Enstitüsünde okudu. Yurdun değişik yerlerinden Develi, Bitlis-Tatvan, Hakkâri, Hakkâri-Yüksekova, Bünyan, İzmir Torbalı'da otuz yıl Türkçe öğretmenliği yaptı. Şu anda emeklidir. Evli, üç çocuk annesi olup, dört de torunu bulunmaktadır. KYD (Kadın Yazarlar Derneği) üyesidir. Seyrek Belediyesi Kadın Konulu Öykü Yarışması, 2009 Ankara Kitaplığı, Geleneksel Mahmut Tunaboylu Öykü Yarışması, Gila Kohen Öykü Yarışması, Ümit Kaftancıoğlu Öykü Yarışması ve İzmir Kuş Cenneti Öykü yarışmalarında öykü ödülleri kazandı.

Hasan Cüneyt Bozkurt

1982 Aydın, Söke doğumlu. 2000 yılında girdiği Ege Üniversitesi Biyokimya Bölümü'nden 2002'de ayrıldı. Çeşitli gazete ve dergilerde makaleleri, röportajları, denemeleri yayımlandı. Köşe yazarlığı yaptı. 2008'de Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı yıl İstanbul, Güngören'e sınıf öğretmeni olarak atandı. Murat Gülsoy ve Feridun Andaç'ın atölye çalışmalarına katıldı. 2011 Ümit Kaftancıoğlu Öykü Yarışması'nda "Namus Parası" adlı öyküsüne üçüncülük ödülü verildi. Üç yıldır sınıf öğretmeni olarak çalışıyor.

Ayşen Işık

1968 yılında İstanbul'da doğdu. 1989 yılında Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Tekstil Mühendisliği Bölümünü bitirdi. 2008 yılına dek gece gündüz demeden mesleğinin gereklerini yerine getirmeye çalıştı. 'Su Donar Buz Olur' adıyla tasarladığı roman çalışması, 2009 yılının Ekim ayında Siyah Beyaz Yayınevinden 'Güneş Her Yüreğe Değer' adıyla basıldı. Bursalı gazetecilerin kurduğu Yeniaksen adlı internet gazetesinde köşe yazarlığını da deneyen Ayşen Işık tercihini öykü ve romandan yana kullanmayı seçti, ardından yazma yetkinliğini geliştirmek ve yazdıklarını daha nitelikli hale getirebilmek için Hakan Akdoğan'ın 'Yaratıcı Yazarlık' atölyesine katıldı. Yaşamını halen Bursa'da sürdürmektedir.

Bahri Vardarlılar

İstanbul'da doğdu. Saint Benoit Lisesi ve İstanbul Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Marmara Üniversitesi Radyo Televizyon ve Sinema bölümünde yüksek lisans yaptı. Birçok yerde edebiyat ve sinema üzerine makale ve eleştirileri yayımlandı.

Bedia Koçakoğlu

10 Şubat 1980 yılında Antalya'nın Alanya İlçesi'nde doğdu. 2002 yılında Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Eylül 2004 tarihinde Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı'nda yüksek lisansa başladı. 2006 yılının Mayıs döneminde "Sevim Burak Hayatı-Eserleri-Sanatı" başlıklı tezi ile bu programdan mezun oldu. Aynı yıl başladığı doktora öğrenimini "Postmodernizm Sorunsalı ve Türk Anlatısında Geleneksel Tahkiyenin İzleri" başlıklı tezi ile 2011 yılında tamamladı.

Deniz Yalım Kadiođlu

1979 doğumlu, Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü mezunu. Üniversite döneminden itibaren çeşitli dergi ve internet sitelerinin editör ve yazar kadrosunda yer aldı. Öyküleri Notos edebiyat dergisinde ve altZine’de yayımlandı. Yitik Ülke Yayınlarının “80’lerde Çocuk Olmak” ve “Olimpos Öyküleri” kitaplarına anı yazısı ve bir öyküsüyle katıldı. Fransa’da yaşıyor, kısa öykülerin yanında süreli yayınlar için çeşitli konularda içerik üretimi ve editörlük çalışmalarına devam ediyor. denizesifir.blogspot.com adresli bir blogu var. *Katkıda bulunduğu çalışmalar:* Kitap editörü: “Sessizliği Bozmadan: Mezopotamyalı Bir Yoginin Yaşam Serüveni”, Yazar: Adnan Ananda Siddviho Çabuk, Doğan Kitap, 2008 Metin yazarı ve editör: “Anadolu’da Yolculuk”, Kâmil Koç Otobüsleri A.Ş. Yayınları, 2007 Kitap editörü: “İnsan Kaynaklarında Yeni Eğilimler”, Ernst & Young - Hayat Yayınları, 2005 Çevirmen: “Televizyonda Yapım ve Yönetim”, Gerald Millerson, 2009

Dilek Emir

1974 yılında İzmit’te doğdu. 1998’de Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü’nden mezun oldu. Sekiz yıl bankada fon yönetimi alanında çalıştı. Müge İplikçi, Semih Gümüş ve Murat Gülsoy’un yaratıcı yazarlık atölyelerine katıldı. Notos dergisinde öyküleri yayımlandı.

Elif Banu Aslan

1975 doğumlu. Ankara’da yaşıyor. Üniversite eğitimini; 1998 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye bölümü ve ardından 2007 yılında Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim-iş Öğretmenliği bölümünden birincilikle mezun olarak tamamladı. Halen Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim-iş Öğretmenliği bölümünde yüksek lisans eğitimine tez döneminde devam ediyor. Resim yapmak başta olmak üzere; şiir, öykü, roman, anı, deneme gibi yazın türlerinde araştırmak, okumak, yazmak; sinema hakkında okumak, araştırmak ve film izlemekten keyif alıyor.

Emine Yılmaz

14 Aralık 1972’de Bulgaristan’da doğdu. 1978 yılında Türkiye’ye göç etti. Boğaziçi Üniversitesi, Bilgisayar Mühendisliği bölümünden mezun oldu. İstanbul’da yaşıyor ve bilişim alanında çalışıyor. Santral Edebiyat ve Notos Yaratıcı Yazarlık atölyelerine devam etti. Çeşitli öyküleri altZine, 2009 altKitap öykü yarışması seçkisinde ve 2. Mimarlık Öyküleri Yarışması seçkisinde yayımlandı ve 2009 Özgür Pencere Kadın Öyküleri yarışmasında ikincilik ödülü aldı.

Fatih Parlak

1987 Ankara doğumlu. Ankara'da yaşıyor. Gazi Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği bölümü öğrencisi. Öyküleri daha önce Varlık, Öykü Teknesi, Kül Öykü, Akatalpa Öykü gibi dergilerde yayımlandı. Ayrıca kitap tanıtım yazıları yazmakta.

Fulya Füsün Çetinel

1962 yılında İstanbul, Şişli'de doğdu. Avusturya Lisesi Fen Bölümü'nü, ardından Boğaziçi Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği'ni bitirdi. Öğrenimi boyunca dört sene üniversitenin sanat atölyesinde seramik ve resim dersleri aldı. Yine aynı yıllarda Dağcılık Kulübü'nün bir üyesi olarak Türkiye'nin dağlarını dolaştı, yaylalarda göçerlerle konakladı, gezi bültenleri çıkardı. Tercümanlık yaptı, lisan dersleri verdi. Özel bir lisede sekiz sene İngilizce öğretmenliği yaptı. 1994 senesinden beri eşi ile beraber bir basım evi işletmektedir. Tüm bu seneler boyunca, yazıları İngiltere'de, Bournemouth ve Cambridge, bir lisan okulunda gurup lideri olarak gençlerle çalıştı, onların dertlerine ortak oldu. Çalışma ortağı şirketler ile üniversite son sınıf öğrencilerine kariyer planlaması dersleri verdi. 2009-2011 yıllarında Boğaziçi Üniversitesi Murat Gülsoy Yaratıcı Yazarlık Kursu ve Atölyesine katıldı. Halen Yeşim Cimcoz ve gurubu ile istanbuluyaziyorum.com sitesi için geziyor, yesimcimcoz.com sitesinde **Fikrimin Köşesi**'ne hikayeler yazıyor. Yabancılara Türkçe dersi veriyor. Yürüyor, bisiklete biniyor, seyahat ediyor, okuyor, yazıyor, çiziyor, kedi bibloları biriktiriyor, film seyretmeyi, insanları, hayvanları ve yaşamı izlemeyi seviyor. Evli, 18 yaşında bir kızı ve Fincan isimli bir kedisi var.

Hakkı İnanç

1984 yılında Ankara'da doğdu. Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü'nü bitirdi. 2007-2008 yılları arasında Özel Marmara Akademisi Reklâmçılık ve Halkla İlişkiler Programı'na devam ederken "Yaratıcı Yazarlık" derslerine giren Yazar Bilgin Adalı'nın yönlendirmesiyle yazdığı öykü ve denemeler, Yeni Aktüel dergisinde ve Radikal gazetesinin o dönemki eki olan Radikal Genç'te yayımlandı. 11. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali Kısa Film Öyküsü Yarışması için yazdığı öykü başarılı bulununca festivalin konuğu olarak, Işıl Özgentürk Yaratıcı Yazarlık Atölyesi'ne katılmaya hak kazandı ve öyküsü senaryolaştırıldı. İzleyen yıllarda dernek, vakıf ve belediyelerce düzenlenen öykü yarışmalarında çeşitli dereceler almıştır.

Hasan Eroğlu

1981, yılında Ankara'da doğdu. İlk ve orta öğrenimimi Ankara'da tamamladı, 2004 yılında Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı'ndan mezun oldu. Erzurum ve Tokat illerinde Sınıf Öğretmeni ve yönetici olarak görev yaptı. Şuan Tokat ilinde sınıf öğretmenliği yapmaktadır. Türk Fantazyta Birliği'nin 2009 kış döneminde düzenlediği öykü yarışmasında birinci oldu. Öykü yazmak dışında amatör olarak fotoğrafçılıkla uğraşılıyor.

Kerem Aslan

1987 tarihinde Ankara'da doğdu. İlk ve ortaokulu TED Ankara Koleji'nde okudu. 2009 yılında Uludağ Üniversitesi Felsefe bölümünden mezun oldu. Ekim 2010 tarihinden beri Almanya'da, Bonn Üniversitesi'nde felsefe yüksek lisans eğitimine devam ediyor.

Kıvanç Nalça

4 Nisan 1973'te İstanbul'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Eskişehir'de tamamladı. Ankara Üniversitesi D.T.C.F. Tiyatro Bölümü'nden mezun oldu. Öğrencilik yıllarından başlayarak tiyatro oyunları yazmayı sürdürdü. İlk kitabı "Mutsuz Anneler Kulübü" Kültür Bakanlığı tarafından 1997 yılında yayınlandı. Mitos Boyut Yayınları tarafından 2004'te basılan "Toplu Oyunları 1" de, ulusal yarışmalarda ödüllendirilen "Dermeyan Masalı", "Eşya ile Münasebeti Tayin Problemi", "Mutsuz Anneler Kulübü" ve "Büyüdüđüm" adlı oyunları yer aldı. 1999 yılında TRT İstanbul Radyosunda Prodüktör olarak görev yapmaya başladı. Orhan Pamuk'un "Benim Adım Kırmızı", İnci Aral'ın "Mor", İhsan Oktay Anar'ın "Puslu Kıtalar Atlası" gibi romanlarının radyo uyarlamalarını gerçekleştirdi. Radyo oyunları yazarlığında düzenlenen ulusal ve uluslar arası yarışmalarda değerlendirme kurullarında görev aldı. 2005 yılında Ankara Mavi Sahne'de "Âlemin En Güzel Hikâyesi" adlı oyunu sahnelendi. İlk romanı "Çıplak" 2006 yılında, ilk şiir kitabı "Hiçmasal" 2007 yılında Altın Bilek Yayınları tarafından yayınlandı. "El Âlemin Sözleri" adlı romanı 2008 yılında yine aynı yayınevinde yayınlandı. Raftakiler dergisinin editörlüğünü yaptı. 2008 Nisan ayından itibaren Türkiye'nin ilk ve tek Radyo Oyunu ve Radyo Kültürü Dergisi Dramafon'u çıkartıyor ve bu dergide radyo oyunu tekniği ve teorisi hakkındaki inceleme ve araştırmalarını yayınlıyor.

Melike İnci

1975 yılında İstanbul'da doğdu. Özel İtalyan Lisesi ve İstanbul Üniversitesi Kimya Mühendisliği mezunu. Kimya mühendisliği yapıyor.

Murat Şahin

Konya Ereğli'de doğdu. İlk ve orta öğretimini Kayseri'de görüp, lise eğitimini Kayseri Fen Lisesi'nde tamamladı. Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi bölümünü bitirdi. On dört yaşından bu yana bir kısmı fantastik kurgu olmak öykü yazıyor. Bunların önemli bir bölümü yoledebiyat.com internet sitesinde yayınlanmış olup halen nuhunfilosu.com adresinde mahlas ile denemeler yazmakta ve incelemeler yapmaktadır.

Safnaz Esra Baş

1987 yılında İzmir'de doğdu. İlkokulu Kocaeli ve Ankara'da okuduktan sonra Ayrancı Lisesi Yabancı Dil Ağırlıklı bölümünden mezun oldu.2010 yılında Gazi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği bölümünü tamamladı.

Salih Demir

1986 İstanbul doğumlu. 2009 yılında Kadir Has Üniversitesi'nden mezun oldu. Medya sektöründe bir süre çalıştıktan sonra, ilk uzun metraj senaryosunu tamamlamak için işinden ayrıldım. Senaryo yazıyor ve bir film yapım şirketi için gönüllü stajyer olarak senaryo analizleri yapıyor.

Sedat Palut

1980 İstanbul doğumlu. Mimar Sinan Üniversitesi Tarih Bölümü mezunu. YTÜ İnkılap tarihinde yüksek lisans yapıyor. Özel bir kurumda Tarih Öğretmeni olarak çalışıyor. Çeşitli gazete, dergi ve sanal ortamlarda sinema, tiyatro ve öyküler yayımlıyor.

Tuğba Çelik Özer

1977 Samsun'da doğdu. 1999'da Erciyesi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. 2002 yılında Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde yüksek lisansını, 2010 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dilbilim

Veda - altkitap 2010 Öykü Seçkisi

Bölümü'nde doktorasını tamamladı. Ankara'da on yılı aşkın süredir edebiyat öğretmenliği yapıyor. Öykü Teknesi, Kül Öykü, FelsefeYazın, Altzine gibi dergilerde öyküleri yayımlandı.

Yurdağül Şahin

ODTÜ'de mühendislik eğitimi gördü. Uzun yıllar bilişim sektöründe çalıştı. Okumayı, yazmayı, düşünmeyi ve gözlemlemeyi seviyor. Öyküler yazmaya ve roman taslakları üzerinde çalışmaya devam ediyor.

Zeynep Ayşe

1970 İstanbul'da doğdu. İngiltere'de Turizm, Türkiye'de İşletme okudu. On beş yıldan fazla çok uluslu firmalarda çeşitli görevlerde çalıştı. 1996'da yazdığı üç radyo tiyatrosunun TRT'de yayımlanmış olmasından güç alarak tiyatro oyunu (fars) ve öyküler yazmaya başladı. Feryal Tilmaç Yazarlık Atölyesi'ne devam ediyor.

Veda

Erken gittin be Seyfi! Bu genç yaşında dul bıraktın beni. Ben şimdi sensiz ne yaparım? Ne elde var ne avuçta. Sağlığında kenara üç beş kuruş atsaydın bari. Ama yok. Hep kendini düşündün. Orda burada yedin paraları. Onunla bununla gönül eğlendirdin. Senin yüzünden günyüzü göremedim. Gençlik, güzellik desen bende de vardı. Aklım da iyi kötü çalışır. Beni suçlama. Kabahat bende değildi. Bildim bilesi senin gözün dışarıdaydı. Ailece sütünüz bozuk sizin. Baban da anana az çektirmemiş zamanında. Sevgiymiş, bağlılıkmiş, sıcak aile ortamıymış hep hikâye. Bana sadık kalsaydın mutlu bir yuvamız olacaktı. Sen ne yaptın? İşitlili meyhanelere, üçüncü sınıf gazinolara, arka sokaklara, tekinsiz mekânlara, ite kopuğa, âlemlere, rakıya, soyu bozuk karılara dadandın. Suçum neydi benim? Kalk yerinden de anlat. Nasıl kalkacaksın? Ölüsün sen! Bundan böyle ben konuşacağım sen dinleyeceksin. Yattığın mezarda huzur bulacak mısın bakalım. Dünyada günümü gün ettim diye sevinme sakın. Hayattayken beceremedim ama ahirette iki elim yakanda olacak. Döktüğüm gözyaşlarının hesabını vereceksin. Yalnız kaldığım günler ve geceler boyunca nasıl kederlendiğimi, boğazımda düğüm düğüm olan acıları, içimi taşa çeviren hüznüleri bir ben bilirim bir de Allah. Ne zaman mutlu bir çift görsem gözlerim buğulanırdı. Ah Seyfi ah! Komşu kadınlar, kocalarının kollarına girip çarşı pazara çıkarken gözlerim seni arardı. Ellerinde paketlerle çarşı pazardan dönen aileleri görünce içim burkulurdu. Akşamları perdeleri henüz çekilmemiş evleri gözetler de yere kurulan sofraları, sofraların etrafına toplanan aile fertlerini görür, bahtsızlığımıza yanardım. Kaç kez kendimi öldürmeyi düşündüm. Ben kendimi zehirlemeyi, asmayı, bıçaklamayı planlarken sen esmer bir kadının bacaklarına bakardın. Tam pencereden atlayacağım sırada bir sarışının göğsünde uyurdun. Ne zaman tüpü açık bırakıp uyumaya niyetlensem bir kızıl güzelin kollarında olurdun. Dünya bu. Sen gittin, ben kaldım. En çok neye gücendim, biliyor musun? Çarşamba Pazarı'ndan kırmızı güllü bir elbise almıştım kendime. O gece giyindim, süslendim, seni bekledim. Sabah ezanı okunurken geldin eve. Leş gibi içki kokuyordun. Ayakta durmaya mecalin yoktu. Koluna girip içeriye aldım seni. Yatak odasına götürüp yatırdım. Bir an başını koyduğun yastıktan doğrulup bana baktın. Ne dediğini hatırlıyor musun? “Kız Gülten, bu ne hal?”, sonra da sızdın. Yüzündeki alaycı ifadeyi görünce nasıl da yıkılmıştım. O gün anladım ki senden koca olmaz. Kocam var mı yok mu belli değil bari çocuğum olsun dedim ama o da olmadı. Adımı kısıra çıkardın. Hangimizin kısır olduğunu Allah bilir. Diken üstünde, acıyla, korkuyla geçti günlerim. Senden boşanmayı da düşünmedim değil. “Boşanıp ne yapacaksın?” dedi komşular. Oturduğum yerde oturdum. Öyle ya, boşansam ne olacaktı? Çalacak kapım, gidecek yerim, hısım akrabam mı vardı? Olanları da biliyoruz. İnsan güç duruma düşmeye görsün etrafındakiler çil

yavrusu gibi dağılır. Ne istedin de vermedim sana? Patates yemeğiyle cacık severdin, haftada bir yapardım. Dışarılara gitme diye çilingir sofraları kurardım. Gömleklerin, pantolonların hep ütülüydü. Evin içinde asık surat istemezdim. Ne kadar kederli olsam da yüzüm gülerdi. “Otur Gülten!” otururdum. “Kalk Gülten!” kalkardım. “Yat Gülten!” yatardım. Sanki sabrımı sınırdın. Senin yüzünden saçma sapan düşüncelere kapılırdım. Nerde güzel bir kadın görsem aklıma sen gelirdin. Bütün kadınlara kuşkuyla bakardım. Acaba hangisi? Kendi gözlerimle değil de senin gözlerinle görürdüm onları. Boyanıp süslenen, alımlı, bakımlı kadınlar beni çileden çıkarırdı. Onları öptüğünü hayal ederdim. Sonra onların sana dokunduklarını düşünürdüm. Boğmak isterdim hepsini. Dağ dağa küsmüş dağın haberi yok. Ters ters bakıp geçerdim yanlarından. Bir keresinde böyle baya süslü, şık giyimli bir kadına fena bakmış olacağım ki kadın arkamdan, “Deli mi ne!” dedi. Az kalsın, “Kocamdan uzak dur!” deyip girişecektim ona. İyi ki yapmamışım. Rezil olduğumla kalacaktım. Gittin Seyfi, gittin. Ölümlü dünya işte! Hepsi geldi, geçti. Bak, üzerindeki toprağa dokunuyorum şimdi: Buz gibi. Yakında mezarının üzerinde kedilerle köpekler dolaşmaya başlayacak. Bedenin çürürken toprağının üzerinde yeşillikler çıkacak. Buraya bir daha gelir miyim gelmez miyim, bilmiyorum. Gelmişken içimde ne var ne yoksa dökeyim.

İnsanoğlu çiğ süt emmiş derler. Başlangıçta bu laf sadece seni anlatır sanırdım ama sonra baktım ki... Nasıl diyeceğimi bilemiyorum. Anlattıklarımın sonra kalkıp üzerime yürüyecek halin yok. Ölüsün sen. Gene de ölü bile olsa insanın kocasına bu tür şeyleri anlatması pek kolay olmuyor. Anlatmaya çalışayım. Benim aile hayatına, evine, kocasına ne kadar düşkün bir kadın olduğumu bilirsin. Senin bütün zamparalıklarına göz yumdum. On beş yıllık evlilik hayatımız boyunca bir gün olsun yediğin haltları yüzüne vurmam. Kaç defa gömleğinin yakasında ruj lekesi gördüm, gıkım çıkmadı. Ceketlerinin ceplerinde vesikalık kadın fotoğrafları buldum, ses etmedim. Telefon numaraları ve adresler geçti elime, üzerinde durmadım. Yaptığım bunca fedakârlıktan sonra anlatacaklarım karşısında senin de aynı sabrı göstermeni bekliyorum. Bir ölü olarak bu isteğimi yerine getireceğinden kuşku yok.

Bundan yaklaşık üç yıl önce uzunca bir süre ortalıktan kaybolmuşsun hani. Tek söz etmeden çekip gitmiştin. Artık kiminle, nerde, ne yaptığını bilmiyorum. Daha önceleri de arada bir eve gelmediğin olurdu ama bu seferki başkaydı. Ne bir bahane uydurmuşsun gidişine ne de haber göndermiştin. Günlerce yolunu gözetledim. Kapıda pencerede kaldım. Yokluğun cehennem azabı gibiydi. Bunalıma girince kendimi eve kapadım. Kapıdan dışarıya adımımı atmadım. Gidişinin üzerinden on beş güne yakın bir süre geçince dönmeyeceğine iyice inandırdım kendimi. Umutsuz, çaresiz ve bitkindim. Bir gece canıma kıymak istedim. Mutfak tüpünü açık bırakıp yatağa uzandım. Çok geçmeden uyuyakalmışım. Öldürmeyen Allah öldürmüyor. Sabah uyandığımda evin içinde ağır bir koku vardı. Tüpü kontrol ettim. İçindeki gaz bitmiş ama ölmeyi becerememişim. Pencereleri, kapıları açıp evi havalandırdım.

Ölmediğime üzuldüm desem yalan olur. Bununla beraber sevinçli olduğum da söylenemezdi. O günü hafif bir boğaz yanması ve halsizlikle geçirdim. Bütün gün yatağın içinden çıkmadım. Akşama doğru karnım acıktı. Yataktan kalkıp mutfağa gittim. Dolap tamtakır. Birkaç patates ve biber dışında yemeklik kalmamış. Kızartma yapmaya kalksam evde tüp yok. Tüpçüye telefon edip tüp getirmesini istedim. Yarım saat sonra kapı çaldı. Yirmi beş yaşlarında, uzun boylu, beyaz tenli bir genç kapıda duruyordu. “Tüpü bağlayayım mı abla?” dedi. “Bağla,” deyip içeri aldım adamı. O, tüple uğraşırken ben de patatesleri soyuyordum. Genç adam, uzunca bir süre uğraştıktan sonra eski tüpü göstererek, “Bunun kafası sıkışmış,” dedi. “Ne yapacağız?” diye sordum. Bıçak istedi. Tüpün kafasının sert bir cisimle zorlanması gerekiyormuş. Elimdeki bıçağı ona verip çekmededen kendime başka bıçak aldım ve işime devam ettim. Arada bir arkama dönüp ne yaptığına bakıyordum. Birkaç kez göz göze geldik. Yüzünde tuhaf bir ifade vardı. Üstünde durmadım, kafamı çevirdim. Adam işi uzattıkça uzatıyor, gitmek bilmiyordu. Tedirgin olmama rağmen ses etmedim. Sonunda, “Yok, böyle olmayacak,” deyip tüpü bıraktı, bana doğru yaklaştı. Tam arkamda duruyordu. Nefesini enseme hissediyordum. Aklından geçeni sezdim. Elim ayağım titredi. Sağ kolunu sağ koluma dayadı. “Bendeki bıçak pekiyi değil. Seninkini alayım,” dedi. Bıçak ellerimin arasından sıyrılıp lavabonun içine düştü. Bıçağı almak için arkamdan lavaboya doğru uzandığında vücutlarımız birbirine değiyordu. Dönüp bakamadım yüzüne. Onu kendimden uzaklaştıramadım. Ben tepki vermeyince iyice cesaretlendi. Lavabonun içinden çıkarıp aldığı bıçağı sağ eliyle karnıma yasarken sol eliyle belimi sarmıştı. Korkuyor muydum? Bilmiyorum. Saçlarıma dokunmaya, boynumu öpmeye başladı. İçim ürperdi. O iş senden başkasıyla olmaz sanıyordum. Oysa şimdi yanı başımda beni isteyen gencecik bir erkek vardı. Ona karşı koymalı mıydım? Kafam allak bullak olmuştu. Arkamdan sınıksıkı sarıldığında nasıl da sıcaktı. Beni kendisine doğru çevirip ağızından öpünce aklım başımdan gitti. Zayıf düştüm. Olay kontrolümden çıkmıştı sanki. Olan bitenin önüne geçemiyor, ona engel olamıyordum. Sonunda kendimi bıraktım. Olanlar oldu. Adam gittikten sonra bir süre olduğum yerde kalakaldım. Kendime inanamıyordum. Onu başımdan savmak için en ufak bir davranışta bile bulunmamıştım. Pişman mıydım? Hayır, değildim. Bütünüyle şaşkındım yalnızca. Ben, kendimden bunu beklemezdim. Buraya günah çıkarmaya gelmedim Seyfi. Benimkisi bir anlık bir zaaf değildi kesinlikle. Eğer öyle olsaydı adamla o günden sonra defalarca görüşmezdim. İlk birlikteliğimizin ardından onunla yeniden görüşmek isteyen bendim. Bazen gündüzleri, bazen geceleri geliyordu. Beraber olduğumuz saatlerde sanki zaman duruyor, dünya dönmüyordu. Birbirimizden başka herkesi unutuyorduk. Senin yatağında yatıyor, senin küllüğünü kullanıyor, senin bardağından rakı içiyor, senin koltuğunda oturuyorduk. Bu durumdan garip bir haz duyuyordum. Sen başka kadınlarla gönül eğlendirirken ben de bir yabancıyla birlikteydim. Bu işin sonunun nereye varacağını kestiremiyordum. Adam gün geçtikçe bana daha çok bağlanır olmuştu. Böyle giderse çok geçmeden âşık olacağını

seziyordum. Bu durum yaşantımızı güçleştirmekten başka bir işe yaramazdı. Arada bir senin hakkında konuşmaya kalkışırdı ama buna müsaade etmezdim. Onu, mümkün olduğunca benimle ilgili gerçeklerden uzak tutmaya çalışıyordum. Ne geçmişi ne de geleceği konuşmak istiyordum. Aklım fikrim içinde olduğumuz andaydı. Başka türlüünü yapamazdım çünkü. Geçmişimde senden başka ne vardı? Onunla bir gelecek kurmaksa imkânsızdı. Nasıl güzel bakardı bana. “Gülten,” dediğinde içim titrerdi. O beğenmediğin kırmızı güllü elbisem var ya, ona deli olurdu. “Gülten,” derdi, “akşama aynısını giysene.” Dudaklarımı kırmızıya boyar, gözlerime parlak bir far sürer, yanaklarımı al al yapardım. Beni o halde görünce akli başından giderdi. Sonra bir gün hiçbir şey olmamış gibi sen çıkageldin. Seninle eski tas eski hamam kaldığımız yerden aynen devam ettik. Yüzüne bakmam sanıyordum ama beklediğim gibi olmadı. Rahatlığıma ben bile şaşıttım. Seni aldattığım için en ufak bir suçluluk duygusu duymuyordum. Benimkisi, senin eve döndüğünü duyunca su koyuverdi. Aşk falan hikâye oldu. Saflığıma yandım. Kızdın mı bana? Kızdın tabi. Elinden gelse yattığın yerden kalkıp bir kaşık suda boğarsın beni. Hadi kalksana! Kalkamazsın. Ölüsün! Sağlığında öğrenseydin bunları beni sağ komazdın. Kabahat bende değil ama. Sakın beni suçlama. Kocalık vazifeni yerine getirseydin bunların hiç biri yaşanmazdı. Bir gün olsun tüpçü gibi doladın mı kollarını belime? İçin eriyerek “Gülten” dedin mi hiç? Kırmızı güllü elbiseme gözlerin şaşı olmuşçasına baktın mı? O zaman kabahati bende arama. Kim bilir yattığın yerde ne beddualar ediyorsun. İnan ki umurumda bile değil. Ya Seyfi! İşte böyle oldu. Gideyim ben artık. Akşama evde duan okunacak. Oturup ağlayacağım. Konu komşuya ne kadar üzgün olduğumu anlatacağım. Hayırsız kocanın ardından ağlayan mazlum kadını oynayacağım.

Yedek Talihli

Defalarca baktı gazetenin elinde döndüre döndüre buruşturduğu sayfasına. İlk kez okuyormuş gibi yüksek sesle okudu.

“14. hafta otomobil çekilişi

Yedek talihli: Rıza Büyükdereli, İstanbul”

Gururla gülümsedi. Gazeteyi ikiye katlayıp koydu masaya. Derin bir nefes çaktı sigarasından. Koskoca çekilişin yedek talihlisiydi.

Yıllarca işaretli yerlerinden taşırmadan kesti kuponları, sıraya dizdi, tek tek zımbaladı, komodinin en alt çekmecesindeki şeffaf dosyaya koydu. Gazete bayilerinde kuyrukta bekledi, eve kucak kucak koliler taşıdı.

Tek bir kupon kaçırmadı, gözüne kestirdiği her kampanyadan tabaklar, ansiklopediler aldı. Marifet gazete almakta değil, kupon biriktirmekteydi; iyi bilirdi bu işleri. Elbette isteyen herkes alırdı bunları ama yedek talihli olmak öyle mi? Herkes çıkabilir mi o torbadan?

Sahi torbadan mı çekiyorlar isimleri? Siyah, büyük tombala torbası gibi bir şeydir herhalde. Bir kişi torbadan çekiyordur, biri de yüksek sesle isimleri okuyordur. Ağrı'dan birine çıksa araba, “Orası çok uzak gönderemeyiz, bir kez daha çekelim yakın bir yer çıksın” diyorlar mıdır acaba? Yok canım, olur mu öyle şey! Noter diye bir şey var. Noter huzurunda çekiliş diye bir şey var. Ya noterle çekiliş yapanlar aralarında anlaşıyorlarsa? Kayınbiraderlerine, eniştelere çıkartıyorlarsa arabaları, evleri? Yok canım, yapmazlar öyle şey.

Saate baktı. Karısının pazardan dönmesine var daha.

Kız da kursta. Akşama bir küçük rakı açsa, biraz da beyazpeynir. Şöyle ailece, küçük bir kutlama... Tabii ya!

Dur hele, hanım bir gelsin.

Gazeteyi tekrar aldı eline. Asil talihlinin ismine kıskanarak baktı.

Güliden Kara-Manisa.

Güliden'miş!

Tam kevaşe ismi. İlk seferde çıkmıştır buna kesin.

Çıksın bakalım.

6 ay içinde arabayı aldı, aldı. Almadı benim!

Yüzü aydınlandı birden. Kendi kendine güldü.

N'olur şu kadın arabayı almasa. Arasalar bir sabah, kalksa gitse, anahtarı göstere göstere bir fotoğraf çektirse, e gazetenin ilk sayfasına da basarlar herhalde.

Belki bir iki satır bir şey yazarlar altına.

Yazarlar tabii, yazmazlar mı, eşek değiller ya!

Yahu niye almasın kadın arabayı?

Kazanmış o kadar.

Bu gasteler sırf ihtiyatlı davranmak için yedek talihli seçiyorlar.

Hani allah korusun kazanan ölürse filan, o yüzden.

Ölür mü acaba bu kadın?

Ulan, ölse n'olucak, kocası vardır, çoluğu çocuğu vardır.

Kalkar gelir, onlar alır.

Belki almazlar, analarının acısı tazeiken araba almaya gitmek de neymiş! Yakışık almaz, Manisa küçük yer, elâlem ne der?

Belki de gencecik bir kızdır Gülden Kara.

Nişanlısı filan da vardır, tombul, sevimsiz bir oğlan.

Ne malın gözüdür o şimdi, zaten içgüveysi olur böyleleri.

Ulan o herifte arabayı bırakacak göz var mı be!

Sigarasından son nefesi sinirle çekti, bir de okkalı küfür salladı Gülden'in kesin içgüveysi yavuklusuna.

- Kime küfrediyorsun yine?

Sigarayı küllüğe bastıramadan daha, elinde torbalarla mutfağa giren karısının sesiyle irkildi. Heyecanla kalktı sandalyeden.

- Hah, geldin mi?

Torbaları boşaltmaya girişen karısının elinden çocuk gibi tuttu, çekiştirdi masaya doğru.

- Gel gel, sana güzel bir haberim var.

- Rıza dur allah aşkına, canım çıktı zaten.

- Yahu gel iki dakika, bak ne göstericem sana.

Karısı üfleye püfleye bıraktı torbaları, bluzunun kollarını sıvadı, ellerini beline koydu. İstemeye istemeye geldi, durdu masanın başında. Ayten, uzun kollu bluzların kollarını her an bulaşık yıkamaya girişecekmiş gibi telaşla sıvardı hep.

- İyi hadi söyle bakalım neymiş güzel haber?

Sırtarak uzattı gazeteyi karısına.

- Eee?

- Kızım nasıl eee? Ne yazıyor burada? Baksana, iyi bak.

Ayten yüzünü ekşitti, döndü arkasını gitti, torbadan bir demet maydanoz çıkardı, yıkamaya başladı. Rıza gazeteyi kaptığı gibi dikildi Ayten'in tepesine. Zaten Ayten sinirlenince hep lavabonun başında alırdı soluğu, eline geçeni hırsla yıkardı. Ne gıcıkty Ayten'in bu halleri.

- Ayten...

- Ne var Rıza?

- E araba...

- Ne arabası Rıza? Yedek talihli yazıyor orda.

- Ama belki...

- Ne belki Rıza ha? Ne belki? Yedek diyor yedek. Nesine seviniyosun bunun? Ha kazanan almayacak arabayı, bırakayım da Rıza Efendi alsın diyecek, öyle mi? Bırak allah aşkına. Bir sürü işim var zaten, git başımdan.

Rıza sus pus oturdu masaya, bir sigara daha yaktı. Ayten hep böyledir zaten, hıncını maruldan, maydanozdan alır. İnsanın moralini de bozar hemen. Bir gün iyi bir laf çıkmaz ağzından, adama güler yüzle bir "hoş geldin" demez. Aynı o suratsız anası. Biraz ablasına çekseydi ya.

Ahh Ayla ahhh.

Ayten'in yerinde o olsaydı var ya, nasıl da atlardı boynuma.

Vallahi de atlardı, billahi de atlardı.

"Hemen sofraya kuralım hayatım, kutlayalım bunu, insan hayatta her gün bir şey kazanmıyor" derdi.

Vallahi de derdi. Belki "aşkım" bile derdi.

Ayla çok başkadır.

Hiç söylenmez, öyle vırvırı, surat asması yoktur. Yüzü hep güler, cilvelidir, adamına nasıl davranacağını iyi bilir.

Ah o Urfalı uğursuz çıkmaydı...

Hay o suratsız anasının ben...

“Kusura bakma Rıza, Ayla'nın başka kısmeti çıktı.

Bak, Ayten'in de yaşı geldi... Ne dersin Rıza? Ha Rıza?”

Rıza ne desin sana?

Kuyumcu varken memur Rıza'ya mı kalacak Ayla?

Urfalı, burma burma bilezikler getirecek anasına da kızına da, ne versin sana Rıza?

Ayla Urfalı'ya, teselli ikramiyesi Ayten memur Rıza'ya.

Bu Ayla akşamları ne sofralar kuruyordur o herife.

Allah bilir, geçip oturuyordur karşısına, bir kadeh de o içiyordur.

İçecek tabii ya, kocasıyla içmeyecek de ne yapacak.

Gece olunca koynuna da giriyor ya Urfalı'nın.

Hay ben o Urfalı'nın...

Bir gün şu sofrada oturmadın be Ayten!

Bir parça beyazpeyniri geçirmedin boğazımdan, rakıma bir buz bile atmadın.

75 kupona gül gibi tabak çanak aldım sana, beğenip de bir gün kullanmadın.

Ah Ayla olsaydı o tabaklarla ne biçim sofraya kurardın.

Senin beğenmeyip attığın kaplara renk renk hercailler diker, balkona koyardı.

Ah ulan ah...

Sen daha küçük gör bakalım beni Ayten Hanım!

Asil talihli arabayı almazsa, ben sana o gün sorarım.

Kutlamazsan da kutlama be!

Kızım gelsin eve, ben onunla kutlarım.

Ayten maydanozları, rokaları, marulları yıkadı; fasulyeyi bile ayıkladı, Rıza yerinden kıpırdamadı. Kendi kendini yedi bitirdi, sigarası söndü gitti, hiç fark etmedi. Zil çalınca ayaklandı, gazetesini eline aldı, karısına ters ters baktı, gitti açtı kapıyı.

- Tuğba bak sana ne göstereceğim.

- Offf baba... Çok yorgunum.

- Kızım bir selam sabah verir insan. Yahu nereye bi dur!

Tuğba çantasını bir tarafa attı, babasının suratına bile bakmadan, odasına girdi, kapısını da bir güzel çarptı. Rıza, elinde gazete kızının arkasından bakakaldı, bir iki adım attı odaya doğru, bir süre kapalı kapıya baktı. Kızı belki çıkar odasından diye bekledi. Çıkmadı.

Makyaj mı yapıyor bu kız?

Hem bu eteğin boyu ne böyle?

Okul kazansın diye dersaneye gönderiyoruz, nerelerde sürtüyor bu?

Bir haller oldu buna da.

Anasının kızı işte n'olucak!

Hamileyken canı habire ekşi çekiyor diye heveslendiydik oğlana.

Gitti kendinden bir tane daha doğurdu.

Şu afra tarraya bak!

Babasının en mutlu gününde hem de.

Yazıklar olsun be!

Oğlan olsaydı böyle mi olurdu?

Tutar elinden maçlara götürürdüm, "Hey benim aslan oğlum!" derdim, önüne bir kadeh rakı bile koyardım şerefsizim!

Anası teselli ikramiyesi, al bu da amorti.

İnsan hiç mi tutturamaz be Rıza!

Zaten sende şans olsa...

Elinde gazetesi kös kös mutfığa döndü. Ayten öyle bir bakış fırlattı ki ona, aklından geçenleri bir bir duyduğunu sandı Rıza.

Ayten hep böyle terstir zaten. Kahkahası, sohbeti anca o komşu kocakarıllara.

En üst rafa uzandı, ince uzun rakı bardağını aldı. Tezgâhın üzerine koydu. Buzdolabını açtı, dibinde azıcık kalmış rakı şişesine baktı, hepsini bardağa doldurdu. Buzluğunu açtı, buz arandı. Bulamadı.

- Buz yok mu?

- Yok!

Yoksa yok anasını satayım, buzsuz içeriz biz de be!

Ağız tadiyla bir duble içirmez adama, o kadar çarşı pazar gezer, kocasına bir kavun almaz.

Almazsan alma be, kavunsuz içeriz biz de!

Rıza bir elinde gazetesi, bir elinde rakısı oturdu masaya.

Sessiz sedasız, peynirsiz, kavunsuz, buzsuz kaldırdı kadehini,

çekilişi kazanmasının şerefine bir yudum aldı. O uzun bir “ohhh” çekti, Ayten “hasbinallah” dedi.

Ağzını açıp tek kelime etme, sen anca “hasbinallah” de Ayten Hanım.

Sana hasbinallahsa bana da illallah be!

Ben görücem ama seni.

Hele şu araba bir çıksın.

Ulan Gülden Kara, yap bir kıyak be!

Artık ölür müsün, n’aparsın, yap bir güzellik!

İkinci yudumda hemencecik keyfi yerine geldi Rıza’nın, Ayten pirinç ayıklarken uzun uzun onu izledi. Bir şey diyecek oldu, vazgeçti.

Bakalım yarın bankadakiler ne diyecek bu işe? Belki müdür bey tebrik bile eder. “Kutlarım Rıza, inşallah araba senin olur” der. İhsan o zaman nasıl bozulur ama. Ne uyuz herif şu İhsan. Bir de şanslı pezevenk. Yılbaşı çekilişinde müdüre çıktı, ipek kravatı kaptı. Bize de Hasibe Hanım’ın evde ördüğü çoraplar düştü. Kış gördüğümüz mü var, kim giyecek o çorapları be Hasibe? Bari bir kemer alsaydın, ya da ne bileyim bir anahtarlık.

Bu İhsan kesin yarın sinir eder beni. “Ulan Rıza, yine bir bok kazanamadın, ne beceriksiz adamsın” der, herkese maskara eder.

Bütün gün dalga geçer. Sağda solda “Sanki bir halt kazanmış gibi utanmadan seviniyor” der.

Sevinirim tabii, niye sevinmeyeyim?

Sanki size arabalar, evler çıkıyor da...

Yılbaşında piyangolar vuruyor da...

Bir allahın kulu da aramaz mı be kardeşim.

Yazıyor işte adımız gastede kocaman.

Rıza rakısını bitirmeden sızdı kaldı masada. Sımsıkı tuttuğu gazetesini hiç bırakmadı elinden. Ayten, “Kalk yerine yat” bile demedi. Zaten Ayten, Rıza’yı yanında hiç istemezdi. Onun bu sızmaları işine gelirdi.

Sabaha kadar rüyasında ona çıkmayan arabayı gördü. Gıcır gıcır. Kıpkırmızı. Sonra gazetenin baş sayfasında, karısıyla kızıyla arabanın önünde durmuş kocaman fotoğraflarını gördü. Müdür Bey’le meyhanede rakı içtiklerini bile gördü. İhsan’ın nasıl bozulduğunu da gördü.

Uykusunda yüzü güldü Rıza’nın. Ayten, çayı ocağa koymaya geldiğinde baktı kocasının yüzüne. İçi acıdı. Başını okşayacak oldu, vazgeçti.

- Rıza kalk, saat yedi buçuk!

Sıçrayarak uyandı Rıza.

Gözleri kısık Ayten’e baktı, Ayten reçelleri, peynirleri çarpa çarpa masaya koydu. Rakı bardağını aldı, lavabonun içine attı.

Rıza tutulan boynunu sağa sola çevirdi, belini tutarak kalktı sandalyeden. Ayağını sürüye sürüye yatak odasına gitti, beş dakikada giyindi. Mutfağa girip gazeteyi aldı, dörde katlayıp koydu cebine, kahvaltı yapmadan çıktı gitti.

Bankaya kadar hızlı hızlı yürüdü Rıza.

Ne dükkân açan esnafa selam verdi ne de bankadakilere.

Tek kelime etmeden geçti gitti herkesin önünden. Hele İhsan’dan tarafa hiç bakmadı. Masasına oturur oturmaz telefonun ahizesini kaptı, aceleyle bir numara çevirdi.

- Alo, ben Rıza Büyükdereli. 14. hafta otomobil çekilişi yedek talihlisi.

Rıza, gazetedeakilere yedek talihlilik hakkından vazgeçtiğini, tüm haklarını ikinci yedek talihliye devretmek istediğini bildirdi. Cebindeki gazeteyi de yırtıp attı çöpe. Koltuğuna yaslandı, ceketinin düğmesini açtı, rahatladı.

- Hasibe Hanım! Koy bir demli çay da içelim.

- Müdür Bey’e kahve yaptydım, işi varmış çıktı gitti. Vereyim onu içersin?

- Ver anasını satayım!

Tunmadan Tunmaya, Çimmeden Çimmeye

Gündüzler ölenin öldüğü günde unutulacağı kadar uzun, Köylük yerde sıkı çalışma ile geçen sıcak ağustos ayı. Orucun yarılmasına daha iki gün var. Susuzluktan koyulaşan tükürükler ağızda koyulmuş. Dudaklar birbirine yapışmış.

Kuşluk zamanı. Ortalık şimdiden cehenneme kesmiş. Kavrulan toprağın alazları çok sürmez, sıcak buhur gibi yükselmeğe başlar.

Aynı evde yaşamakta olan üç elti, bu sıcak günde koyun sağmak için sağım yollarında. Önlerindeki eşek. Peynir kazanları eşeğin iki yanına asılı. Yağın basılacağı kaplar da üstünde.

Tarlalar arasında uzun çıplak ham yolun iki yanında sararmış otlar sarmış. Bu sarılığın arasında yeşil kalmayı başarmış dikenler sevimsiz leke.

Kaynananın olmadığı yerde karar büyük eltide. Ortanca uyar oğlu. Denileni yapan, söylenenden dışarı çıkmayan. Üçlünün ilginç, yolca küçük, boyca büyük olan. Umur dedikleri bir dizi iş, genç bedeni daha eğememiş. Özelliği, aklına geleni yaşadıklarının kılına dokunmadan aynen anlatması. Sessizliği bozdu.

“Aba, aklımın almadığı bir şey var. Sorsam kızarmısın?”

Daha iş başlamadan yorulmuş büyük eltinin yerine ortancası mırıldandı.

“Komik Karı, sen sorma anlat ki, biz gülelim.

Büyük:

“Bir yol de bakalım. Kızılacak gibiye kızarız.”

“Sen büyüksün akıllısın. Aklımın almadığı şu. Yıl 365 günse her yıl bir ay oruç tutuyorsak neden hep aynı ayların aynı günlerde tutulmuyor. İşçisi var çiftçisi var. Emzikliyi yüklüsü var... İsteyeni var, istemeyeni. Zorla tutanı, tutturulanı. Tutuyormuş gibi yapanı...”

“E, Dursen, sen hangisi oluyon bakalım?”

“Mesele o değil aba. Kışın kısa işsiz günlere sabitlemeler. İnsanlar, yazı yabanda işe koşacağız derken dili damağına yapışıyor.”

“Kız Dursen, senin için kafası kalın çalışmaz derler. Bak istediğinde ne de güzel düşünürsün. Bu soruyu bana değil, boyalı İmama sor.”

“İnsan yetiştirdiği meyvenin tadına bakar diyen, Kuran kursundaki tombul kızların yanağından makas alan adama bu sorulur mu? Abla, gerçekten o adam saçlarını boyuyor mu acaba? ”

“Bak sen, dün geldi ama neler duyarmış.”

“Kafası çalışmaz diyenler haklı. Sinek bile pekmeze konup şehre giderken ben tezeğe konup köye çakıldım. Böyle üç günlük gelirken bir kölüğün peşinden yazıda yabanda sürter oldum. Ah salak kafa. Ah köten kafa. Akılsızın akıllısı.”

“Kız kafana vurma iyice salak olacaksın.”

Ortanca.

“Buldun kaynım gibi yumurta çocuğu, kör gibi atladın. Boylu boslu aslan gibi bir sıktı mı kemiğini değil iliğini eze.”

“Kaynına bir şey dediğimiz yok. Allah için boy kavak, lakin hışırdamaz.”

Büyük;

“Olmuşla ölmüşe çare yok. Bu iş kader kısmet işi. İnsanın kimi zaman basireti bağlanır. Sendeki kafasızlık bizdeki ne? Köy kadınının kadersizliği. Burada hanım olunmaz, hanımlık yapılmaz. Sen bize pürçüklünün yerini nasıl keşfettin anlatsana. Sakine duysun.”

“Aman aba, benimle dalga geçme.”

“Dalga değil. Anlatmazsan koca anaya oğluna hışıltısız kavak dediğini söylerim.”

“Aman kurbanın olam, sakın. Oğlu kırılmadık kemik bırakmaz.”

“Öyleyse başla.”

“Bak Sakine abam, köylerimiz birbirine uzak. Dilimiz, dilimize; tüğümüz, tüğümüze az biraz benzer ama ekilen dikilenleri farklıdır. Köyümüzün toprağından mı tohumundan mı bir pürçüklü olur ki kütür kütür. Nah böyle eşek malafatı gibi.”

“Dursen, akıllı ol. Mübarek günde orucunu zedeleme.”

“Sarısının yanında moru. Bakma büyüklüğüne şeker gibidir.”

“Yeter kız, elini kolunu o biçim sallama gören olur.”

“Aman abla, yazının yabanın başında börtü böceğin dışında kim görecek? Pürçüklüleri başka nasıl anlatırım.”

“Peki, ne yaparsan yap.”

“Bende bir ana var, koca anadan beter. Yiyecek içecekten ne varsa saklar, kilit altına alır. Yaptığı ekmekleri, yufkaları sayıp kayıt altına alır. Açlıktan gebersen insafa gelip bir

lokma fazlasını vermez. Neymiş bir gün kıtlık olurmuş. Bunlar her ne zikkımsa kıtlık görmüşler ya oturur kalkar söyler. Allah sizi inandırсын bir sandığı vardı içinde kuş sütü eksikti. Kokutur ama yedirmezdi.

Ben evin küçüğü, beş oğlan üstüne olmuş tek kızı. Kıymetli mi yoksa değil miyim? Hiç anlaşılmaz. Yalnız ağalarım lafımı ikiletmez. Yorulduğum yere han kurarlardı.

Evde dört tane gelin. Sabahtan akşama kadar halı dokur. Ben tek kızım ya yıldı atları gibi azatlı. Gelinleri seviyorum. Aramızda işbirliği var ki ağalarım bile şaşar. Anamın gözünü sapıtıp bulduğum yiyecekleri onlara taşırım.

Birinde tam yanından geçiyordum ki anamın kilitli sandık açık. Kaldırıp içine baktım. Tandırda yeni kavurmuş bir lenger helva. Üstü kapalı terlemiş bir güzel görünüyor. Helvada helva olmuş. Lengerini kaptığımla... Anam saatler sonrası farkına vardı. Sakladığından utanıyor açık edemiyor. Başladı o değil gibilerinden bana söylenmeğe.

“Kız deli bozuk, seni doğurdum sanki iyi halt yedim. Karnı kurtlu, geber emi.”

“Kız yıldı, varacağın eve yazık. Unlu evi uğrasız koyacak kötü tazi.”

“Kız, aç it, yediğinde bir yerinde belli olsa bari...”

Neyse lafı uzatmamayım sandık helvasını yediğimiz yılın sonbaharında bizim tarlanın birinde bir pürçüklü oldu yemeye bitmez değil, yense biter. Ama anamın evinde bu iş olmaz. Şehre götüreceklerdi oraya da gitmedi.

Anamın gözü dört dönüyor bitireceğiz diye. Ağalarımı çağırdı avlunun bir köşesine kuyu kazdırdı. İçinde beş kişi iki oynar. Bir kalburunu dışında bırakarak diğerlerinin bu kuyuya gömdürdü. Sözüm ona kışın çıkarılıp parça yenecek. Duyda inanma. Gizliden pazarını arayacak. .

Pürçüklülerin üstünü örten naylonun bir ibiği azıcık dışarıda kaldı. Gördüm, gördüğümü söylemedim. Aklıma bir hayınlık geldi.

Anam dışarı bir yere gitti mi soluğu kuyunun başında alıyorum. Kucağıma doldurup yıkayıp gelinlere dağıtıyorum. Ayına vardı varmadı gelinler bir güzelleşti ki bakan gördüğüne inanamaz. Gözleri parladı. Ciltleri cıncık tabak gibi parladı. Saçları dersen ışıl ışıl. Anam sezdi. Merakından deli. Sandık kilitli, ekmeklerin sayısı tekmi tutuyor. Yalnız tavlanmayan bir ben. Sebep sarısının bitmesini morunun çıkmasını bekliyorum. Aksilik onlarda en altta kalmışlar.

“Kız zekât keçisi, gelinlerden örnek al biraz. Bu ne iştir anlamadım. Onlar tavlanırken senin topuğuna... Bu işte bir şey var ya yakında kokusu çıkar.”

“Yoksa bizim alık oğlanlar, haberim olmadan bu soykalara yastık çerezi mi yediriyor?”

“Kız, parayı nereden buluyunuz? Ben kafamı yıkayacak kil almağa para bulmazken...”

Gelinler mutlu. Akşama kadar keyifle şarkılar eşliğinde halı dokunuyor. Zaten beni çok severlerdi şimdi yere göğe koymuyorlardı.

Sarılar bitip sıra benim morlara gelince ip koptu. Hepsi benim tedbirsizliğim yüzünden. İş başındayken değil, yediğim ilk mor pürçüklüde anama enselendim. Gözüm kızmış, ilk bulduğumu kemirmeğe başlayınca... Meretin boyası ağzın kenarına bulaşıp kalmış. Elindeki kazmanın sapıyla avluda dört döndürdü. Yakaladığı yerde...

“Kız hırkız. Evi dini yıkılasıca hayın. Başına daş dikilesi.”

“Dul evlerine duvaksız giresice evimi başına yıktın. Elin soyka kızlarını pürçüklüyle beslemek neymiş. Dur ben sana göstereyim.”

“Kız Dursen sen çok yaşa emi. İnsanı aç açına güldürdün ya”

“Birlikte yaşayalım abalarım. Ama bir şey diyeceğim, dahası isteyeceğim. Eğer kabul ederseniz size şehirli İhsane'nin koca kışını kovaya nasıl soktuğumu dönüşte anlatırım da karşılığında bir şeye isterim.”

“Söyle bakalım akıllı bir şeyse... Kız sen var ya delinin akıllısındansın. Sana kızılmaz.”

“Abalarım, oruç mübarek günde açlık değil susuzluk fena koydu. Koyma ne kelime çatır çatır yandım. Şu gölete girip az biraz tunsak, çimsek demiyom. Batıp çıksak o bile... Tenimizle beraber bizde serinleriz. Yokuşu rahat çıkarız. İşimizde kolaylanır he ne” Büyük elti:

“Bu Dursen haklı da bu iş nasıl olur? Gören duyan olursa köy yerinde işimiz bitiktir.”

“Aba, cıvıl soyunup dökünelim, keselenip saçımız başımızı sabunlayalım demiyom. Üstümüz başımızla bir batıp...”

“Koca ananın kulağına gitmesin sonumuzu düşünemiyorum bile.”

“Söyemez ağzımızı sıkı yutarsak nereden bilecek? Yazının yüzü. Gelen yok giden yok. Sırt sırta verirken bizi Çin ordusu yıkamaz. Sonra ben bu işlerde uzmanım .”

Büyük elti, iki tarafı hışırdık akkavak ve salkım söğüt olan büklerin arasından ıgıl ıgıl akan önü boğularak harman sulamak için birikmiş çay suyuna baktı. Onunda yanmışlığı öyle kelimelerle anlatır cinsten değildi. Berrak suyu görünce ağzı kuruluşu dilinin damağına yapışması daha bir arttı. Çayda kim bilir buz gibidir. Boşu boşuna akıp gidiyor. Kavak ve söğütlerin gölgelediği tahta köprünün ayaklarının dibinden... Yük altındaki eşek dinlenir.

“Kız Dursen, dediğini yapacağız ama o koca kışlı kadının hikâyesini anlatacaksın.”

“Benim güzel abam değil şehirli İhsane Hanımın hikâyesi... Sen yeter ki he de. Deli Dursen’de yakası açılmadık, ne hikâyeler vardır. Hepsi sana kurban. Yeter ki... ”

“ Tunacağız değil mi?”

“Tunacağız tabi. Haydi, bağlayın eşeği söğüde.”

“ Dursen, anan seni iyi ki doğurmuş. Aklınla bin yaşa emi.”

“Birde onu bana ve anama sor.”

“İyi ki şehirliye gitmemiş bize elti olmuşsun.”

“Öğretmene varamadım,

Naylon çorap giyemedim.

Muradıma eremedim.

Abum, abum kız abum... ”

“Sesin de pek güzelmiş Dursen. Allah seni bildiği gibi yapsın emi...”

“Benim güzel abalarım, şimdi bu Şehirli İhsane, anama bakarsan uzaktan akraba. Köyden giderken adı ihsan’mış. Evlatlık olarak birilerine vermişler. Oda yavuz çıkıp evin oğlunu ayartmış, köşeye gelin olup oturmuş. Zengin olduğunda adı olmuş İhsane Hanım.

Aradan yıllar geçmiş aklına nereden esmişse bir gün çıkıp geldiğinde ben daha nişanlı değilim. Başka akrabaları var ama bizi dilemiş. Misafir bu başımızın üstünde yeri var. Pinti anam, kümeden en babaç horozu yakalayıp kesti. Sadeyağlarla pilavlar döktü. Torba yoğurtlarından ayranlar özedi.

Bu şehirli İhsane, tango. Hiçbir şeyden memnun olmuyor. Burnunu kıvrıp duruyor. Yer sofralarına oturmadı. “Benim bilmem neyim var bu yağlı şeyleri yersem yıkılırım. Ölsün temizlik. Felçler olurum,” dedi. Yufkanın içine bir kaşık yoğurt koydu iki dal maydanoz bir domatesle karın doyurdu.

Yoğurtta olsa yediği bir zaman sonrası çıkacak. Şehirli İhsane, arka avlunun içinde dört dönüyor. Sıkışmış. Hacetini bizim helâlara yapamazmış. Anam;

“Kız Dursen kop. Deli delinin dilinden anlar. Helânın yerini gösterdim girmiyor Girmeze girsin diyeceğim bu iş başka şeye benzemez. Yine it yesin ciğer işte. Çocukluğumuz birlikte geçti. Ebelerimiz de karın kardaşı. Bileğimiz aynı da parmaklar değiştiğin huyu bir şekil. Ahırda yer göster...”

“Ana, hani Şehirli İhsane, dıdının dıdıydı. Ebeleriniz kardaş olursa yakın akraba sayılıyorsunuz. Bırak garibi. Köyden çıktığınca parmak kadar bebeymiş. Şunca zaman

geçmiş. Bunun köylülüğü mü kalmış? Bizim gibi bulduğu yere çömeşecek, kışını bulduğu taşla temizleyecek değil ya. Alıştığı rahatını isteyecek. Evinde kim bilir neleri vardır.”

“Varsa vardır. Bilmez değil ya. Burada yok.”

Anamı yatıştırıp Yanına vardım. Şehirli gerçekten sıkışmış. Yüzüme acı acı baktı:

“Kızım, benim dizlerimde protez var. Yani senin anlayacağın dizlerim bildiğiniz kemikten değil, takma. Dizlerimi kırıp kesinlikle oturamam. Hacetimi yapacağım yer, illa yerden yüksekte olacak.”

“Nasıl yani?”

Garibim dilinin döndüğünce anlatmağa çalıştı. Tarif etti.

“Çömeşmiyecen, diz boyundan yüksek yer olacak.”

“Evet, kızım anladın işte. Çabuk ol ...”

Çevreme bakındım tanımına uyan ne var diye. Gözüme anamın eskiciden alıp kullanmaya kıyamadığından tavana asılı plastik büyük kırmızı kovası ilişti. Keşfimi İhsane Teyzeye gösterdim.

“Bunun yüksekliği yeter mi ?”

“Yeterrrr.”

“Ama anam seni yeni kovasının içine s... duyarsa beni gebertir. Kovayı başıma geçirir. Sen işini bitir yıkar, yerine koyarım. Ya da yok ederim. Orayı sonra düşünürüm,” dedim.

“Aman kızım işimi görsün ben sana düzinesi ile alayım.”

Kovayı ve onu ahıra götürdüm. Eteğini kaldırdı. Donlarını sıyırdı. Plastik kovanın üstüne zorla tünedi. İşini rahat görsün diye dışarıya çıkarken:

“İhsane Teyze işin bitince seslen. İbrikle su getireyim temizlen .”

“Olur, kızım Allah seni iyi kapılara yazsın. Yüzünü hep güldürsün. Sen çok iyi bir kızsın.

”

Avluyu dolandım, anamların yanına gittim; kapının önünden ayaklarımı sürüyerekten geçtim, hafif yollu öksürdüm. İçeriden ses soluk yok. İş uzun sürdü diyerek yine uzaklaştım. Dönüp dolaşıyorum ama aklım ahırda. Sunun şurasında yaşlı kadın. Seslendim. İnlenmeye karışık

“Yetiş Dursen kız !”

İhsane Teyzenin durumu komikten öte. Isınmayla yumuşayan plastik kovanın içine yarı bedeni ikiye katlanmış olarak girmişti. Çıkmaya çalışırken yan düşmüş. Düzeltip çekmeye

çalıştım olmadı. Gidip gelinlere seslendim. Koşup geldiler. Birisi hoppacık edip kovayla beraber İhsane Teyzeyi havaya kaldırdı. Ötekiyle ben bacağına asılıp başladık aksi yönlerde çekmeğe. Büyük gelin kovayla birlik yana fırladı. İhsane Teyze beni altına aldı. Küçük gelinle kova zararsız durumda. Gülmekten toparlamıyorduk. Kahkahalarımız avludan duyulmuş. Anam bastı. Olanlara anlam veremedi. İhsane Teyzenin sıyrılmış eteklerini görünce

“Sizi gidi o... Hiç utanmanız yok mu? Koskoca kadının g... bakıp da ne olacak? Kalk kız sende. Bunların alayı deli... Hele benim doğurduğum zırdeli. Gelinleri de azdırır. ”

“Ay yeter Dursen, gülmekten altıma kaçıracağım. Nitekim kaçırdım da ”

“Boş ver aba kaçırırsan kaçır. Aba yine girelim gölete.”

Büyük elti güya gönülsüzcesine:

“Girmeyip ne yapacağız. Yuları kaptırdık bir kere. Eskiden danalar analara uyardı. Devir değişti. Sorman kabahat. Doğru tunmaya

“Ama bu sefer tunmayacağız, çimeceğiz değil mi?”

“İster tun, ister çim. Keyif bizim. Haydi, bağlayın eşeği söğüde.”

“Öğretmene varamadım,

Naylon çorap giyemedim.”

“Kız Dursen, ikidir türküsü çığırdığın öğretmen kimdir?”

“Yok, be abam. Keyiflendim de ondan. Öğretmen kim, ben kim. Köyümüze Tokat’tan bir gelin gelmişti. Çok sık çağırırdı. Duymuşluğum ondan.

“Yalnız benimde sana sorulacak bir sorum vardır. Üçümüz birden suya girdik. En fazla serinleyen neden sen oldun?”

“Benim güzel abalarım, tunmadan tunmaya, çimmeden çimmeye fark vardır. Siz bu işi yanlış yaptınız. Suyun içinde ağızınızı sımsıkı yumarsınız. Dışa değen su ancak gön soğutur. Asıl yanan iç. Ben geleni guruk guruk...

“Kız oruç mübarek gün, görülürse ele güne ayıp. Boyumuzca günaha gireriz.”

“Yazını yüzünde suyun içinde bizi kim göre. Allah’ın işi yok da bizim gibi yanmış üç garip karıyı mı gözetleyecek? Gönünüzü ferah tutun. Allah, yarattığı kuluna deryasını verdiği suyun bir bardağını yuttu diye hesabını sormaz. Ben bununla üç gün oruç tutarım bilesiniz...”

Bir Aletle Bir Kitabın Hikâyesi

Nazım'a

Ben bir masa lambasıyım. Çalışma odasında olabilecek eşyaların dışında pek bir şey gördüğüm söylenemez. Hayatı kitaplardan tanırım. İyi dizilmiş sözlerle güzel düşler kurarım. Kelimelerin bahsettiği şeyleri aklımda döndürür durur, canlandırmaya çalışırım. Beni aydınlatan eller düğmemi kapatana kadar bu şenlik devam eder.

Yine böyle bir geceydi. Bu sefer aydınlattığım sözler şiir dizeleriydi. Bir topluluk vardı karşımda. Toprakta karınca, suda balık, havada kuş kadar çoktular. Söylediklerine göre korkak, cesur, cahil, hakim ve çocuktular. Üstelik kahreden ve yaratan ki onlardı, bu destanda yalnız onların maceraları vardı.

Başlarından geçenleri merak ediyordum doğrusu. Daha önce de maceradan maceraya koşan kahramanlar görmüştüm. Kitabı çeviren eller daha çevik davranıp diğer sayfaya geçsin diye heyecanla beklemiştim. Ama bunlar kadar tuhaf kahramanlar çıkmamıştı karşıma.

Sıradan insanlara benziyorlardı. Kanatları yoktu, ağızlarından alev saçmıyorlardı, bir devi tek parmaklarıyla tutup yere deviremiyorlardı ama destan yazacak kadar güçlü hissediyorlardı kendilerini. Bu kadar iddialı olduklarına göre biraz sonra hiç görmediğim üstün yetenekler sergileyeceklerdi. Daha fazla beklemenin bir anlamı yoktu. Onlar anlattı, ben canlandırdım.

Şayak kalpaklı bir adam Osmanlı filintasının üzerine yatmış bekliyordu. Çatır çatır bir sıcak, gözlerini yakan tuzlu tere dönüşürken arpacığın hizasından yolu gözlüyordu. Kilis yamaçları ıssızdı. Parlak, sivri kayaların üzerinde kırmızı kertenkeleler dolaşıyordu.

Gölgeler ayak diplerine çekilirken Fransız birliği sükün etti yamaçtan. Mavi üniformalı altmış kadar asker, bir de aralarında soluk yüzlü, omzu yıldızlı bir atlı. At yüksek, bacakları incecik, kasları diri, adam çekiştirip duruyordu dizginleri.

Şayak kalpaklı adam avını görmüş kurt gibi çakıldı. Terli, yanmış yüzündeki karakaşları çatıldı. Filintayı atının dengine tuttu. Gez, göz, arpacık, asıldı tetiğe. Soluk yüzünün gövdesi öne katlandı, iki büklüm oldu, düştü yere. Sonra kurşun esti şayak kalpaklının yattığı tepeye.

Güneş havayı emmiş bitirmiş, kuru sıcak nefes vermez olmuştu. Adamın derisi ıslık ıslık, gözleri ateşten al, dili çataldı. Sessizce uzaklaşırken Karayılan, rüzgâr bulutları Antep'e sürmeye başladı.

Karayılan yürüdü Antep'e doğru.
Yürüdükçe Antep değişti.
Düz oavadan dağlar fıskırdı en yücesinden.
Hava bozdu.
Gökyüzü keskin kayalıklara yağmur sağdı.
Sonra dört taraftan ahşap duvarlar yükseldi.
Adamın sırtı dayanılmaz bir ağrıya titredi.
Olduğu yere yığıldı.
Tek göz odalı bir evde, yumuşak bir döşekte buldu kendini.
Adı Kerim'di artık.
Adapazarlı Kambur Kerim.

On dört yaşındaydı. Çatal dal gibi uzun ince bacakları iki yana açılmış, gözlerinin altına koyu gölgeler düşmüştü. Yeni çimlenmeye başlamış üst dudağı beyaza kesmiş, teni ağarmıştı. Çukuruna kaçmış gözlerinin rengi solmuş, bakışları donmuştu. Kanlı canlı genç, ruhsuz bir et ve kemik yığınının dönüşmüştü.

Başında Hatçehan Köyü'nden çıkıkçı Şerif Usta vardı. "Ne oldu sana?" diye sordu. Kerim anlattı İpsiz Recep'ten zeybeklere at üstünde kâğıtlar götürdüğünü, hayvanın gâvur çetelerinin ateşinden korkup saatlerce deli gibi koştuğunu ve Armaşa'nın altında, Başdeğirmenler'de ansızın yere kapaklandığını.

"Vah vah!" dedi Şerif Usta, "Hiç meraklanma iyileştireceğim seni." Başladı kalın parmaklarıyla incecik Kerim'i hamur gibi yoğurmaya. Kerim bağıırıyordu avazı çıktığı kadar, sesi evin budaklı duvarlarına çarptıkça ölüm geliyordu aklına. Marangozluk yapan babasını hatırlıyordu. Seferberlikte ölen babasını. Onun gibi cennete mi gidecekti acaba?

Bir ara gözleri karardı Kerim'in, bayıldı. Günlerce kımıldamadan yattı Kerim. Heykel gibiydi, Şerif Usta ziftli çaputlarla sarmıştı bedenini. Bir daha hiç ayağa kalkamayacağı düşüncesiyle kahroluyordu. Bu yatalak haliyle ata binmeyi, sığırtmaç yapmayı, kayalardan genç bir keçi gibi inmeyi, ormanda gizlenmeyi özledi. Yine eskisi gibi cepheden cepheye haber taşıyıp ölümlerden dönmek istedi. Bir fidan gibi düz, bir fidan gibi cesur, bir fidan gibi vadeden bir çocuktu.

Aradan yirmi gün geçti. Şerif Usta tek göz odalı eve, ziftli çaputları sökmeye geldi. Ağaçtan kabuk yolar gibi çekip çıkardı hepsini. Kerim doğruldu döşekte. Bütün vücudu ayaza tutulmuş gibi titredi. Kocaman kafasını incecik parmaklarının arasına aldığı anda kambur bir ağaç gibi iki büklümdü.

Su sesi duydu Adapazarılı Kambur Kerim.

Deniz kokusu çarptı burnuna.

Beşik gibi sallanıyordu döşek.

Başını kaldırdı.

Aysız bir gecede denizin ortasındaydı.

Küçük bir kayıkta tek başına oturan, uzun eğri burunlu bir adamdı.

Kamburu yoktu, yine bir fidan gibi düz, bir fidan gibi cesurdu.

Adı İsmail'di artık.

Arhaveli İsmail.

Şiddetli rüzgâr dinmiş, çarşaf gibi olmuştu deniz. Ama buna sevinemiyordu İsmail. Kayığın iki yanında sallanan kırık küreklere baktı. En yakın sahil on beş mil uzaktaydı. Usul usul açığa sürüklenirken kayık, karaya doğru küçük bir esinti bekleyerek dua etti.

Sonra dizlerinin üzerine bıraktığı elleri battaniyeye sarılmış emanete değdi. Bu ağır makineli tüfeği Tophane rıhtımında Kamacı ustası Bekir Usta'dan almış, Şaban Reis'le anlaşmış Karadeniz'e açılmıştı. Reislere teslim edecekti emaneti; ama Ankara'ya kadar kendi elleriyle götürecekti gözü tutmazsa limandakileri.

Denizin ortasında yapayalnız bekliyordu hâlâ. Yapabileceği hiçbir şey yoktu. Bir ara bir ışık görür gibi oldu. Kibrit alevine benziyordu. Gözlerini ovuşturdu, ışık kayboldu. "Aklım bulandı." dedi mırıldanarak. Torpidonun projektörünü hatırladı, takanın yelkenlerinde gezinen İngiliz projektörünü. Şaban Reis'le helalleştikten sonra emaneti alıp bu kayıkla karanlığa karışmasını. Kestane ağacından beş tonluk taka, denizin ortasında yanarken var gücüyle küreklere asılışını. Minare boyundaki dalgalarla boğuşurken küreklerin kırılışını. "Yine de iyi ettim." diyordu, "Ya kalsaydım takada?"

Sırtı lacivert hamsilerin ve mısır ekmeğinin zaferi için hiç kimseden hiçbir şey beklemezsin bir şarkı söyler gibi ölebilirdi İsmail. İlginçtir, Kemeraltı'ndaki Fotika'nın memeleri geldi aklına, gülümsedi.

Kayık sürükleniyordu hâlâ yıldızsız gecede.

İsmail'in iri gövdesi soğuktan büzülüp ufalmış, gözleri uykusuzluktan kanlanmıştı.

Sonra ıslak ve soğuk karanlıkta birden bir kibrit çaktı.

Yine hayal gördüğünü sandı İsmail.

Tütün kokusu duydu, acı duman gözlerini yaktı.

Yüzünü ovuştururken bir kahvede buldu kendini.

Dudaklarında sigara vardı, ateşi duman yapıp çekti içine.

Bir masada oturmuş mektup yazıyordu.

Genç bir öğretmendi.

Adı Nurettin Eşfak'tı.

"Kardeşim,

Sana bu mektubu Ankara'da Kuyulu Kahve'de yazıyorum. Ankara'yı bilirsin, gök kükrüyor, hava soğuk. Pencerenin önündeyim. Sokaktan ağızları soluk dolu askerler geçiyor. Ağır cephaneler altında canları daralmış, kalın damarlı boyunları bükülmüş. Cıvık çamurun içinde kütür kütür öksürerek yürüyorlar. Bacaklarından sıyrılıp gidiyor kısacık ömürleri.

Bir kadın takılmış askerlerin peşine. Zayıf, ince tenli bir kadın bu. Evi yoklayıp geçen hastalıklardan olacak yüzünde belirgin bir solgunluk var. Arada bir gözlerini kurulayan ihtiyar suratlı küçük kızlarını eteklerine toplamış. Kadının sararmış çıplak topukları lastik ayakkabılarından fırlamış, rengi uçmuş fistanı çamura bulanmış. Ama dipten doruğa gururlu. Kim bilir belki de askerlerden biri onun oğludur. Demek istediğim öyle günlerde yaşıyoruz ki kardeşim, ben bir iş yapabildim diyebilmek için hep alnının ortasında duyacaksın ölümü.

Köy çocukları geliyor aklıma. Topraksız öğrenip kitapsız bilenler. Hoca Nasrettin gibi ağlayıp Bayburtlu Zihni gibi gülenler. Ben hâlâ onlara dünyanın en diri, en taze dillerinden birini, kendi dillerini öğretmek için yanıp tutuşuyorum. Ama onlar cephede savaşıyorlar. Daha fazla bekleyemeyeceğim kardeşim. Mektebi bırakıp cepheye gidiyorum.

Kardeşin

Nurettin Eşfak"

Önüne büyük dumanlı soluklar koyverdi Nurettin Eşfak.

Duman tel tel dağıldı odada.

Canı sıkılmış, yüzü bulutlanmıştı.

Karanlık bir havası vardı.

Şaştı bu haline.

Kahvedeyken alabildiğine umut doluydu oysa.

Elindeki kalemin kaybolduğunu fark etti.

Parmak uçları telgrafın tuşlarına basmaya başladı aksak bir ritimle.

İstanbul'da telgraf memuruydu.

Adı Hamdi'ydi artık.

Manastırlı Hamdi.

Yağmurun durmasıyla hafifleyen bulutlar gölgelerini İstanbul'dan çekiyordu. Reşadiyeli Veli oğlu Memet kendini karakolun dışına atmış; ama silahını bırakmamıştı. Yorgunluktan ve uykusuzluktan gözleri kararmış, vücudunda ayık yer kalmamıştı. Alt dudağını ısıırıyordu hınçla, iki İngiliz askerini vurmuştu.

Kurşun sesleri kulakları çınlatırken cin gibi oynak gözlü, eğri gövdeli Manastırlı Hamdi telgrafın başına oturdu. Burun delikleri şişip şişip sönüyor, korku ara sıra yokladıkça tere doymuş, rengi ağırlaşmış giysilerinin altında eti titriyordu.

“Arz olunur.” diyordu Mustafa Kemal'e çektiği telgrafta, “İngiliz bahriye efradı karakolu işgal etmekte iken askerlerimiz uykudan şaşkın kalkınca musademe başladı. Neticede bizden altı şehit, on beş mecruh olup, İngilizler zırhlıları rıhtıma yanaştırıp Beyoğlu ve Tophane'yi işgal ettiler. Şimdi haber aldım efendim.

16 Mart 1920

Manastırlı Hamdi”

Kurşun sesleri durdu.

Bir anda gölgeler öldü, akşam oldu.

Mehtap denize vuran bembeyaz bir fenerdi.

Manastırlı Hamdi Gebze'de bir neferdi.

Adı Kazım'dı artık.

Kartallı bahçıvan Kazım.

İngilizlere ajanlık yapan Mansur, sahilde sırt üstü yatıyordu. Yaralıydı. Atıyla tren yolunda ilerlerken pusuya düşeceğini hesap etmemişti. Omzundan ve bacağından vurulmuştu; fakat art ayakları kırılmış bir hayvan gibi sürünerek denizin kıyısına kadar gelebilmişti.

Ölçülü adımlarla Mansur'a yaklaştı Kazım. Avuç kavuşmaz bilekleriyle kavradığı bıçağını çıkardı. Bıçak, mehtaplı gecede dolunaydan kopmuş gümüş bir alevdi. Mansur'un yüzünde görülmedik korku çizgileri belirdi.

Kim bilir kaç kişinin başını yakmıştı Mansur. Bunu düşündükçe kaşları çatıldı Kazım'ın, öfkesi kınından sıyrıldı. Sapladı Mansur'un kalbine soğuk çeliği. Adamın ağzı acıdan büyüdü, gözleri yuvasında patladı. Soluk esmeyen ıssız sahilde kanı yüzünde dondu, kaldı. O sığağa rağmen üşümüş, takırdak sesiyle bir şeyler söylemeye çalıştı ama yarım kaldı, bakışlarının ışığı söndü.

Kazım adamın ceplerini kurcaladı, kanlanmış kâğıtları bulup çıkardı. Okudu çabucak. "Kuvvacıların savunma gücü: 98956 tüfek, 325 top, 5 teyyare, 2800 küsur mitralyöz, 2500 küsur kılıç ve 186326 asker."

Gök, beyaz soluğunu üfledi.

Çöken sis dağların eteklerini örttü.

Yüksek tepeler beyaz denizin üstünde birer ada gibi kaldılar.

Motor sesi duydu Kazım.

Bir kamyonetin içindeydi.

Adı Ahmet'ti artık.

Süleymaniyeli şoför Ahmet.

Üç numaralı kamyonet mazot yiyip soluyarak ve on bir kilometrede bir durarak homurtular içinde takır tukur tepeye tırmanıyordu. Yolun aşağısına baktı şoför Ahmet. Akşehir üzerinden Afyon'a, cepheye giden kağnılar gördü. Tek sıra karıncalar gibi yol alıyorlardı. Parmaklarını yüzlerine kapayan çocukları izledi, geçmiş kabilelerden kalan öküz ve tekerlek ölülerine bakan çocukları.

Sonra vantilatörün sesi değişti, devir düştü, iyice yavaşladı kamyonet. Sağlam bir küfür salladı Birinci Ordu İkinci Nakliye Taburu'ndan şoför Ahmet. "Motor mızıkçılık yapıyor, bizi dağ başında bırakacak." dedi mırıldanarak.

Gölgeler uzamaya başladığında toprak koktu. Birkaç gündür iri damlalar döken gök, dağları oyarak geçen dereleri besledikçe beslemiş, coşkun sular dağlardan topladıkları ağaç ölülerini sağa sola kusmuştu.

Ahmet, kamyoneti durdurup dereden bulduğu budaklı bir gürgen kütüğünü sol arka makasın yerine, şasinin altına, dingilin üzerine sardı. Yeniden çalıştırdı motoru. On kilometre gitmemişti ki sol arka lastik yalpaladı. Ahmet indi aşağıya, krikoyla yükseltti kamyoneti. Eğilip baktı, iç lastik boydan boya yırtılmıştı. Tükürüğünü yere çaldı Ahmet. Dağ güneşlerinde yanmış yüzünü lastiğe dikip düşündü. Kafiler yanından geçip gitmiş, dağlarda tek başına kalmıştı.

"Sen Süleymaniyelisin oğlum Ahmet," dedi, "sana tek başına emanet edilmiştir üç numrolu kamyonet. Hem, hani bir koyun varmış, kendi bacağından asılan bir koyun. Süleymaniyeli şoför Ahmet soyun."

Ceket, külot, pantol, don, gömlek, kalpak ve kuşak, Ahmet'i postalları üzerinde çırlıçıplak bırakarak dış lastiğin içine girdiler, şişirdiler.

Memleketini düşündü Ahmet, dört tarafı mavi mavi dağ, deniz... Dile getiremediği sözler ağzında şişip büyüyerek dişlerine dayandı, dil kapısını gıcırdatarak zorladı. Şu sözleri tekrarlayıp duruyordu içinden: "Saatte elli yapıyoruz, dayan ömrümün törpüsü, dayan da dağlar anadan doğma görsün şoför Ahmet'i, dayan aslan..."

Bütün bunlar olup bittiğinde

98956 tüfek

ve şoför Ahmet'in üç numrolu kamyonetinden

yedi buçukluk şnayderlere, on beşlik obüslere kadar,

bütün aletleriyle

ve vatan uğrunda,

yani, toprak ve hürriyet için ölebilmek kabiliyetleriyle

Birinci ve İkinci ordular baskına hazır dırlar.

Alaca karanlıkta, bir çınar dibinde,
beygirinin yanında duran
sarkık, siyah bıyıklı süvari
kısa çizmeleriyle atladı atına

Nurettin Eşfak baktı saatına:

— 5.30

Ve başladı topçu ateşiyle
ve fecirle birlikte büyük taarruz.

Kitap böylece sürüp gitti. Beni aydınlatan eller düğmemi kapatmayı unuttular. Masadaki kahve fincanı, kalemler ve kâğıtlar, bir de yarı açık kitabın sözcükleri sabaha kadar aydınlıkta beklediler.

İç Dış

Ölse de kurtulsam derdim. Ölsün. Bir an evvel ölsün, diye dua ederdim hep.

Öldü sonunda...

Bizim ev, bugün: ölü evi. Gelenimiz gidenimiz olmazdı pek. Tıklım tıklım şimdi. Adım atacak yer yok. Etrafta ağlaşanlar, üzülüyormuş gibi yapanlar... Bana kalırsa ölene değil de, ölüme ağlıyor bunlar. Sıkıştım kaldım aralarında. Bunaldım. Masalarda düğünler, gerçek hayatta ölümler. Kırk gün bitmez artık bu merasim.

Sıkıntıdan nefes alamaz hale gelinceye kadar dolaştım ortalıkta. Sonunda Sonay'la dip dibe yattığımız küçük, karanlık odaya attım kendimi. Ölümün hengâmesi bu odaya da bulaşmıştı. Her şey her yerdeydi. Ortalığı üstünkörü toparlayıverdim. Yatağımın üstündeki ıvır zıvırı kucakladığım gibi dolaba tikiştirdim. Yatağa uzandım sonra. Saatlerdir ısınmayan ellerimi bacaklarımın arasına sıkıştırdım. Kardeşimin karyolasının dayandığı boş duvarı seyretmeye koyuldum. "Bu oda", dedim kendi kendime. "İki genç insanın kaldığı bir odadan çok, iki yaşlı kadının odasına benzemiyor mu? Ağırbaşlı, ciddi, durgun. Heyecansız." "Acaba" , dedim duvara bakarken: "Karşımdaki boş duvar,

-tek bir çivi bile çakılmamış, pürüzsüz, beyaz saten boyalı duvar- bir duvar değil de, bir ayna olsaydı ne görürdüm şimdi? Hisleri karman çorman, sivilceli bir surat mı? Öfke yüklü, donuk bakışlı bir çift yeşil göz mü? Ne? Birkaç saat önce babası ölmüş, yirmi üçünde bir kıza benzer miydi görüntüm?" Merak ettim.

Bu saçma sapan düşünceler nereden geliyordu aklıma? Sırası mıydı şimdi? Beynimin içindeki geveze ihtiyarı susturamıyordum ki. Ne de olsa meydan onundu bugün, gün onun günüydü. Kafamı alt üst etmesine, duygularıyla oynayıp ellerinin arasında sabun gibi kaydırmasına alışkıttım. Hep öyledir: vakitli vakitsiz ortaya çıkar, tahrik eder, kışkırtır. Yangın körükler. Ben savunmaya geçerim. Derdi beni uyarmak mı, korumak mı, yolda tutmak mı, yoksa yoldan mı çıkarmak? Dost mu, düşman mı bana? Orası belli değil...

Neler demedi ki bugün: "Annenle Sonay için ne düşünüyorsun? Hallerine bak. Perişan görünüyorlar. Sence öldüğüne sahiden üzülüyorlar mıdır? Yoksa onların da akıllarına hatıralar mı düşmüştür? Yok, yok... Öldü diye affederler onu. Onlar farklı senden. Yumuşak başlı onlar. Yufka yürekliler... Gör bak, bundan sonra daha da yapışlırlar birbirlerine. Sen de iyice çekersin kendini. Herkes sana bakıyor. Fark ettin, değil mi? Ağlamıyorsun ya. Gözlerine

battın. Millet yadırgıyor. İşin zor valla. Bir Allahın kulu demez ki niye? Dikkat et! Dikkatli ol! Varmasınlar üstüne. Üzülmeysin daha çok...”

Zaten kızgındım. İyice sinir etti beni. Ben de bayağı sert çıktım. Saydım sıraladım: “Ne umuyorlardı ki?” dedim öfkeyle. “Alttan al İlkay, idare et İlkay, kızdırma İlkay, şimşekleri toplama İlkay, koca kız oldun İlkay, sus İlkay, sakın ol İlkay, o duymasın İlkay, bu görmesin İlkay! Bıktım artık”, dedim. “Annemle Sonay’dan farklıymışım da. Şuymuş da, buymuş da... Atma kafadan! Sanki bilmiyorsun?”, dedim. “Korkağım ben de. Sus pus. Ezik, sinik... Onlar gibi... Ben de boyun eğdim. ‘Kader işte, başa gelen çekiliyor’ diyen annemden ne farkım vardı? Baş kaldırdım mı? Yüzüne vurabildim mi yaptıklarını? Durdurabildim mi onu?”, dedim. “Ama bitti. Bitti artık! O devir kapandı... Bugünden sonra kimse yönetemeyecek beni! Beni ezmelerine izin vermeyeceğim. Kimseyi takmayacağım artık. Ne olacaksa olsun? Umurumda değil”, dedim. “İster yadırgasınlar, ister ayıplasınlar... Allah biliyor ya kendimi tutmasam şimdi... Kurtuldum, kurtulduk işte, daha ne der, zıp zıp zıplardım”, dedim.

Odanın kapısı dan diye açılınca, düşüncelerden koptum. Benim ihtiyar anında gösterdi kendini: Bir rahat vermezler zaten, deyip söylendi. Bense büyük halamın çatlak sesini duyana dek inat ettim, gelen kim diye bakmadım.

-Nerdesin sen? Ayıp oluyor ama! Kalk hadi! Geç içeriye! Bir sürü misafir varken sen burada...

“Vıdı vıdı... Çek git be kadın! Rahat bırak beni! Cık cıklamayı da kes.”

İçimden geçirdiklerimin yüzüme yansıdığından emindim. Umursamaz bir tavırla başımı ona çevirdim. Dik dik bakıyordu bana. Tepeden. Her zamanki gibi. Sol kaşı havadaydı gene. Yerimden kalkmayınca bozuldu. Sinirlendiğinde suratı kızarır. Gene kızardı. Gözlerimi gözlerinin içine kilitlemiş, suratındaki ifadeyi tercüme ediyordum. Yanlış okumuyorsam, “Sabrımı taşıyırma, sinirlendirme beni, dua et insanlar var, yoksa gösterirdim gününü”, demek istiyordu. Ama sadece, “Hadi dedim. Durma burada. Çık, çık şu odadan!” demekle yetindi. Onu daha da gıcık etmek için, gözlerimi üstünden çekmeden yatakta dimdik doğruldum. Sırtımı duvara dayayıp öne doğru uzattım bacaklarımı. Başımı pencereden yana çevirince, “Saygısız” diye tıslayıp kıcığını dönüverdi. Tam isabet!

“Seni takmıyorum artık, içerdeki soytarılarla uğraş, bana bulaşma”, diye bağırdım arkasından. Ama duymadı. Çünkü içimden konuşmuştum gene. Her zamanki gibi.

N’apayım? Öyle alıştık. Öyle alıştırdılar... Konuşturamazlar insanı. Bayılırlar söyleve. Karşılık veremezsin. Verdirmezler. Saydıracaklar ya kendilerini. Bozmuşlar kafayı. Disiplin, kurallar, şekil, şemal...

Babam kılıklı bu. Derdi belli. Aklı sıra, beni kontrol altında tutacak. Neme lâzım? 'Soylu' ailelerinin soysuzu, ailenin yüz karası 'İlkay' bir haltlar karıştırmamasın yok yere. Sağı solu belli olmaz bu kızın. Taş mübarek, çatlatır adamı. Maazallah rezil eder bir de elalemin içinde...

Böcek gibi görür beni. Ona göre; huysuzun, arsızın, nankörün, terbiyesizin tekiyim ben. Eline geçen her fırsatta utanmadan annemi sıkıştırır. "Sen yüz veriyorsun bu kıza." "Genç kız dediğin böyle kapanır mı odalara?" "Ne bu surat asmalar? Niye göz yumuyorsun ki? Sende kabahat. Demedi deme. Önce surat asar, yanımızdan kaçır. Bir de bakarsın tepemize çıkmış." Bir ton şey söyler, noktayı hep aynı soruyla koyarken "Kime çektiyse?" deyip kurbağa gibi şişer. Ağzının payını veriveremez ki pısırik annem. 'Kız halaya...', deyiverse bir. Görürdü o zaman. Öyle her canı isteyince bok atamazdı bana. Nerde bizimkinde o yürek? Ancak içine atmayı bilir o. Sonra da biz çekeriz kahrını. Başı bir tuttu mu? İnlere durur ağrıdan. Ne kendi uyur, ne bizi uyutur.

Yorulmuş. Düşünmekten. Anılar ve acılar arasında gidip gelmekten. Kendimi sıkımdan. Tutmaktan. İçimdekiyle konuşmaktan. Dışarıdaki kalabalıktan. Bunaldım. Şeytan diyor gir içeri, bugüne dek söylemeyip yuttuklarını kus bir bir. Dilinin ucundan geri çevirdiğin bütün cümleleri haykır suratlarına. Baş kaldır, bağır avazın çıktığı kadar. Varsın rezil olsunlar...

Tam bunları düşünürken tepemde bir kuş kanat çırpı sanki. Birden bir hafiflik geldi üstüme. Acayip bir rahatlama hissi. Kafamın üstünde kocaman bir delik açılmıştı. Başımı arkaya atıp yukarı baktım. Sahiden bir kuş gördüm o an. Uçuyordu. Takıldım peşine. Oturduğum yerde avazım çıktığı kadar, bütün gücümle bağırmağa başladım. Bağırırken kuş yaklaşıyordu. Uçuyordum. Sesimi duyuyordum. Tanıdık gelmiyordu ama...

"Hey millet, ağlıyor musunuz hâlâ! Bırakın numarayı da, dinleyin beni! Nasıl bilirdiniz rahmetliyi! Tanır mıydınız onu?"

İster misiniz yaptığı eziyetleri, bilmediğiniz meziyetlerini anlatayım size? Duymak ister misiniz? Onun yüzünden köpek yavrusu gibi bir köşeye büzüştüğümüz, korkudan tir tir titrediğimiz geceleri. Açın kulaklarınızı! Söylüyorum işte! Beş para etmezinki tekiydi babam.

Babaymış... Baba ha! 'Baba' bile diyemezdi ona. 'Siz' dedirtirdi kendine. Bu resmiyet neyi kotaracaksa artık? Bu mesafeler, sınırlar, duvarlar, kurallar niye bu kadar önemliyse?

Pisliğin tekiydi anlıyor musunuz? Nefret ediyorum ondan! Öyle çok sebep var ki! Hangi birini sayayım? Ulu orta söverdi. Herkesin içinde hem de. Ne kadar asılmış değil mi?

"Yalan söylüyorsun, bana yalan söylüyorsun" diye tutturup dövmüştü bir keresinde. Dürüstlük dersi verene bak! İçkisi, kumarı, karısı, kızı... Bütün haltları ye sen! Ahlâktan,

saygıdan bahset sonra! Bir yerden tutturup, olur olmaz bahane bul. Döv sonra boyun kadar kızını.

Ben hiç yalan söylemedim. Bugün mü söyleyeceğim? Yalandan ağlayacak mıyım? Üzülmüş gibi mi yapacağım? Sever gibi? Sevmiyorum, var mı? Ne yani, öldü diye... Affetmeyeceğim işte! Günahmış... Ayıpmış ölünün arkasından? Saygısızlıkmış. Nankörmüşüm ben. Üzerimde hakkı varmış... Hangi hak ha? Hangi emek? Zorla saydıramayacaksınız ölünüzü! Saymıycam!

... her yanı çınlatan bu ses benim sesimdi. Keşke o da görseydi bu halimi. Deliliğin eşiğinde gidip gelen kızını. Duysaydı söylediklerimi. Boğazıma batan cümleleri düşünüp seçmeden, hiç nefes almadan sıralıyordum. Durursam, devam edemem diye korkuyordum. Ağlıyordum bir yandan. Suratımdaki sivilceleri de yolmuştum galiba. Gözyaşlarım yüzümü yakıyordu. Durduramıyordum kendimi. Sanırım şeytana uymuştum...

Aniden başlamıştı bu şey. Aniden de bitti. Sustum. Yavaşça gözlerimi açtım. Islak, yapış yapıştı. Odama doluşup başıma üşüşmüş kafalar gördüm sonra. Ağızları açılıp kapanan, kaşlarını gözlerini oynatan insanlar vardı etrafımda. Elleri, kolları, her yerleri hareket ediyordu. Sesleri duyuyordum duymasına, ama dediklerini anlamıyordum. İçimi çeke ağlıyordum bir yandan. Boğuk, kaba bir ses çıkıyordu boğazımdan.

Gözlerim önce Sonay'ı seçti, ayakucuma ilişmiş hıçkırarak ağlıyordu. Zavallı kardeşim... Annem Sonay'ın yatağına çökmüş, elini yüzüne kapamıştı, sağa sola sallıyordu başını. Çok üzüldüm haline. Acıdım ona. Halam ayaktaydı, korktuğum başıma geldi diye düşünüyordu muhakkak, mosmordu suratı. 'Beter olsun!' diye geçirdim içimden. Küçük teyzem, "oda çok havasız" dedi, onu duydum. Kış soğuğuna aldırmadan pencereyi açtı. Rüzgâr tülü havalandırdı. Soğuk hava yüzümü yaladı geçti. Üşümedim. Dışarıdan is kokusu geldi burnuma. Kim olduğunu çıkaramadığım bir kadın odadaki kalabalığı azaltmaya çalışıyordu. Olan bitenin farkındaydım. Ama düşünmek, düşünüp kontrol etmek istemiyordum kendimi. Yeniden bağırma geldi içimden. Tutmadım. Bağırardım.

"Niye bizi hiç sevmeydi o? Niye?"

"Sevmek niye bu kadar zor bu ailede?"

Sorular bir silah gibi patladı havada. İrkildiler... Ses dönüp dolaştı, bütün yüzleri karıştırdı. Gördüm... Donup kaldılar. Büzüştüler oldukları yerde. Deli deli bağırıyordum. Gözyaşlarım çoğalmış, sümüklerime karışmıştı. Korkuyorlardı benden. Gözleri açılmış, kocaman olmuştu. Bana mı öyle geliyordu yoksa? Beni durdurmaya, engellemeye çalışan da yoktu. Yanıma sokulmaya bile cesaret edemiyorlardı demek. Düşündüm... Acaba anlıyorlar mıydı beni? Yüreklere alıyor muydu acımı? Derin bir boşluğa düşüyordum. Görüyorlar mıydı? Elimi tutacak, çekip kurtaracaklar mıydı beni? Göz mü yumacaklardı düşmeme? Sesim

yankılanırken odada, kulaklarını kapatanlar oldu. Hırslandım... Hırsım, öfkemi bileyip keskinleştirdi. Tırnaklarımı kafamın etlerine geçirip vahşi bir hayvan gibi uludum tekrar. Öyle ki bu defa ben bile korktum kendimden. Demek böyle deliriyordu insan. Önce ilk adım, gerisi geliyordu sonra... Kuşu hatırladım gene. Gözlerim tavana uzandı. Oradaydı. Bana bakıyordu. Hınçla bağırdım ona doğru. Kımıldamadı bile.

“Niye kapatıyorsunuz kulaklarınızı? Ağır mı geldi duyduklarınız? Dayanamıyor musunuz? Niye böylesiniz siz? Niye içinizde sevgi hiç yok? Niye bilmezsiniz sevmeyi? Ne biçim insanlarsınız siz?”

Uyandığımda oda karanlıktı. Akşam olmuştu. Belki de çoktan geceye dönmüştü gün. Ve hiç ses yoktu. Perdeden sızan cılız sarı ışığa takıldım bir süre. Sonra Sonay'ın yatağına baktım. Boştu. Herhalde annemle yatmıştı. Üzerime örtülmüş battaniyenin ağırlığı altında, olanları düşündüm. Ne çok ağlamıştım. Ne çok bağırmıştım. Boğazımda keskin bir yanma vardı. Her şeyi açık ve ayrıntılı hatırladım da, ne zaman gücüm tükendi, ne zaman uykuya yenik düştüm, onu bir türlü hatırlayamadım.

“Olan oldu,” dedim kendime. “Boş ver, düşünme artık...”

“Ölüm herkesi ters yüz eder. Sen de iç dış oldun, ne var?” diye karşılık verdi içimdeki ses. Gitti sanıyordum. Kuş olup uçtu. Meğer içimdeymiş hâlâ. Bu defa teskin ediyordu beni. Yatıştırıcı bir tonlamayla devam etti bana arka çıkmaya:

“İyi oldu. İçini döktün. Ruhun boşaldı. Hafifledin...”

“Haklısın”, dedim. “Hafifledim gerçekten. Şimdi daha iyiyim... “

Ruh Doktoru

İstatistiklere göre, son otuz küsur yılda ortalama insan ömrü altmış yıldan yetmiş yıla çıktı. Yani kabaca yirmi iki bin günden yirmi beş bin güne. Demek ki, insanlığın en kesin durumuyla ilgili günümüz itibariyle bildiğimiz şudur: İnsan denen yaratık doğar, ortalama yirmi beş bin gün kadar yaşar, sonra da ölür. Ölümün hemen ardından yanlışlıkla, daha doğrusu eski alışkanlıklarıyla “ruh” diye adlandırılan bir beden dışı yansıma hâlinde üç ile yedi gün arasında değişen bir süre boyunca kalır, sonra o da tamamen yok olur. Yansımaların bu kısa süre zarfında yaptıkları şeyler bilindiği gibi büyük çeşitlilikler gösterir: Kimisi öldüğünü kâbul etmez, kimisi bu kısacık zamanı, artık tümünden gereksiz ve bunaltıcı hayat muhasebeleri ve sorgulamalarla geçirir, bazısıysa yaşarken duyduğu kimi ezikliklerin etkisiyle abuk sabuk taşkınlık gösterilerine girer. Bazı yansımaların bu son bedensiz saatlerinde psikolog ya da psikiyatrların kapılarını çalmaları da görülmemiş şey değildir, refahın fazla yayılmadığı ve kitlelerin meydanlarda hâlâ kurtarıcı beklediği bizimki gibi ülkelerde bile...

31 Nisan 2011

Bu sabah onlardan biri Zehra hanımdan randevu almış. “Görüyorsunuz” demiş, “durumum acil”. “Görüyorum” demiş Zehra Hanım da: “ Ama doktor bey akşamüstü saatlerinde yoğun. Size ancak ikiyle dört arası randevu verebilirim. Uygun mu?” “ Uygun tabii” demiş o da: “Nasıl olsa artık işe gideceğim falan yok.” “ Genç biriydi” dedi Zehra hanım. Yazık. Öfkeliymiş de. Genç gidenlerin çoğu öfkeli olur zaten.

Neyse, seans saati geldiğinde Zehra Hanım, kapıyı çalıp hastayı odama davet etti – hasta artık kapı çalabilme özelliğini yitirdiği için- sonra da tekrar kapatıp bizi baş başa bıraktı. “Hoş geldiniz” dedim, elini sıkamayacağıma göre, başımı hafifçe öne uzatarak selamladım onu. Bu durumdaki hastalar için en iyisi yerde oturmasıdır-oturmuş gibi yapması- ama yine de kibarlığı bozmayıp oturacak bir koltuk gösterdim ona. Fark etmemiş gibi yaptı. Odada dolanıp duvarlardaki, dolaplardaki her şeyi, diplomayı, fotoğraflarımı falan inceledi. “Saatli Maarif Takvimi” dedi birden. “Saatli Maarif Takvimi! Siz dinci doktorlardan mısınız?” “Hayır, öyle olduğum söylenemez” dedim gülümseyerek. “ Maarif Takvimi eski bir aile alışkanlığı. Bir anlamda kayıp sanat. Ayrıca Zehra hanımın işine yarıyor –sizi içeri alan sekreter hanımın: Yarın evde yapacağım yemeği bazen sizin takvimden buluyorum diyor. Eğer sizi rahatsız ettiyse bakın burada Honda’nın 2011 takvimi var. Ama Saatli Maarif Takvimi her halükârda dinci bir takvim sayılmaz. Siz Diyanet Takvimiyle karıştırıyor

olmayın?” “Ha, Diyanet Takvimi ayrı bir şeydi değil mi?” dedi. “Evet” dedim gülümsememi hiç bozmadan: “Diyanet Takvimi ayrı. Yaşınızı, eğitim durumunuzu ve mesleğinizi söyleyebilir misiniz? Ve biliyorsanız... Terk-i hayat nedeninizi?”

Otuz üç yaşındaymış. İletişim mezunu. Sinema eleştirmenliği yapıyormuş. Kalbi doğuştan delikmiş. Bu yüzden askere de gitmemiş. Dün akşam sevgilisinin yatağında ölmüş. Bunları ağzında gevelerken hâlâ asabi asabi odanın içinde dolanıp duruyordu. Akıllı biri olmadığına karar verdim. Ölümü, evet bu genç yaşta üzücü, ama hiçbir şekilde önemli bir kayıp değil. Ne insanlık ya da bu ülke için, herhalde ne de eleştirmen camiası için.

Birden durup “rüya görmeye devam edecek miyim” diye sordu: “Yok... Göremeyeceğim değil mi? Uyumayacağım çünkü?”

“Hayır” dedim: “Uyumayacaksınız. Hiçbir yorgunluk hissi olmayacak. Beden... Yani ne demek istediğimi anladınız... Şu anki yapınız hiçbir yorgunluk hissetmeyecek. Durumunuzun ortalama yüz yirmi saat kadar sürmesi beklenebilir. Son saatlere kadar kesinlikle göze görünür olarak kalacaksınız ve sesiniz de net bir şekilde duyulacak. İsterseniz sizin adınıza...”

“Siz hiç rüya görür müsünüz?” diye sözümü kesti.

Tekrar gülümsedim. Konuşmanın akışını elinde tutmaya çalışıyor. Duruma hâkim olma dürtüsü. Sanki kendisi için bir şey değişecekmiş gibi.

“Görüyorsunuzdur mutlaka” diye ısrar etti: “Nasıl şeyler? Bir psikiyatr nasıl rüyalar görür?”

“Rüya gördüğüm enderdir” dedim. “Eskiği görürüm bazen, çocukluğumdan, gençliğimden kimi şeyler. Çoğu zaman da daha tam uyanmadan rüya olduğunu anlarım. Ayrıca, psikiyatrin gördüğü rüya diye özel bir tür olmadığını tahmin edersiniz.”

“Bu kadar mı?” dedi.

“Benim açımdan bu kadar. Ama on dakika geçti, daha sizi doğru dürüst konuşmaya başlamadık bile, bakın...”

Anlattı. Başta öyle birbirini tutmayan şeyler söylüyordu ki; bağıra çağıra, küfrede ede, söylediklerinden fazla bir şey anlayamadım. İlaç verecek bir bedeni kalmış olsa bir hafta kadar kullanması için *diazepam* bazlılardan bir tanesini yazardım- *Diazem*, *Xanax*, *Valium* ya da şimdi buna yeşil reçete verilmez diyorsam *Risperdal*: O zaman da bir pastanenin önünden her geçtiğinde Pavlov’un köpeği gibi salyası akıp dururdu: *Risperdal*’in prospektüsünün kontrendikasyonlar bölümünde ilk şey olarak bu yazar zaten: *Kilo değişikliği beklenebilir.*

Nasıl olurmuş da yaparmış bunu ona? Nasıl olurmuş da yaparmış? Nasıl olurmuş da? O dediği sevgilisi. Yatağında öldüğü.

Kızın buna yaptığı mı ne? Şu: Bunlar iki haftadır beraberlermiş. Kız banka memuresiymiş, onun da yaşı otuz üç: İsa'nın ve Yahuda'nın yaşı. Neyse, dün akşam talihsiz hastam yatakta yeni bir rekor denemesine girişmiş. Özel bir şey alıp almadığını sordum. Almadığını söyledi, ama bir an duraksadı: İnsan bu durumda bile bazı şeyleri söylemekten çekinebiliyor. Kalbinin delik olduğunu da unutmamakta yarar var: Kronik bir hastalığı ya da sakatlığı olanlar bu tarz rekor denemelerini, güç gösterilerini sağlıklı insanlardan çok daha fazla önemseyebiliyorlar. Kendini kanıtama denen illet. Neyse, dediğine göre her şey tam hastamın istediği gibi olmuş. Sonra sabah...

Bir baktım, bizim beden nakavt...

Bankacı kız, kalkmış, giyinmiş. Birkaç kez bunun adını seslenmiş. Cevap alamayınca bedenine yaklaşmış, şöyle bir yoklamış, nabzına, gözlerine falan bakmış ve sonra da bizim eleştirmenin kanını donduran bir soğukkanlılıkla yorganı cesedin üstüne örtüvermiş. Yansıma da tam bu sırada yorganın altından fırlamış, “yahu hiç olmazsa bir yerlere telefon et artık benim hâlîm mâlum” demiş. Kız, sol bileğini merhum eleştirmenin gözlerinin önüne doğru kaldırarak “saatten haberin var mı senin” diye cevap vermiş: “İş yerinden telefon ederim, anahtarı da ya kapıcıya, ya da yan dairedeki Filiz hanımlara falan bırakırım, öğleden sonra gelip alırlar. Burada durup kokman benim de işime gelmez herhalde.” Bunu demiş ve sonra yansımanın küfürleri arasında makyajını tamamlamış, giyeceği gömleği, eteği, ayakkabıyı seçmiş ve evden çıkıp gitmiş.

Burada nesnel bir tanıklıktan söz etmiyorum elbette. Büyük olasılıkla merhum hastam kızın duyarsızlığını abartıyor. Yine de kıza aferin demek geldi içimden: Hastamın dün geceki rekor denemesi hakkında ne düşündü acaba?

Biraz yatışmasını bekledim. Aynı şeyleri üçüncü defa anlatmaya başlayınca gülümsedim ve bu sefer ben, nazikçe onun sözünü kestim.

“Demin bir şey söylüyordum” dedim: “Sizin adınıza bir numarayı arayabilirim. Bir olasılıkla nereden bahsettiğimi anladınız: Yansımalar Kliniği. Orada burada çıkan laflara kulak asmayın siz. İnanın orada olmak son saatlerinizi sokakta ya da evinizde tek başına geçirmekten çok daha iyi: Sizin gibi kendini durumuna hazırlamaya çalışan yansımalar olacak etrafınızda. Bir bilseniz şaşarsınız; klinikte geçirdiği saatleri ve orada kurdukları dostlukları hayatının en iyi anıları arasında sayan o kadar yansıma var ki... Hepsi bu kadar da değil. Klinikte sizinle gün boyunca her konuda sohbet etmeye ve yardımcı olmaya hazır yetkin psikiyatrlar var. Genç yaşta ve hiçbir hazırlığı olmaksızın terk – i hayat etmiş sizin gibi insanların isterlerse bir vasiyetname hazırlaması için iki noter vekili sürekli orada bulunuyor.

Yeminli noter vekilleri. Eğer kız arkadaşınızın bu sabahki hareketinin bedeninize karşı hakaret sayılacak boyutta bir ihmalkârlık olduğunu düşünüyorsanız-iyi dinleyin bu söylediğimi- oradaki noter vekilleri sizin adınıza gerekli hukuk birimlerine başvuracaklardır. Bundan en ufak bir şüpheniz olmasın. Ne demek istediğimi anladınız mı? İsterseniz klinikten kız arkadaşınıza dava açabilirsiniz.”

Beni dinlediğini anlıyordum ama sadece sözümü kesmemesinden değil. Ben noter vekilleri aracılığıyla dava açmaktan söz edince bir an gözleri parlamıştı. Kısa bir süre için sustum. Şimdi onu düşündüğünü söylemeye davet eden bir tavrım vardı ve o da bunu anladı.

“ En iyi dostlukları bu hâlde kurmak...” dedi: “Dört, beş gün sonra tamamen sönüp gidecek bir şeye dönüşmüşken... Bu acı bir şey değil mi sizce doktor?”

“Aa, hiç öyle düşünmeyin” dedim. “Orada, etrafınızdaki diğer yansımalarla, zamanın anlamı şimdiye kadar bildiğinizden çok farklı olacak. Demin bana rüya görüp göremeyeceğinizi sormuştunuz: Yansımalar Kliniğinde geçireceğiniz zaman bir anlamda uyanikken gördüğünüz bir rüyaya benzer.”

“Kabul ediyorum diyelim” dedi: “ Ödemeler?”

“Kesinlikle fazla bir şey tutmaz.” dedim: “Zehra hanıma verdiğiniz kredi kartı numarası geçerliyse zaten sorun yok. Kart limitinin aşılması ya da klinikteki ekstra harcamalar konusunda da sözünü ettiğim noter vekilleri aracılığıyla her türlü ödemenizi rahatlıkla yapabilirsiniz. Ayrıca bir şey daha var.”

Öne doğru eğilip sesime farklı bir ton verdim. Daha da anlayışlı bir ton:

“Yansımanın zayıfladığı son saatler... Son sekiz on saat hastanın en depresif zamanlarıdır. Görüntü sönükleşir, ses cılızlaşarak iki üç metre öteden duyulmaz hâle gelir. Halk arasında *Sönükleşme Aşaması* diye adlandırılan dönemdir bu. Söylenildiği kadar zor bir durumdur açıkçası, dışarıda tek başınızayken katlanmak çok çaba gerektirir. Ama Yansımalar Kliniğindeki görevliler; psikiyatrlar ve hasta bakıcılar, emin olun ki sizi o durumunuzda da yalnız bırakmazlar: Sönükleşme aşamasında da sizinle konuşmaya, tartışmaya devam ederler. Sizinle sohbet ederler. Dikkatle dinlerler sizi. Sesiniz ne kadar cılızlaşırsa cılızlaşsın onlar sizi hep duyar. Hayatlarını buna adadılar. Sizi duymaya. Her zaman.

“Seslendiğimde duyarlar mı?” diye sordu.

Evet anlamında başımı salladım. Bunun ne büyük bir vaat olduğunu düşünmeyi ona bıraktım: bir anlamda her şeyin özü demek olduğunu.

İki dakikalık bir sessizlik. “Peki” dedi sonra rahmetli eleştirmen: “Arayın.”

Ah, hissesinin yüzde yirmisine sahip olduğum ve isim babalığını yaptığım Yansımalar Kliniği!

Cep telefonuyla gereken işlemleri başlatmam beş dakikadan fazla bir zamanımı almadı. Bir beş dakika da hastama gereken bazı açıklamaları yaptım. “Birkaç dakika sonra birini gönderip sizi buranın kapısından alacaklar” dedim: “ Rahat olun: Bu saatleriniz benzerleriniz ve anlayış dolu insanların arasında geçecek.”

Başını salladı. Alçak sesle bir şeyler mırıldanıyordu ama sadece o kadar. Onu da dudaklarının kıpırdamasından anlıyordum.

“ Nasıl yapar bunu ya” diye patladı gene: “Benim cesedim onun yatağında soğurken, o nasıl hiçbir şey yokmuş gibi işe gidip arkadaşlarıyla gülüşüp şakalaşır, oturup yemek yer?”

Ne gelir elden der gibi omuzlarımı silktim.

“Cerahat karı” dedi. “ Pislik. Şebek maymunu. Başlangıçta bilsen... Tam bir ay ağızımdan girdi, burnumdan çıktı. Götten bacak. Bakma, uzun zamandır yalnızdım, yoksa rezil olmadan hamburgerciye götürülecek karı bile değildi. Doktor Zira resmen, Doktor Zira.”

“Doktor Zira kim ?” dedim.

“Schaffner’in filmindeki” dedi.

“Schaffner?” diye sordum. Bırak anlatsın, diyordum içimden; bu onu mutlu edecekse bırak bir şeylere hâlâ hâkim olduğunu düşünsün. Haftaya bugün yok olup gitmiş olacak.

“Franklin Schaffner! Planet Of The Apes! Maymunlar Cehennemi’nin yönetmeni. Eski olanın. Altmışlardakinin.

“ Ha, sahil!” dedim ben de, zekâsına, bilgisine ve alaycılığına hayran kalmışım gibi yüzüne bakarak. “Doktor Zira! Maymunlar Cehennemindeki akıllı şempanze! İnsanların kaçmasına yardım eden! Unutmuşum! Kız hakikaten ona mı benziyordu?”

“Aynen” dedi: “ Zerre kadar makyaja lüzum yok.” İkimiz de gülererek seansımızı noktadık.

Hastam birden “peki bu fotoğraf ne?” diye sordu. Masamın tam karşısında duran büyük dolaptaki fotoğraflardan birini gösteriyordu: 1950’lerden kalma siyah beyaz bir fotoğraf. İlk bakışta görünmesini istemediğim için diğer fotoğrafların hep biraz arkasında durur. Bu konuda özellikle hassas olacağını düşündüğüm hastalarımın seanslarımdan önce durduğu yerden alıp masamın çekmecelerinden birine koyarım: Tuğla bir duvarın dibinde kol kola girmiş genç bir çifti gösteriyor. Adamın kafasında bir kasket var. Kız etekli. Az öteye yan yana bisikletlerini bağlamışlar. Adam o tuğla duvarın dibine işiyor. Kız, arkasını dönmüş gülümsüyor, ama adamın kolunu da bırakmamış. Adam, durumunun elverdiği ölçüde yüzünü

kıza çevirmiş, sanki kızın neden güldüğünü anlamaya çalışıyor ama durum o kadar nazik ki biraz daha yan dönse kızın üstünü başını berbat edecek. Fotoğrafın altında ETAPLES 1951 yazıyor. Karımsa o resme kısaca AŞK derdi. İlk evlilik yıldönümümüzde hediye etmişti. Sacré Coeur'ün o Allahın belası yokuşundaki hediyelik eşya dükkânlarının birinden almış.

“Eski karımın bir hediyesi” dedim. “Hastalarınızın içinde buna tepki veren olmuyor mu?” diye sordu. “ Güzel bir soru” dedim, tam anlamıyla bunu söylememi istediğini düşünerek. “Hayır, pek olmuyor. Ama açıkçası, bazı seanslarımdan önce onu ortadan kaldırıyorum.”

“Fransa’da çekilmiş, değil mi bu resim? Etaples neresi?”

“ Paris’ le Boulogne arasında küçük bir kasaba diye biliyorum.”

Onu geçirmek için ayağa kalktım. Tokalaşamayacağımıza göre gülümseyerek başımı hafifçe öne eğdim.

“Sizdeki bütün dikkate değer şeyler de aile yâdigarı “ dedi. “ Maarif takvimi. Bu fotoğraf...”

“Hep öyle değil midir?” dedim. Yine gülümsüyordum.

“Bunlardan birini seçseniz hangisi olur?” diye sordu. “ Takvimden ve o fotoğraftan?”

“Ne demek istediğinizi tam anlamadım” dedim.

“Yani, biri gelip size dese ki, bu takvimle bu fotoğraftan biri kesinlikle gidecek, sadece diğeri kalacak? Hangisini seçerdiniz? Hangisi olmadan yapamazsınız? İkisinin de değerleri ayrı demeyin sakın?”

“ Öyle bir durumda Saatli Maarif Takvimini seçerdim “ dedim. “Hatırası daha derin. Ayrıca, Zehra Hanım çok iyi bilir; yarın ne yemek yapacağınız konusunda fikir sahibi olmak önemli şey.”

Zehra hanıma seslenerek Yansımalar Kliniğinden arkadaşlar gelene kadar hastamıza gereken ilgiyi göstermesini söyledim.

Cırcır Böceği, Nane Kokusu ve Bay K.

Bay K. içindeki eski pencereden dışarıya baktı. Ne zamandır kapıyı çalmakta olan küçük çocuğa biraz öfkeli seslendi, “Kimsin?” “Ben Fehmi Kavkı. Artık açar mısınız lütfen!”

Bay K. içinin kapısını nerdeyse asırlardır kimse çalmadığı için huzurluydu aslında. Şimdi durup dururken bu çocuk da nereden çıkmıştı? Adını bile unutan Bay K... Sahi çocuğun soyadı Kavkı’ydı. Ne tesadüf kendinin de baş harfi K. Acaba adı neydi kendisinin? Hatırlamayalı yıllar oluyordu. O’dan sonra, bile isteye silmişti adını hafızasından. “Sadece ilk harfini saklasam yeter” diye düşünmüş olmalı. Neyse ne. Geçen gün arkadaşı Bayan K. sormuştu da “isimleri değil ruhları önemseydiğini” söyleyip, bir sürü ucuz laf etmişti kadına. Böyle daha entel görünüyordu, kadınlar da beğeniyordu bunu. Bayan K. o gün Bay K.nın adı hakkında bir hayli yorum yapmış, en son nedense Fehmi de gelip durmuştu. “Hilmi de olabilir” demişti. Bunların K ile ilgisi de ona göre “parodik bir yaklaşım”dı. Şu kadının postmodern saplantılarını hiç anlayamamıştı.

Bay K. biraz canı sıkkın, bu ısrarcı çocuğa kapıyı açıp açmamada tedirgindi. Kim bilir kimin velediydi. Belki de para falan isteyecekti. Acaba pencereden üç beş kuruş atıp yollasa mı? Ama öyle de içi rahat etmeyecekti. Ya geçmişten bir yük varsa çocuğun boyundan büyük çuvalında. Ne zaman görmüştü çuvalı? Yoksa uyduruyor muydu? Yok yok pencerenin tozlu perdesini aralayıp, şöyle üst kattan çocuğu süzerken dikkatini çekmişti. Zavallı kim bilir ne zamandır taşıyordu da ağırlaşmıştı elindeki çuval. Yere deydirmemeye çalışarak zorlukla yukarıda tutuyordu. Ya anası memleketten bir şey yolladıysa? İyi de neden bu çocukla? Olamaz! Yoksa O mu gönderdi, akında kırmızı bir kan lekesi olan bu küçücük kara gözlü çocuğu? Bir dakika, o kadar mesafeden nasıl görmüştü gözündeki kan lekesini? Bay K. şaşırıp kendine. Sonra düşündü, muhtemelen Siirt’te... Neden Siirt? Bilemedi. Muhtemelen Siirt’te kiraz ağacının dalına tırmanırken, ağacın ince uçlu dalı batmıştı gözüne... “Siirt’te kiraz ağacı olur mu?” dedi belli belirsiz. Bilemedi... Neyse ne... Acaba O mu? Bay K. yenedi merakını. O’nun var olma ihtimali bile yeri yerinden oynatabilirdi. Karar verdi, inecek ve çocuğu içeri alacaktı. Kararından dönmek için de küçük çocuğa seslendi: “Geliyorum.” Kızdı kendi kendine. Bu ne klişe bir laf. Hayatı hep gelmek için gitmelerle doluydu. Bayan K. bunu duysa kahkaha ile güler, vallahi dilinden yıllarca kurtulamazdı. Çünkü kadıncağızı iki de bir “öykülerde klişe ifade kullanıyorsun” diye eleştiriyordu. Aslında kendi de farkındaydı, klişe yakışıyordu kadına. Ama maksat tenkit işte. Bak bu da eski bir ifade oldu. “Bayan K. bunları duymamalı” dedi içinden. Bu defa sadece elini kaldırıp seslendi. Ağır adımlarla basamakları inmeye başladı. İçinin basamaklarını asırlardır inmemiş biri

olarak hayretle etrafı izledi. Ne çok yıpranmış, eskimiş, boyaları yer yer dökülmüştü... Acıdı haline. “Şu çocuğu bir savuşturayım hele. O’ndansa haber, hemen duvarlara bir boya, badana, cila geçeyim” diye düşündü. “Yedi, sekiz, dokuz, on... Önüm, arkam, sağım, solum sobe, saklanmayan ebe...” Muhtemelen en alt kattan duyulan bu neşeli sayışmacalara bir müddet kulak kabarttı. Kendisi de saklambaç oynar mıydı? Herhalde oynamıştır. Hatırlayamadı. Adıyla beraber ne çok şeyi silmiş olduğuna şaşırıp hafızasından. On birinci basamakta duvara takıldı gözü. Yıldızları kararmış bir çerçevede bir öykü müsveddesi asılıydı. Çivisi düşen bu çerçeve duvara bir parmak yardımıyla sabitlenmişti. Ürktü. Kanlı bir yüzük parmağı çerçeveyi tutuyor gibiydi. Eline baktı, sol yüzük parmağı kökünden kopmuştu. Anlam veremedi. Yazı gözünde ve kulaklarında tınladı...

“Cırcır böceği ve nane kokusu vardı. Ses ve koku birbirine karışıp helezonlar çizdikçe o, yaşlı iskemlesinin bir ayağını kırma isteğiyle hızlı hızlı bir ileri, bir geri sallandı. Dışarıda gözleri nokta nokta beyaza kesen bir kar... İçeride ise buruşuk eller ve yüzle hayat sandığı sandalyesine sıkıca yapışmış bir kadın. Beden ölmeye meylederse bellek bütün anı perdelerini sıyırırılmış bir bir... Her kar tanesi, camı delip elindeki fotoğrafa kondu ve resimdekilerin gözünden süzülen yaş oluverdi birden bire... Ne mutlu bir resim... Yemyeşil bir bahçede kadın ve adam... Bir de cırcır böceği ve nane kokusu... Ne kadar da gençlermiş. Kadın şaşırıp ellerindeki çizgilere bakıp. Mırıldandı kendi kendine: ‘Meğer ne güçmüş bir yaşam boyu ölmek.’”

Çok bir şey beklememişti Bay K. Belki “Ben bir daha senden başkasını sevmeyeceğim. Ama elimden de başka bir şey gelmiyor. Gitmeliyim.” deseydi... Ya da “Ailemi görmezden gelemem. Ama bil ki ben yalnız senin hayalinle yaşlanacağım.” deseydi... Ya da sadece “Seni seviyorum. Ama...” deseydi... Evet sadece “Ama” dese bile yetecekti Bay K.ya. Böyle yalnız, çaresiz ve sorularla tek başına bırakılacağına, başkalarından gidişini duyacağına “Ama...” ile başlayan bir cümle ya da sadece kelime bile her şeyi daha kolay yapardı belki. O zaman anlamsız bulduğu gidişin dönüşünü beklemezdi. Kızar, küser, nefret eder, belki küfreder, kuser içindeki bütün kını, acı balgamı rahatlardı. Ama karşı tarafın suskunluğu, kendisinin gevezeliği olmuştu işte asırlardır. “O... Belki döner... O... Gelirse... Kolları kirlenmiş beyaz koltuk... Salçalı makarna... Üşüyorum kapama gözlerini... Asaf Halet... Woody Allen... Baudelaire... Dustin Hoffman... Tramvay... Çehov... Sinema bileti... Pop Corn... Bir daha beni arama... Dayanamadım... Maupassant... Yesterday when I was young...”

Bay K. düşündü. İlk tanışma hikâyeleri. Ön sırada oturan kızlardan biriydi. Bay N.nin dersinde hep ilk o söz alır, herkes hayran hayran onu dinlerdi. Uzun, dalgalı sarı saçları, denizlerin dibinden çalınmış bir çift göz, biraz ağır ve mütevazı bir duruş. İlk görüşte aşk mı? Galiba. İki yıl peşinde koşmuş, nihayet okul kantininde ilk kez denizin taaa içine bakmaya

cesaret edebilmişti. Ne utangaçtı. Bay K. kendinden en çok bu yüzden nefret ediyordu. Kıza bir türlü açılmamış, en sonunda kitabının arasına bir kâğıt parçası sıkıştırılmayı başarmıştı. Arkadaşı M. ve sevgilisi bir yemek karşılığında koymuşlardı kâğıdı, kızın kitabının arasına. Son parası ile yedirilen yemek boğazında kalmamıştı hayret, ya O, kabul ederse... Etmmişti de... Ya sonrası... Ya öncesi... Bay K. kızdı kendine. Çok iyi biliyordu ki sarışın, mavi gözlü kadınlardan nefret ederdi. Hele ağır ve mütevazı duruş hiç onun tarzı değildi. Ayrıca onunla anlattığı gibi de tanışmamışlardı. Nereden uydurmuştu şimdi bu hikâyeyi? Hem şimdi paraya para demese de öğrenciliğinde bırak ısmarlamayı, doğru düzgün lokantada yemek yiyecek parası bile yoktu. Bu yüzden değil miydi ki onunla simide talim ediyorlardı çoğu zaman. Ya da sigaralı kantinde (Türk bayrağının altına oturmamak kaydıyla) içilen birkaç bardak acı çay. Ya karbonatı çok ya da sabahtan beri bayatlamış. Neden sigaralı kantin diye yokladı hafızasını, acaba O sigara mı içiyordu? Bulamadı.

Bay K. basamakları ne kadar hızlı indiğini fark etti birden. Yirmi üçüncü basamakta ayağı kaydı. Düşlerle kurguların ortasına yuvarlanıverdi. Eli ile basamağa tutunmaya çalıştı. Yirmi üçüncü basamak büyük bir gürültü ile çöktü. Bay K.nın bir kolu aşağıya sarktı. Kafasını sarkan kolundan tarafa doğru uzattı. Karşılaştığı manzara kanını dondurdu. Yerde kanlar içinde bir ayak duruyordu. Üzerinde tamamen pıhtılaştıran kan, zamanla kara bir renk almış, artık tahtakuruları bile bacağın yanından sessizce geçer olmuştu. Bay K. “kaç yıldır burada bu bacak acaba” diye düşündü. Umursamadı sonra. Kim bilir kimin? Doğrulamaya uğraştı, olmadı. Gözlerini çevirdi nicedir hissetmediği sol yanına. Bacağı yok. Bay K. durdu. Duran her şey yürüdü. Bay K. süründü. Sürünen her şey durdu. Yeryüzü alt üst oldu. Gökyüzü yere indi, toprak göğe çıktı. Tahtakuruları hep bir ağızdan öyküye devam etti:

“Kadın beyaz zambak seviyordu en çok. Düğününde de elinde beyaz zambaklar vardı. Şimdilerde aynalı büfenin üzerini süsleyen şu sararmış, kupkuru çiçekler... Kalktı, bu garip dal parçalarını aldı eline. Hayatı ve kendi gibi kupkuruydu hepsi... Sonra avucundaki bu kuru dallarda gördü yazgısını, yok olmaktan başka bir şey gelmedi elinden.”

“Lütfen beni bırakma”

“Olmuyor, artık yürütemiyoruz.”

“Başkası mı var?”

“Evet.”

“Ne zamandır?”

“Ne önemi var. Yapamıyoruz. Aydan demişti zaten. Hilmi ile olmaz diye.”

Bay K. beyninde dönüp duran bu cümlelerle açtı gözünü. Çöken basamağın bir altında, merdivenin korkuluğuna dayanmış, kafası düştü düşecek. Biraz kendini topladı. Genç kız

kendine Hilmi mi demişti? Yoksa arkadaşı mıydı bu adı kullanan? Üzerinde durmak istemedi. Dursa aklına öyle çok şey gelecekti ki... Adı Hilmi olsa Siirtli olmak zorunda kalacak, gözünün akına bir kan pıhtısı oturacak, kiraz ağacının ince dalı gözüne batacak, imkânsız bir aşkın peşinde ömür çürütecek, sık sık gönlündeki kuyuyu ne zaman kurumaya meyletse tekrar canlandırarak, erguvanlara küsecek, kapılarını mühürleyecek, sahile her zaman gittiği yolu değiştirecek, arka yolda yeni açmaya başlamış tarla gelinciklerini görecek, belki bir tanesini koparıp, yapraklarını bedeninden aşağı sıyrarak etek yapacak ve adına gelin diyecek, sokağın başında her gün top oynayan çocukların oyununa katılıp bir gol atacak karşı takıma, üniversitenin merdivenlerinden çıkmak yerine olmayan asansörü kullanacak, Bay T. ile görüşmeden derse girecek, çocuklara “Je vous hais” diyecek...

Vazgeçti Hilmi olmaktan. Bay K. olmak iyiydi. İçinin kapılarını sürgüleyerek, derinden çürümeyi görmezden gelerek yaşlanacaktı. Ne zaman tamamen çürüdü, o zaman ölsündü. Ne çıkardı ki? Eh cenazesi de kalabalık olurdu canım. Üç beş dost biriktirmemiş miydi bugüne kadar. En azından Bayan K., Bayan K.nın kardeşi, Bayan K.nın eşi, Bay T., üniversitedeki öğrencileri-biri hariç, ona Bayan K. gıcıkta çünkü. İkisinden birini seçmesi gerekiyorsa Bayan K.yı tercih ederdi. Eli mahkûm, kendi hikâyesinin yazarını cenazesinden kovamazdı ya-, sekreter kız... “Dur bakayım kaç kişi oldu. 20 falan.” Fena değildi bu rakam. Şöyle bir düşündü Bay K., içi acıdı. O, olmayacaktı cenazesinde. Belki de duyar gelirdi. Acaba vasiyet falan mı bıraksa. “Cenazemde sadece O’nu isterim” diye. Sonra vazgeçti. Çürümüş basamaklarında ayakta durmanın neredeyse imkânsız olduğu içi de onunla beraber yaşlanmıştı.

O gün O’nu bir sala bindirmiş ve bırakmıştı sonsuza. Kederi ile coşan ırmak, yalnızlığı ile durulacağı yerde daha da hızlı çağlamış, alıp götürmüştü cenazeyi. Büyük tufan ilk kez vurmuştu içini. Bay K. enkazın altından doğrulmaya uğraşmıştı ilkin. Üzerine fırtınanın biriktirdiği topraklar, taş parçaları, odunlar, kim bilir rüzgârın nereden uçurup getirdiği kolu kırık bir bebek, yırtık bir top, ince çizgili, pörsümüş bir kumaş parçası-muhtemelen karısını döven bir adamın pijamasından kopmuş-, sapsarı, uzun saçlı bir peruk, beş tane upuzun takma tırnak, galiba kıpkırmızı bir ruj-hangi yosmaya ait belli değil-, sapı kopmuş beyazı çamura bulanmış bir çanta... Bay K. bütün bu yükü üzerinden atıp, doğrulmaya uğraşmış, kafasını biraz kaldırıncaya da O’nu bıraktığı nehrin kıyısında kendini yatar bulmuştu. Başucunda nehrin büyük bir azgınlıkla götürdüğü cenazeden arta kalanlar... Nehir O’nu içine almış kaybetmiş, safrasını da Bay K.nın içine atmıştı. O günden beri yaşıyordu bu safrayla Bay K. Her fırtınada kabaran bir ırmak, her bayram mezar ziyareti yapan yaşlılar gibiydi O, içinde...

Bay K. sol yanındaki sızının giderek arttığını duyuyordu. Artık sürünerek inmeye başlamıştı basamakları. Sol ayağı da kökünden koptuğu için işi biraz daha zorlaşmıştı. Ağır

aksak otuzuncu basamağa gelebildi Bay K. Biraz soluklanma ihtiyacı duydu. Sesler artmış, şarkılar, türküler, çocuk sesleri, kadın çığlıkları, sert sesli bir adamın bağıırışı birbirine karışıyordu. Bay K. kapiya yaklaştığını anladı. Merdivenin korkuluğu bitmişti. En son iki basamak kalmıştı kapiya. Eliyle hâlâ merdivene tutunuyordu. Birden elinin altında sıcak bir yapışkanlık duydu. Garip bir koku sızlattı burnunu. Sol yanına kafasını çevirdi, kolu merdivenin korkuluğuna asılmış kalmıştı. Omzunda derin bir sızı duydu. Gidenin ardından yanmaya alışık bedeni bir de kolu için yandı. Dumanı tüttü yanık kolun. Bay K. kafasını kaldırdı, duvarda öykünün sonunu gördü.

“Düşündü, düşündü, bulamadı... Hangisi daha kötüydü; düş kurmak mı, yaşamak mı? O, düşlerinden vazgeçip yaşamıştı işte, önüne getirilen hayatı. Sormadan, yargılamadan, itiraz etmeden, kızmadan, hayallerinin peşinden gitmeden... Yaşadı işte, hepi topu yaşadı. Ama ne oldu sonunda? O uykudayken, bütün odalar, düşlerinin cezasını örttüler kadının üzerine... Kocasını çekti gitti, resimdeki adam kaldı düşlerinde bir tek. Cırcır böcekleri bütün çığırkanlıklarını giyininip bağırdılar hep bir ağızdan. Naneler bütün efsunlu kokularını saldılar âleme.”

Bay K. eskiyen içinin otuz ikinci basamağını sürünerek katetti, kapiya yaklaştı. Dışarıdan nicedir bekleyen çocuğun soluğu duyuluyordu. Hızla çarpan kalbi, garip bir inilti ile inip kalkıyordu. Anasının “deli gibi koşma deli oğlan, kalbin oynayacak yerinden” deyişini duyar gibi oldu Bay K., öyle atıyordu küçük çocuğun kalbi. Bay K. kapiya son bir güç ve sağ kolu ile abandı, kolu güçlükle aşağı bastırabildi. Dışarıdan çocuk itmesiydi açılmayacaktı kapı. Asırlardır kapalı durmaktan paslanmış demirleri. Bay K. baktı çocuğa... Çocuk görmezden geldi Bay K.nın sol yanını. Bay K. yavaşça doğrulmaya çalıştı sağ yanı ile tutunarak kapiya... Kapı biraz gıcırdadı, mırın kırın etti, çaresiz kabullendi bu yükü. Dayandı son gücüyle Bay K.yı taşımak için. Bay K. sağ elini uzattı çocuğa, saçlarını okşadı. Ve Bay K.nın sol yanındaki tek sağlam şey yuvarlanıverdi çocuğun ayaklarının dibine... Bay K. yere yığılıp kaldı. Asırlardır içinde biriktirdiği tozlu ve eskimiş içi ile yığılıp kaldı Bay K.

Çocuk çabucak, neşeli bir sesle haykırdı “Abi, yaşlı teyze sol yanını istedi senden. Bu olsa gerek.”

Çocuk, Bay K.nın sol yanını çuvalına koydu, boştu çuval. İçinde sadece Bay K.nın sol yanı... Dışarıda ise cırcır böceği ve nane kokusu vardı.

Stoliv

Minibüs yolun suya taşan kıvrımlarından hızla geçerken hiç korkmuyorum. Yanımda bir yabancı daha var, İngiliz suratlı, çerçevesiz gözlüklü, tedirgin. Elinde orta boy bir market poşeti, abur cubur çeşitleri, birkaç meyve, bira kutuları ve su. Her ihtimale karşı. Gölün geceleri ışık yanmayan bu tarafında yiyecek bir şeyler bulabileceğinden şüphe etmiş olmalı. Bu mavi-beyaz minibüsle yaptığımız kısa yolculuk, bizim dışımızdakiler için günlerinin önemsiz bir parçası, Tivat kıyısında gezinti değil. Aslında benim için de değil. Ben Adriyatik'e geldim, günlerden sonra ilk uykumu kara dağların arasına salacağım.

Bu bir masal olsaydı derdim ki, bir Adriyatik varmış. Kimi yerde koyu lacivert, yeşil, kimi yerde türkuaz, bereketli bir deniz. Gür, dalgalı saçları kıyılara, limanlara uzanan, dolgun göğüslü bir kadına benzermiş. Komşusu İyonya'ya âşıkmiş. İyonya da ona. Her gün batımında sularının karıştığı yerde buluşur, usul usul sevişirlermiş. Denizin ortasında dalgacıklardan uzun ince bir çizgi oluşur, balıkçılar gülüşürmüş.

Bir gün uzak diyarlardan bir su kuşu gelmiş. İki denizin aşkını görüp hayran kalmış, dönüp memleketindekilere anlatmış. Döküldüğü okyanusu ümitsizce seven bir başka deniz duymuş bu öyküyü, kıskançlıktan köpürmüş. Öyle hiddetlenmiş ki, üzerinde seyreden küçük bir tekneyi balıkçısıyla birlikte yutuvermiş. "Hemen geri gideceksin," demiş su kuşuna, "gidecek ve İyonya'nın ruhunu bana getireceksin."

Derken bir akşamüstü, gün batımına dakikalar kala, gökten hızla inen bir kuş kocaman gagasıyla İyonya'nın ruhunu kaptığı gibi havalanıvermiş. Acıyla kükremiş deniz, tuzlu dalgaları yükselerek kayaları aşmış, kumsaldakiler korkuyla dört bir yana dağılmış. Adriyatik'i bir kez daha saramadan, gökte kaybolmuş İyonya.

O gün, güneş batarken her şeyden habersiz ak bir kuğu gibi sevdiğine süzülen Adriyatik, karşısında cansız, manasız bir avuç tuzlu su bulunca önce küçücük, tiz bir çılgılık atmış. Sonra da susmuş, deniz küsmüş. Sustukça içi yarılmış, acısı hep içine akmış. Acısından bir göl yapmış, kara dağlara salmış. Kimseyle konuşmamış bir daha. Güneşin selamını bile almaz olmuş...

Kedim uyanmış. Kafesinin içinden çekik gözleriyle bana bakıyor. Bal sarısı gözleri, anneminkiler gibi. Acıkmış olmalı, o kadar uzun süre uyudu ki arada kaygılanıp nefesine baktım. Yoruldu kediciğ. İki gün benimle hiç uyumadı. İki gün ve gece, boş bir duvarın

karşısında oturduk, yanımıza kimseyi yaklaştırmadık. Annem hariç, bana su ve çorba getirdi. İçtim, sırf onun için, üzülmesin diye. Hala katı yemek yutamıyorum, yutkunamıyorum.

Canı iyice sıkılmış, oyun peşinde. Kafesten çıkardığı patisiyle yanımdakinin çantasından sarkan ipi yakalamaya çalışıyor. Oysa yolculuklardan nefret ederdi, kaç saat sürerse sürsün bir an bile susmazdı. Önce uçak, ardından rahatsız bir otobüs yolculuğu, şimdi de bu tikiş tikiş minibüste gıkı bile çıkmadı. Hayvanların huyu değişir mi?

Adam sanırım Hollandalı, okuduğu kitaptan anladım. Yine de soluk, hafif çilli teni, küçük ama sivri burnu, aslında düz durmalarına rağmen insana sanki kibirle kalkmış izlenimini veren ince kaşları ve kızıla çalan sarı saçlarıyla eski filmlerde gördüğüm garsonları andırıyor. Daha önce hiç gerçek bir İngiliz görmedim ama birkaç Hollandalıyla tanışmıştım. Aslında tipleri de duruşları da buna benzemiyor, gerçi kardeş olan ikisi dışında zaten hiçbiri birbirini andırmıyordu. Mesela şu minibüsteki soğuk nevale değil de meraklı Kirsten olsaydı, önce kedimin oyun davetine karşılık verir, baktı ki ilgilendim, benimle de konuşurdu. Bir öykü avcısının çevikliğiyle sıcak bir gülücük yerleştirdi dudaklarına ve sorularıyla hayatımın düğmelerini tek tek açmaya başladılar. Dinlediğini belli etmek için şefkatle başını sallar, arıza yapmazsam elimi bile tutardı. Ya pembe yanaklı Ruben? O her zamanki dinginliğiyle otururdu yanımda, çökmüş suratımı fark edince pek bulaşmak istemezdi ama somurtmazdı da. Tarafsız gözlerini bu bakımsız halim için beni yargılamadığını belli eden bir şekilde minibüsün camına diker, huzuru yerinde, yola bakıyormuş gibi yapardı.

Bununsa varlığımdan bile haberi yok ya da saçlarımdaki üç günlük yağ ve hırkamdan gelen yoğun sigara, otobüs ve uykusuz gecelerin kokusu, onu kitabına daha da bağlıyor. Umursadığımdan değil ama tamamen yalnız kalmak da istemiyorum. Buraya, içinde kaybolacağım kalabalığa kaçışım ondan. Karadağlıların sert yüz hatlarında konuşmayı ve gülmeyi unutacağım. Ben, dilini bilmediğim toprakların yorgun dilsizi, uzun bedenler diyarının bahtsız cücesi, gönlümce yas tutacağım. Ne bir kaygı, ne de bir şefkat kırıntısı. Hiçbiri olmayacak. Acı parmaklarımla Adriyatik'e dokunacak, yalnızca onunla konuşacak, ona susacağım.

Yaklaştıkça inenler artıyor, en son yabancı, ben ve yaşlı bir kadın kalıyoruz. Balkanlarda belli bir yaşın üzerindeki kadınlar saçlarını kısacık kestirir, öyle modelli de değil, dümdüz. "Kolaylık olsun diye, zaten çoğu kendi keser," demişti zamanında oralardan bir arkadaş. Annesi de öyleydi, eski fotoğraflarda görmüştüm. Bende bir boşvermişlik, kendini bırakmışlık hissi uyandırmıştı. "Sen kestirme," demiştim, "böyle daha güzelsin." Aslında sen sakın vazgeçme, demek istemiş ama çekinmiştim. Yeterince yakınlaşamayıp içimden sevdiğim insanlardandı.

Yaşlı kadınla Stoliv'de iniyoruz. Yanımdaki kalıyor, belki inecekti de beni bir daha görmek istemiyor. Ters yönere doğru yürümeye başlıyoruz. Merak edip arkasından bakıyorum, kahverengi saçlarının ancak örttüğü ensesi, önünde küçük, beton bir iskele olan evin kapısında kayboluyor. İskelesinde denize bakan bir tahta masa, tek bir sandalye. Kocası... Ölmüş mü acaba?

Fazla oyalanmadan doğruca pansiyona yürüyorum. Uzun boylu, dağınık saçlı pansiyoncu kadın hemen tanıyor beni. Canım sıkılıyor. Niye başka yerde kalmayı düşünemedim? Beni tanımayan ama tanıdık bir yer istemişim besbelli.

“Hoş geldiniz, yalnızsınız?”

“Evet. Oda var mı?”

“Var, iki kişilik ama.”

“Olsun, öderim. Anahtarı verir misiniz?”

Pencereden deniz görünmüyor. Yüzükoyun yatıp kedimi izliyorum. Küçük burnu kokladığı her noktayı bir başka dünyada yeniden var edercesine, ciddiyetle oynuyor. Dolabın açık kapağı, sırt çantam, pike, çarşafın sarkan ucu, dolabın kapalı kapağı, yerdeki küçük ve kirli halı. Halıda mola verip çöküyor, yalanmaya başlıyor. Tam yüzümü yıkamak için odadan çıkacakken karşı kapının açıldığını duyuyorum, oysa kadın karşı oda boş demişti. Adamın teki anlamadığım dilde bir şarkı mırıldanıyor. Demek banyoyu paylaşacağım. Yatağa uzanıp kapının kapanmasını ve koridorun az önceki sessizliğine dönmesini bekliyorum. Aynı duşta yıkanacağım adamı görmek içimden gelmiyor.

Günlerden sonra aynaya ilk bakışım. Kaşlarım çıkmış, gözlerim sandığım kadar çökmemiş. Örgümü açıyorum, saçlarım dalga dalga omuzlarıma, oradan sessizce dökülerek göğüslerime düşüyor. Kendimle göz göze geliyorum, tam gülümseyecekken gözlerim doluyor. Aynadan bana bakıyorsun, beni bu halde bile güzel buldun. Belli ki yalan söylüyorsun ama ben içimden sana teşekkür ediyorum. İçimden değilmiş, mırıldanışımı duydum, kendi sesimden ürperdim. Çenem titremeye başlıyor, hayır burada olmamalı, dikkatimi dağıtmaya çalışıyorum. Küvet ne kadar eskimiş, şarkı söyleyen adam şampuanını unutmuş. Kepekliymiş saçları, kepekli ve normalmiş. Peki ben normal olabilecek miyim? Benim için de normal diyecekler mi? İçi boşalmış ama normal. Canı yanmış, sesi gitmiş, boğazına yumruk düşmüş ama normal. Sağ kalmış ya, daha ne olsun, şimdi çok normal.

Geceleri Stoliv hep sessiz olur, beyaz ışıklı sevimsiz pizzacı dışında her yer kapalıdır. Sezon bittiği için pizzacı da kapatmış. Havluya sarınıp çıkıvermişim banyodan, çıplak ayaklarım beni yaşlı kadının evine götürüyor, ses etmiyorum. Eve vardığımızda pencereden içeriği görmeye çalışıyorum, aslında bahçeye girmemem gerekirdi. Üzerinde soluk, düz bir

elbise, şekilsiz bir hırkaya sarınmış televizyon seyrediyor. Siyah-beyaz, romantik bir film hayal ediyorum ama değil, yarışma programı. Ekranda sabah minibüste gördüğüm yabancı. Soruyu yanıtlamak için önündeki düğmeye basarken, kamera kibirli yüzüne iyice yaklaşıyor. Heyecanını gizlemeye çalışsa da kulaklarının kırmızılığından seçiliyor. Bulduğum yerden yaşlı kadının yüzünü göremiyorum ama eminim, yarışmacının heyecanını paylaşmıyor. Camı tıklatsam, bana sert bir içki koysa... Sonra anlatsam, durmadan hiç susmadan konuşsam, damarlı, sıcacık elleriyle ellerimi tutsa, elleri titremese... Tam yapacak cesareti bulmuşken İngiliz suratının soluğunu ensemde duyuyorum. Kulağıma kadar eğilip fısıldıyor, “Kitap çok sarmıştı, yoksa seni beğenmediğimden değil.”

Bayılmışım. Başımda pansiyoncu kadın, telaşlı.

“Yorgun olmalısınız,” diyor. Biliyor mu?

“Birden başım döndü ama şimdi iyiyim.” Aynadaki seni söyleyemem.

“Yoldandır.”

Yatakta doğrulup verdiği suyu içiyorum. Yapacağı bir şey kalmadı, gitsin artık. Lambanın donuk ışığı gözlerimi acıtıyor. Odaya sığmıyorum, nefes almam gerek. Dolaptan ucu sarkmış battaniyeyi çektiğim gibi çıkıyorum. Kumsaldayım, çenem dizlerime dayanmış. Pansiyoncunun kaygılı sesi çok uzaklardan, dağların arasından yankılanıyor. Ben gölü dinliyorum.

Ne zaman “göl” desem gülerdin, “Ne gölü canım, deniz o,” derdin, “denizin içeride kalmış, kara dağlarla çevrilmiş küçük bir parçası.” İnat ederdim, aslında bilirdim deniz olduğunu da, gözlerim başka söylerdi. Bir de Adriyatik masalım vardı ama anlatamazdım, alay etmeden çekinirdim. Yalnız bir keresinde, şarap, cips ve plastik bardaklarımızla suya bakan bir bankta ilk gençlik akşamlarının masumiyetini canlandırırken, ikinci şişeyi yarıladığımızda büyük bir ciddiyetle sana dönmüş ve “Biliyor musun, bu deniz küsmüş, acısı hep içine akmış,” demiştin. Anlar gibi, ağır ağır başını sallamıştın.

Anlamış mıydın?

Başımdaki Düğüm

“Düşüyorum. Elim?”

“Sıkı tut, sıkı.”

“Yavaş vur hayvan! Ayağım yere değmedi hiç.”

“Değdi demin. Gördüm.”

“Çabuk saysana sen de!”

“25,26,27...”

Kayan elimi yukarıya atıp bir daha kavradım demir boruyu. Ama çare yok, yine kayacak. İki elim birbirini tutuyor. Acıyor da. Can çekişerek salınan ayaklarımı Metin'e doladım. “Bırak lan,” diye bağıyor. “Düşürceksin beni.” Düştük. İki kayış ben yedim. Üç o. Tekrar tutunuyoruz. “Lan Fehmi çabuk say!” Fehmi 100'e geldi. Sallanan ağaçtan dökülen dutlar gibi hepimiz aynı anda. Ellerimiz şişmiş. Ben Nazlı'ya gösteriyorum. Sonra Mithat, “hadi yumun gözünüzü saklıyorum.”

Babam demirciydi. Kendi elleriyle yapmıştı. Aslında on sekiz ayaklık filesiz çıplak bir futbol kalesiydi. Kurban bayramında derileri yüzülmüş, kafası kesilmiş hayvanları baş aşağı taşırdı. İç organları kasap Rıza'nın dirseklerine kadar sıvanmış kollarıyla alttaki leğene boşalırken, ellerimizle beslediğimiz, üstüne binip postuna yüzümüzü sürdüğümüz o hayvan artık yabancıydı. Mavi bağırsakları, pembe akciğerleri vardı. Bizim de var mıydı? Kenara konan kellenin üstündeki donuk gözler bizim kuzunun gözleri miydi? Bunları hiç tartışmadık. Ertesi gün ortalıkta dolanan koçboynuzlarını bir tekmeyle kenara yollayıp takım kurduk. Kızlı erkekli on iki çocuktuk. Bizim kalemiz demirdi. Demir bizim kalemizdi. Başka bir şey değil.

Nazlı'nın babası dericiydi. O yüzden kayışı o getirirdi. Nazik ellerinde büyük bir yılan taşır gibi yaklaşırdı yanımıza. Ooo piti piiiiti yapıp, kayışı ilk saklayacak olanı seçerdik. Sonra biri çıkardı. Ben hiç çıkmazdım. Hepimiz Ömriye'nin –Ömriye'ydi o, teyze falan değildi– bahçe duvarına yan yana sıralanır, yumar beklerdik. Arada, “Oldu mu?” diye bağıarak. Sonra saklayan “Oldu,” derdi. Koşarak yanımıza gelirdi. Geldiği yönü belli etmezdi. Gözlerimi açtığımda koca dut ağacını görürdüm ilk. Bir şeyler değişmiş gibi gelirdi. Dut ağacı gülümseyerek bakıyormuş gibi. Bir yerlerde bizim için gizlenmiş bir şey... Ben fazla uzaklaşmazdım kaleden. Bulmaya çalışmaktansa güvenle kaleye yakın durmak daha iyiydi. Bulan kayışla kovalayacaktı. Yakaladıklarına indirecekti. Kovalananlar demir kalemize tutunacak, asılacak, asılı kalmaya çalışacaktı. Ayağı yere değen kayışı yerdı. Acıma yoktu.

Şişko Fehmi sayardı. 100'e kadar. 100'de oyun biterdi. Kayışı bulan saklardı. Böylece devam ederdi. Ben hiç bulmazdım, ayağım mutlaka yere değerdı, Ömriye bağıırdı.

"Defolun gidin apartman piçleri, başlıycam sizin oyununuza da ananıza da!"

Biz apartman bir şeyiydik. Ne olduğumuzu aramızda tartıştığımızda evdekilere sormaya karar verdik. Emre geldi ertesi gün. "Babası olmayan demekmiş oğlum," dedi. "E, var bizim. Herkesin var," dedim. "Evet var," dedi. Nazlı'ya döndüm, "Ne demek istedi annen?" dedim. "Benim yok," dedi. "Ne yok?" "Babam yok." "Var ya," diyecek oldum. "O babam değil benim, o Selami abi," dedi. Koluyla akan burnunu sildi. Mithat, "Toz operasyonu yapalım," dedi. Ben ona baktım, koşarak eve kaçtı. Ömriye'nin kestiği toplardan yaptığımız miğferlerimizi başımıza geçirdik, tek sıra olduk, ayaklarımızı yere sürerek onların pencerenin, kapının önünden geçtik. Toz toprak kocaman bir bulut olup ayaklandı, tozu yeni alınmış dantelli orta sehpaalarına çöktü. Ömriye ne bulacağını şaşırarak çıldırıp süpürge fırlattığında zafer çığıklarımız mahalleyi inletiyordu. Ta ki, pencereye astığı tülbendini çaldığım o güne kadar...

Emre ve Mithat çivi oynuyordu. Fehmiler, sabah Nazlı'nın bulduğu ölü kediyi incelemeyi saatlerdir bitirememişlerdi. Benim canım sıkılıyordu. Önce tülbendi mi gördüm yoksa kazan dairesinin açık kapısını mı, anımsamıyorum. İkisini birleştirmem uzun sürmedi. Körebe. En iyi orda oynanırdı. Farelerin cirit attığını bildiğimiz, terk edilmiş eşyaların labirentler oluşturduğu karanlık kazan dairesi. Arka sokaktaki pazarın gürültüsünden Ömriye'nin nerede olduğunu çıkaramıyordum. Etrafı kolaçan ettim. Beni kovalayamazdı. Yetişemezdi. En fazla kafaya faraş yerdim. Sağa sola bakınarak yavaşça başka bir şey için yaklaşıyormuş gibi yaptım. Kimseler yok. Toprağımızın sınırlarını geçiyordum. Bahçe içindeki yüksekçe betona çıktım, çatlakları ne çoktu? Ömriye'nin boyu bu kadar uzun muydu? Bir saksı çekmem gerekiyordu. Çektim. Kenarına basıp tülbendi pencerenin üstünden kaydırdım. İnerken saksıdan betona topraklar saçıldı. Elimdeydi işte, hemen kaçmalıyım, hemen. Arkamı döndüğümde çarpıştık. Nazlı. Arkası üstü yere yığıldı.

"N'apıyon burada?"

"Hiç, oyun için... Körebe... Hadi sen de gel, kalk."

"Gelmem ben. Selami abi kızıyo sonra, oğlan mı olcan diyo?"

"Korkuyon di mi ondan, tırsaksın sen. Kız gibi işte, korkuyon, tırsak!"

"Sensin tırsak, anneme söylecem. Anneeee, anneee, tülbendini çalıyo, annee... Tırsak kimmiş? Yaa..."

Suluk soluğa Mithatların yanına vardım. Emre çakıyı yerden sökmeye çalışıyordu. "Çakı nerden çıktı lan?" dedim. "Babamın," dedi. "Bakiim," dedim. Sustalı değildi. Kapatırken

avucumu çizdiğini hayal edebiliyordum. “Hadi oğlum körebe oynuyoz,” dedim. İki elimin küçük parmakları ağızımda ötekileri çağırırdım. Biri kafayı kaldırdı. Hayvanı ikiye bölmüşlerdi. Kaldırıp gösterdiler. “Gelsenize,” diye bağıırken boynumdan damarlar çıktı. Kazan dairesinin büyük demir kapısının önünde topluştık. Herkes bir ağızdan konuşuyordu. “Kim ebe olacak ilk?” “Şu çizgiye kadar koşalım, son gelen...” Fehmi, “ben koşmam, ben olurum ebe,” dedi. “Tamam,” dedik. “Burda mı bağılycan?” dedi. “Tabii oğlum, içeri girince olmaz,” dedim. Fehmi’nin gözünü bağladım. Beyaz. “Görüyon mu lan?” “Biraz görüyom şurdan,” “dur bakiim, şimdi?” “Şimdi tamam.” Fehmi’yi paslı şofbenle yaylı üçlü koltuğun ortasında bıraktık. Ben kazanın arkasına geçtim. Metin üçlü koltuğa bağdaş kurup oturmuştu. Emre zincirle birbirine bağlanmış bisikletlerin arkasında güvendeydi. Ötekileri seçemiyordum. Kazan dairesi sandığımızdan büyüktü. Fehmi ellerini uzatmış yürümeye çalışıyor, dizini ayağını sürekli çarpıyordu. Arkamdan gülme sesi geldi. Mithat’ın kardeşi Filiz, Emre’nin kardeşi Didem’le gülüşüyordu. Fehmi birden bize doğru döndü. Yaklaştı. “Görüyon lan sen,” dedim, önüne çıktım. “Yok valla görmüyom,” dedi. “Tenekenin yanından dolandın lan gördüm,” dedim. Sonra birden etrafı cimrice aydınlatan açık kapı gıcırtyla kapandı. Zifiri karanlık. Bir sürü körebe. Çılgık atan körebeler. Kapıya doğru koşarken çarpıştık, benim kafam acıyordu. Kapıyı yumruklamaya başladık. Fehmi’nin kardeşi ağlıyordu. Emre “ben çakımla açarım,” dedi, “susun lan,” diye bağırdı. Uğraştığını duyuyorduk, bir de öflediğini. Fehmi “fare var mı burda?” dedi. “Var,” dedim, “zehirleyelim dediler ya.” Tekrar bağırmaya başladık. Birileri bizi duymalıydı. İki adımlık yerde bir düzine deste olmuştuk. Emre “Susun lan,” diye bağırdı tekrar, dışarıda bir şeyler oluyordu. Topraklarımızda daha önce yaşanmamış bir şey, biz yokken... Birileri bağıryordu, bizi o yüzden duymuyorlardı. Göremiyorduk. Daha kuvvetli bağırmaya, kapıyı yumruklamaya başladık. Sonra kapıcı Nurettin iki metrelik boyuyla kapıda karanlık bir dev gibi belirdi. Bizse aydınlık körü eski ebeler. Gözlerimizi ellerimizle kapatmak yetmiyordu, dirseklerimizin çukuruna sığınmıştık. Belki de kafamızı hiç kaldırmamalı, gözlerimizi hiç açmamalıydık.

Ömriye ağlıyordu. Çılgın çılgıklar atıyor, dövünüyordu. Nazlı biraz evvel saksıdan dökülen toprakların üstünde yatıyordu. Pencerenin önünde öylece. Kızarmış bacakları, ağızından kan gelmiş, uyuyor gibi. Ama orda, yerde, bir ayağı bükük, uyumazdı ki kimse. Bir kayış duruyordu Ömriye’nin elinde. Onu hepimiz tanıyorduk. “Bununla boğcam seni, gel buraya, bununla geberticem, getirin, bulun pezevengi!” Sonra, garip ince bir uğultuyla sallanmaya, tanımadığımız biri gibi davranmaya başladı. Mithat’ın anneleri cama çıkmış olan biteni anlamaya çalışıyorlardı. Demir kalenin altında birbirimize iyice yaklaşmış duruyorduk. Hepimizin ayakları yere değiyordu. Kasap Rıza bize doğru gelip önümüzde durdu. “Hadi bakalım dağılın, herkes evine,” dedi. Sonra tam arkasını dönerken Fehmi’nin alnında yukarı sıyrılmış tülbende ilişti gözü. “Ver bakalım şunu,” dedi. Çekti, aldı. Sonra hepimizin gözlerinin

Veda - altkitap 2010 Öykü Seçkisi

önünde tülbendi Nazlı'nın çenesinin altından geçirdi. Başında bir düğüm attı. O düğüm başımıza yerleşti, hiç çıkmadı.

Günebakan

Sahip olduğum tek şey düşlerimdi. Yaşadığım dünyayı yaşanır kılan da. Oysa benim dünyam, ötesini çok merak etmediğim ya da dışına çıkmaya cesaret edemediğim bu sokak kadardı: Günebakan Sokağı. Eski taş yolları, daracık yüksek kaldırımlarıyla boylu boyunca uzanan; iki yanı, dokunsalar birbiri üzerine devrilecek gibi duran, bitişik köhne apartmanlarla kuşatılmış bir sokak... Sıvaları dökülmüş çoğunlukla sarı renkteki bu solgun çehreli apartmanlar, bulutlara dokunuvacakları gibi heybetli dururlardı. Ama onların bu heybetleri yüksekliklerinden değil, sanırım benim küçük dünyamda fazla yer kapladıklarındandı. Her zaman gri bulutlarla kaplıydı başları. Ne zaman güneş yüzünü birazcık gösterecek olsa, solgun yüzlerini göğe çevirirlerdi. Uzun sürmezdi, kaçardı güneş ansızın. Sanki oyun oynardı onlarla eğlenerek. Sonra her yeri bir sessizlik kaplar, hızlanırdı solukları. Boyunları bükülür, omuzlarına değerdi alınları. Nefesleri yüzümü yalayıp geçer, saçlarımı, eteklerimi uçuştururdu. İçim ürperirdi, güneşe kızardım.

Aslında güneşi severdim. Umuduydu, heyecanıydı sessiz, kimsesiz ve daracık dünyamın. Bekleneniydi. Bilirdim ki; o ansızın gelecek, içimi sevinç dolduracaktı. Gözlerimi kamaştıracaktı ışığı, yüreğimi ısıtacaktır. O geldiğinde şımarık çocuklar gibi şen olacaktım. An gelecek, yanmaktan korkmadan tutacaktım onu, hiç bırakmayacaktım. Günebakan'ın solgun yüzlerine en parlak ışığı ben konduracaktım. O zaman her pencerenin önünde saksılarla rengârenk çiçekler; begonviller, sardunyalılar, menekşeler yetişecekti. Komşu teyzeler perdelerinin arkasından çıkacak, pencerelerin pervazına yerleştirdikleri minderlere gömülüp, uzun sohbetlerde unutacaklardı ocaktaki yemeklerini. Oğlan çocukları sokağa inecek, bağıracak, lastik toplarının peşinde akşama kadar koşmaktan yorulmayacaklardı. Kız çocukları bir köşede evcilik oynayacak; arada oyunlarını bozan oğlan çocuklarını birkaç apartman öteye kadar kovalayacaklardı. Genç kızlar da uzaklarda aramayacaklardı artık sevdalarını. Kuşlar uğrar olacaktı balkonlarımıza, belki yuva kuracaklardı. Yüzler yüzlere bakacaktı. Sesler seslere, düşler gerçeğe karışacaktı.

Küçüktüm. En fazla on apartman ilerisine, Tahsin amcanın dükkânına kadar gidebilirdim. Dünyam o sınırdan biterdi. O sınırın ötesinde her şey bana yabancı, ürktücü gelirdi. Orada periler yaşardı ben bilirdim. Bazı zamanlar bana seslenirlerdi, korkar eve kaçardım. Yanındayken güvende hissettiğim insana sığındım. O zaman bütün sesler kesilirdi, korkularım biterdi. Babaannem... Dört yaşındaymışım beni yanına aldığımda. Her şey bundan ibaret. Öncesini hiç sormadım. Merakta etmedim. Günebakan Sokağı'nda, yan yana sıralanmış apartmanların arasında bir başına kalmış; tek katlı, iki gözlü evde birbirimize

sığınmıştı. Her sabah ezanında onunla uyanırdım. Kışları kömür sobasını ben uyanmayayım diye ses çıkarmadan yakmaya çabalardım. Bense duyar duymaz sevinçle yatağımdan fırlar, sobanın karşısındaki sedire uzanıverirdim. Sobanın ilk tutuşmaya başladığında tüten dumanı bir tütsü gibi huzur verir, birkaç dakika sonra gürül gürül sesi içimi coştururdu. Sonra gün aydınlanırken sobanın yanında kahvaltı ederdik. En sevdiğim, babaannemin kuşburnu reçeliydi. Yerken dilime dikenler batar gibi olurdu ama çok severdim. Babaannem bunu bildiğinden, ikinci vakti acıkırsam “dikenli reçel süreyim mi ekmeğine” diye sorardı. Çocukluğumu özleten, onun sıcacık hatıralarıydı.

Büyüdüm. Babaannemin hastalanması liseye devam etmemem için geçerli bir nedendi. Ancak bu benim için sadece bir bahaneydi, bir kaçıştı. Böylece artık sınıftaki alaysı bakışlara tahammül etmek zorunda kalmayacaktım. Çoğunu sevmezdim. Hepsi kötülük yapmak için dünyaya gönderilmişlerdi, emindim. Aradaki birkaç iyi ise cesur değildi. Onlardan hiçbir şey beklemezdim. Duymazdım, uzaklara giderdim. Bilmezlerdi, Günebakan Sokağı'nın sınır ötesindeki perilerini çağırıldığımı. Onlar geldiğinde her yer kararır, rüzgârlarından sıralar birbiri üzerine devrilir, panolar duvarlarından sökülür, bütün sınıf darmadağın olurdu. Benimle dalga geçen sırtık yüzler korkudan mosmor kesilir, yaptıklarından bin pişman olurlardı. Güler geçerdim. Yine de dışarıdaki dünyadan korkardım ben. İnsanlardan kaçardım, yalnızlığa sığınırdım. Aynı kitapları defalarca okumak, düşlere dalmak ya da resim yapmaktan başka bir şey bilmezdim. Benim dünyam; sokağım, evim, kitaplarım, boya kalemlerimdi, düşlerimdi. Yeterdi, başka hiçbir şey istemezdim.

Yanıldığımı anlamam çok zaman almadı. Sokağım, evim, kitaplarım, resimlerim, düşlerim, hiç biri yetmeyecekti bana. O, Günebakan'a geldikten sonra.

Bir sabah, sokaktan sesler geldiğini duydum. Her zaman ki durgunluğundan eser yoktu Günebakan'ın. Meraklandım. Karşı apartmana eşyalar taşınıyordu. Bir kanepa, bir masa, bir kitaplık... Taşınan eşyaları merakla seyrederken, ansızın karşı apartmanın yukarı katında bir hareket dikkatimi çekti. Başımı kaldırdığımda, balkonda, elleri cebinde bir adamın bana baktığını gördüm. Gülümsedi. Pencerede, meraklı bakışlarımla yakalanmış olmamın verdiği utançla içeri kaçtım. Kimdi, nereden gelmişti? Ne güzel gülümsüyordu. Gri soluk bir tablonun tam ortasına oturtulmuş; parlak, renkli bir figür gibi duruyordu. Gözlerimi kamaştıran, içimi ısıtan bu adam gerçek miydi, düş müydü? O, uzak diyarlardan gelen bir masal prensi ya da periler padişahının oğlu olabilirdi.

Günlerce görünmedi. Balkondaki o bir anlık görüntüsünden geriye karanlık bir pencere kalmıştı. Zaman izafiydi. Sanki Günebakan'da çok ağır ilerliyor, geçmek bilmiyordu. Her gün umutla, kim bilir kaç defa yukarıya, o ışısız pencereye doğru kaldırıyordum solgun yüzümü.

Biliyordum ki; o ansızın gelecek, içimi sevinç dolduracaktı. Gözlerimi kamaştıracaktı ışığı, sıcağı yüreğimi ısıtacaktır. O geldiğinde şımarık çocuklar gibi şen olacaktım.

Tam yedi gün geçmişti. Öğleden sonraydı. Tek katlı evimizin kapısı önünde, yüksek kaldırımında oturmuş boş kâğıtlara bir şeyler karalıyordum. Kaş, göz, ezbere çizilmiş yüzler... Bir an yukarı kaldırdım başımı. Oradaydı! Balkondan bana bakıyordu. Tarifsiz bir heyecan duydum. Gülümsedim. Gülümsedi. Sigarasından bir nefes çekip içeri girdi. Saatlerce oturdum. Bir daha çıkmadı. Umutla hep bekledim. Üç gün geçmişti yeniden gördüğümde. Akşamdı. Apartman kapısının önündeydi. Kapıdaki adamla konuştu, sonra içeri girdi. Birkaç dakika sonra dairesinin ışığı yandı, geç saatlere kadar sönmedi. Sabaha karşı uyandığımdaya henüz hava aydınlanmamıştı. Kalktım pencereden baktım. Dairesinin ışığı karşı duvara vuruyordu. O gece belki de hiç uyumamıştı. Ama bundan bana neydi? Beni neden meraklandırıyor, yokluğuyla üzüyordu? Birazcık gösterecek olsa yüzünü, uzun sürmüyor; bir görünüp sonra ansızın kaçır gibi kayboluyordu. Sanki oyun oynuyordu benimle, eğleniyordu. Oysa hiç gitmesin istiyordum. Bunun adı, ancak kitaplardan öğrenebildiğim aşk mıydı; duruşuna, bakışlarına, onu herkesten farklı kılan tavırları ve konuşmasına duyduğum hayranlık mıydı? Yoksa sadece bir merak, bir sığınma ihtiyacı mıydı, bilmiyordum. Henüz on yedimdeydim. Bildiğim, artık onun varlığından başka hiçbir şeyin bana mühim gelmediğiydi.

Bir gün yine kapımızın önünde oturuyor, elimde küçük bir dal parçasıyla kaldırım taşına görünmeyen çizikler atıyordum. Karşı kaldırıma bir araba yanaşır durdu. Gelen oydu. Sevinç ve heyecan tüm benliğimi sarıyor; bedenimde hızlı kalp atışları ve el ayak titremeleri şeklinde tezahür buluyordu. Kontrol edemiyordum. Sırtımdan iten, kollarımdan çekiştiren bir güç beni onun yanına atıverecekmiş gibi yapıyor, zorlukla direniyordum. O ise sakin, yavaş hareketlerle indi arabadan. Bagajdan büyüklü küçüklü resim tuvaleri, bir iki teneke kutu ve bir poşet çıkarıp kaldırımın kenarına koydu. Yardıma gitsem mi diye düşünürken, boş anımı kollayan az önceki o güç, bu kez tüm gücüyle kolumdan tutup beni onun yanına atıvermişti bile. Arkası dönüktü, sesimi duyunca döndü. O dönüş ki, ömrüm boyunca bir daha hayalimden hiç silinmeyecek bir görüntü olarak benimle kalacaktı.

“Yardım ister misiniz?” dedim. Şaşırır gibi oldu. Sonra gülümseyerek,

“İsterim, çok teşekkür ederim” dedi.

“İsterim” kelimesini ne de güzel söylemişti; son heceyi uzatarak ve şarkı söyler gibi melodik bir sesle. Yüzünde çocuksu bir sevinç... Gözleri ışıltılı... Orta yaşlarda olmalıydı. Uzun boyluydu. Dağınık saçları ensesine dökülüyordu. Hafif sakallıydı. İlk kez bu kadar yakından görüyordum onu. Hele gözleri... Yeşil desem değil... Sanki biraz maviye çalıyor. Çıkık alnında denizin hırçın dalgaları gibi duran gür kaşları, yatay bir S harfi çiziyordu. Ve onların altında beliren derin denizler gibiydi gözleri. O gözler, konuşurken gözümün içine

içine; kalbimi görecek, hissettiklerimi anlayıverecekmiş gibi dalıyordu, utanıyordum. Elindeki poşeti ve bir küçük tuvali bana uzattı. Ben önde o arkada dar dönemeçli merdivenlerden iki kat yukarı çıktık. Son kata geldiğimizde durdum. Sağda ki kapının yanındaki duvara yasladı elindeki tuvalleri. Bana dönüp elimdekileri aldı, yine aynı melodik sesiyle teşekkür ederek. Kapıyı açtı, merakla içeri baktım hemen. Burası bir evden ziyade atölyeydi. İçerden boya ve tiner kokusu geliyordu. Girişte duvarlara dayalı duran çerçeveli çerçevesiz birçok resim vardı. Meraklı bakışlarımı fark etmiş olacaktı ki,

“Burası benim atölyem” dedi. “Resim yapıyorum. Bakmak ister misin?”

Sevinçle kabul ettim. İçeri girip doğruca salona geçtim. Büyük bir resim sehpası salonun tam ortasında duruyordu. Üzerinde henüz başlanmamış boş bir tuval vardı. Köşede bir kanep, karşı köşede de bütün rafları tıka basa dolu bir kitaplık duruyordu. Kitaplığın hemen önündeki masanın üzeri karışık; boş bir şarap şişesi, bir kadeh, sanat dergileri, yığınla eskiz kâğıtları... Duvarda asılı resmin köşesindeki imzayı görebilmek için iyice yanaşıp ismi okumaya çalıştım ama tek seçebildiğim harf, ‘S’ idi. İsmnin baş harfi ‘S’. Sonradan öğrendim, adı Serdar’dı. Ben odanın içinde her yeri meraklı gözlerle talan ederken, o da aldığı eşyaları içeride başka bir odaya yerleştirmiş salona gelmişti.

“Resim yapmayı sever misin? Adın neydi?”

“Gülsüm... Evet çok... Ben aslında...” Devamını getiremedim cümlemin. Telefonu çalmıştı. Konuşması bitince “Ben artık işe koyulayım” dedi. Hiçbir şey söylemeden kapıya yöneldim. Beni kapıya kadar geçirirken,

“ Çok teşekkür ederim yardımın için Gülsüm. Sen olmasan taşıyamazdım onca şeyi. Arada gel, resim üzerine sohbet ederiz” dedi. Sohbet ederiz... Bu iki kelime de nasıl sevimli çıkmıştı ağzından yine. Sanki küçük bir çocukmuşum da başımı şefkatle okşuyordu, yumuşacık seslendirdiği kelimelerle. Sonra elini uzattı tokalaşmak için. Şaşkın bakışlarla uzattım elimi. Sıkıca kavramıştı avucu avucumu. Gözleri gözlerimin içindeydi, yine derinlere iniyordu. Bunu bilerek mi yapıyordu? Konuşamayayım diye.

Üç gün geçmişti. Ne onu görebildim ne de ona gitmek için cesaret bulabildim kendimde. Arada bir pencereden yukarıya, balkonuna bakıyor; eğer akşam ise ışığının yanıp yanmadığını kontrol ediyordum. Hep aklımdaydı. Bazı zamanlar atölyesine gittiğimi, orada onunla resim yaptığımı, uzun sohbetler ettiğimizi düşünüyordum. Benimle ilgileniyor, dinliyor, güzel sözler söylüyordu. “Yine gel, hep gel olur mu” diyordu uğurlarken. Nasıl da önemsiyordu beni. Yaşayan bir kahramanı vardı artık düşlerimin.

Bir gün düşünceler içinde otururken, duvarda epeydir asılı duran, kendi yaptığım -çokta sevdiğim- bir resmimi fark ettim. Duvardan indirdim. Saçımı taradım ve hızla evden çıktım. Bir yanım yaptığım şeyi normal buluyor diğer yanım “saçmalama geri dön” diyordu.

Dönmedim. Nihayet kapısına vardım. İçerden hafif bir müzik sesi geliyordu. Hiç tereddütsüz kapıyı çaldım. Üzerinde bordo renkte ama neredeyse tamamı boya lekeleriyle dolu bir iş önlüğü, bir elinde resim fırçası ile kapıyı açtı.

“Gülsüm... Merhaba” dedi, son heceyi uzatarak.

“Merhaba, gelebilir miyim?”

Kapıyı ardına kadar açıp “Gel lütfen” derken, selamlar gibi yaptı eğilerek. Tıpkı bir reverans şeklinde. Evet, o kesinlikle bir masal prensi ya da peri padişahının oğlu olmalıydı. Fırça tutan eliyle içeriyi göstererek buyur etti. Neşeli tavırları biraz olsun rahatlatmıştı beni. Salona geçtik. Elimdekinin ne olduğunu sordu. “Resim... Ben yaptım” dedim, ona uzattım. Uzun uzun baktı gülümseyerek. Masasına uzanıp sigarasını aldı tabladan. Bir nefes çekip, dumanı eşliğinde “Çok güzel” dedi.

“Gerçekten mi?”

“Gerçekten... Bir adı var mı resminin?”

Hiç düşünmemiştim. O an en uygun gelen ismi söyleyiverdim.

“ Günebakan”

Yüzüme baktı, onaylar gibi başını salladı.

“Resmini çok sevdim, ellerine sağlık. Sokağın, apartmanların perspektifi güzel. Renkleri ve ışığı da çok güzel kullanmışsın.”

Övgülerine karşılık teşekkür etmeme fırsat bırakmadan devam etti. Gülümseyerek;

“ Masmavi gökyüzü, rengârenk çiçekler, kuşlar, top koşturan çocuklar... Sayende sokağımıza hayat gelmiş, ne güzel.”

Hayır, seninle geldi diyebilseydim... Bilmiyordu ki, hayatıma nasıl tesir ettiğini. Ziyaretimin bitiminde resmi ona hediye ettim. Defalarca teşekkür etmişti. Oysa borçlu hissedenden bendim kendimi.

Günler, haftalar, aylar geçmişti. Ara sıra onu ziyaret edişlerimden hiç yakınmıyor; ilgili, samimi ve sempatik tavırlarından vazgeçmiyor; kısacık ve nadir görüşmelerimizde - bu görüşmeler hep benim onu ziyaretimle oluyordu - sıcak sohbetinden, bilgi birikiminden beni mahrum bırakmıyordu. O kadar donanımlı ve kültürlüydü ki. Onunla sohbet ederek insan birçok şey öğrenebilirdi. Ben de çok şey öğrendim ondan. Sınırlarımdan çıkıp bilmediğim dünyalara gidebildim. Ufkumu genişletmişti, hayata bakışımı değiştirmişti. Üreterek, emek vererek hissedilen haz duygusunun başka hiçbir şeyde bulunamayacağını ve umut etmeyi yaşayarak öğretmişti. Birçok da resim yapmıştım ondan öğrendiklerimle. Beni çok yetenekli

buluyor, sohbetlerimizin çoğunda güzel sanatlar okumamı ve bunun için liseyi bitirmemi tembihliyordu. “Aman ha!” diyordu, “Bu dediklerimi ciddiye al.”

O gün nemliydi, pusluymuş hava. Birkaç gündür onu görmeyişim diğer zamankilerden farklıydı. İçime düşen kurt kaldırdı beni yerimden, ona götürdü. İkinci vakitleriydi. Kapıyı çaldım. İçerden sesler geliyordu. Bir kadın açtı kapıyı. Apartman görevlisiydi. Kapının kıyısından içeri baktım, duvarlar bomboştu. Kadın elinde bir bez, kimi aradığımı sordu.

“Burada oturan ressam...” diyordum ki kesti cümlemi.

“Taşındı o bey” dedi.

“ Ne zaman?”

“Üç dört gün oluyor”

Dünya başıma yıkılmıştı. Nasıl oldu da duymamıştım? Sustum. Girişte, tam karşıdaki duvara yaslı duran arkası dönük bir resim ilişti gözüme. Bir hamlede içeri dalıp resmi aldım. Kadın bir şeyler söylüyordu ama ben duymuyordum. Resmi çevirdim. Günebakan’dı. Bırakıp gitmişti ona hediye ettiğim resmi. Hani çok beğenmişti, hani çok sevmişti? Hem neden gitmişti? Şaşkınlığımla kaldım. İçim çok acıdı, parçalandı. Bir varmış bir yokmuş gibi olmuştu. Masal gibi bir şey... Hiç olmamıştı ki gibi bir şey... Yüreğime kim dokunmuştu o zaman? Yüzümü ufka döndüren kimdi? Sadece bir düşün mü vermektir niyeti? Gördüm. Artık hiçbir düşün uyanmayacaktım. Güneş kaçmıştı işte yine ansızın. Dışarı çıktım. Gri bulutlara değdi başım. O ikinci vakti, içimde beslediğim bütün kuşlar vuruldu; sardunyalı, begonvillerim, menekşelerim soldu. Sonra sessizlik kapladı her yanı. Hızlandı soluğum, büküldü boynum, omzuma değdi alnım. Nefesim taşları duvarları yalayıp geçti; küçük bir kızın saçlarını, eteklerini uçuşturdu. İçim ürperdi, güneşe küstüm.

Kütüphaneci

Dünyanın en tuhaf yerindeyim. Bir kütüphanede. Üstelik ne kadar zamandır buradayım, bilmiyorum. Nasıl geldiğimi de. Olanaksız olduğunu bile bile her şeyi anlatmayı deneyeceğim. Ama ben daha yazmayı bitirmeden boşalacak bu sayfa. Yeniden başlamam gerekecek, sonra yeniden. Belki bir gün yazdıklarımı bu boşlukta sabitlemeyi başarabilirim. Öyle hissediyorum ki, buradan çıkmanın bir yolu varsa eğer, o da bunu bağlı.

Hâlâ bir çıkış yolu aradığım, birinin beni bulmasını umduğum zamanlarda günlerin kaydını da tutuyordum. Aralığın on dördüydü, bir Perşembe günü. Ama bu kaç yıl, kaç ay, kaç gün önceydi anımsamıyorum. Gözüme giren güneşle uyanmıştım. Bir ağacın dibinde, soğuk toprak zeminde yatıyordum. Bedenimdeki her kas tutulmuştu. Gözlerim ışığa alıştığında az ötemdeki tahta sediri gördüm. Yanında eski bir çalışma masasıyla iki sandalye. Etrafım yüksek duvarlarla çevriliydi. Ortada birkaç ağaç, yukarıda, dökülmüş tuğlaların arasındaki delikten görünen gökyüzü. Önceki akşamdan anımsadığım tek şey evimin arkasındaki korulukta yürüdüğümdü. Bir taşa takılıp paldır küldür düşmüştüm. Sonrası zifiri karanlık. O anda fark ettiğim şey olmasa terk edilmiş bir köşkün avlusunda ya da bir harabede olduğumu düşünebilirdim. Ama bu duvarlar... Şaşkınlıktan bakakalmıştım. Gözümün erdiği yüksekliğe kadar raflarla kaplıydı hepsi. Raflar da kitapla. Tozdan zor görünen binlerce kitap. Devasa bir kütüphaneydi burası.

Kitaplara bakarak ne kadar zaman geçirdim, bilmiyorum. Hava kararmak üzereydi. Burada kısılıp kaldığımı anımsadım. Bir çıkış yolu aramaya başladım. Hiçbir yerde bir kapı, bir çıkış görünmüyordu. Duvarlarda gizli bir geçit olabilirdi. Rafları ittirip kaydırmaya çalışarak boşuna uğraştım. Görebildiğim tek çıkış tavandaki açıklıktı. Bir merdiven bakındım. Üst raflar için bir tane olmalıydı. Ama ne kadar aradıysam da ne bir merdiven ne de bir çıkış yolu bulabildim.

Binlerce kitapla kuşatılmıştım. Bazısı el yazması, bazısı baskı. Kütüphanenin kendisi kadar ilginç kitaplar. Afrasya gezi rehberi. Anafura körfezi çıkarması. Yeniğin adaları mimarisi. Hiç duymadığım coğrafyalar, tanımadığım insanlar. Bir Elvis biyografisi bulunca heyecanla okumaya başladım. Ama gördüm ki bu Elvis bir doktordu. Her kütüphanede olması gereken klasikleri aradım. Dostoyevski'ler, Tolstoy'lar, Poe'lar. Hiçbiri yoktu. Birkaç Shakespeare. En azından bir Homeros. Ne kadar aradıysam da bulamadım. Yalnızca tuhaf fanteziler. Unutulmuş geçmişler mi, hayali gelecekler mi, bilemediğim. Başlangıçta sadece okuyordum. Zamanımın çoğunu rafların arkasında bir çıkış aramak yerine üstlerindeki kitaplara ayırmaya başlamıştım. Yukarıdan sızan ışıkla uyanıp karanlık bastırincaya kadar,

bazen sedirde uzanarak, bazen eski çalışma masasında, sallanan ayağını sarsmamaya çalışarak sürekli okuyordum. Gittikçe artan bir açlıkla. Ara sıra yumuşak okuma koltuğum aklıma geliyordu. Ama evimin, sokağımın neye benzediğini unutmuştum artık. Dostlarımı bile sadece bu yaşadığım şeyin, bu kütüphanenin tuhaflığını anlatabilmek için görmek istiyordum. Ne söyleyeceklerini biliyordum. Fazla Borges okuyorsun. Ama bu olağanüstü kitaplardan birini gördüklerinde dudaklarının kenarındaki o alaycı ifadenin donup kalışını hayal edebiliyordum.

Bu kitapları bir araya toplayan kütüphaneci kimdi? Nasıl biriydi? Yüzyıllar önce yaşamış kitap düşkünü bir çılgın mı? Gerçeküstü hikâyelere saplantılı bir koleksiyoncu mu? Bir delinin sayıklamalarının, dizginlenemez sanrılarının ortasında hapsolmuş gibiydim. Burada kapana kısılp kaldığımdan, hiç çıkamayacağımdan korkuyordum. Öte yandan bu akıl almaz dünyaları keşfetmek hoşuma gidiyordu.

Zamanla bu kitaplarda anlattıkları hikâyelerden başka tuhaflıklar da sezmeye başladım. Bir kitap tutkununun çılgın hayallerinden fazlası vardı bu kütüphanede. Bazen bir kitabın ortasında beyaz sayfalar çıkıyordu karşıma. Ya da anlam veremediğim tamamen boş bir cilt. Adı bile olmayan.

Bir kez tam ben okurken oldu. Önümdeki sayfa silinip bomboş kaldı birdenbire. Şaşkınlıktan kitabı elimden düşürdüm. Kendime geldiğimde ürkerek yeniden aldım. Anımsadığım kadarıyla o cümleleri tekrar yazmayı denedim. Gene silindiler.

İçimdeki yazma arzusunu bu olay kabarttı sanırım. Karşıma çıkıp duran boş sayfalar. Tuhaf tuhaf hikâyeler geliyordu aklıma. Bu hayal hapisanesinde benim hayal gücüm de denetimden çıkmıştı. O günden sonra yazısız sayfaları kendi yazdıklarımla doldurmaya başladım.

Bu kütüphanedeki asıl tuhaflığı da o zaman fark ettim. Önemli bir adam sayılısam da tamamen unutmadan anılarımı yazmaya karar vermiştim. Hayatımı, dostlarımı, dışarıda akıp giden dünyadan aklımda ne kaldıysa. Eski karımı bile. Boş bir cilt alıp yazmaya koyuldum. Bir ara durup baktığımda dehşetle fark ettim, yazdıklarımdan tek bir satır kalmamıştı. Onca sayfa. Hepsi boştu. Hiç yazılmamış gibi bembeyaz. Yeniden yazmayı denedim. Daha sayfayı çevirmeden kayboldu yazdıklarım. Kalktım, daha önce yazdığım hayali hikâyeleri aradım raflarda. Onlar yerli yerindeydi.

İşte tüylerimi ürperten gerçeği o anda kavradım. Bu kütüphanede geçmişi anlatan tek bir kitap yoktu. Gerçekleşen her hikâye, şimdiyle buluşan her cümle yok olup gidiyordu. Kitaplardaki boş sayfalar bunlardı. Sessizce yiten geçmiş. Kalan her şey geleceğe aitti. Yazıldıkları zaman kipinden bağımsız. Hayali gelecekler mi, yoksa olası geleceklerin bazıları mı, bilmiyorum. Bu kitaplarda yazarlar gerçekten yaşanacak mı? Belki bir kısmı. Ya benim

yazdıklarım? Onlar da bir gün gerçekleşecek mi? Kargacık burgacık yazımla bilinçsizce doldurduğum sayfalar. Benim gibi sıradan bir insanın, amatör bir yazarın vasat hayalleri geleceği mi belirleyecek? Düşünmesi bile korkunçtu. Hayır, yazamazdım. O günden sonra mürekkebe elimi sürmedim. Bıraktım, zaman benim dışımda aksın. Sadece okumaya verdim kendimi. Okurken kafamın içinde hayaller dallanıp budaklanıyor, hikâyeler şekilleniyordu. Ama en dayanılmaz anlarda bile denetledim yazma dürtümü.

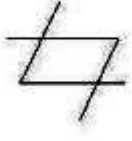
Günler, aylar geçti. Raflardaki boş ciltler, kitaplarda karşılaştığım yazısız sayfalar çoğalıyordu. Onları ayrı bir rafta toplamaya başladım. Çok geçmeden doldu. Biraz daha yer açmak için bitişikteki rafı düzenlemeye giriştim. İşte o an anladım, boşuna çabalıyordum. Daha ben bir raftan öbürüne taşırken boşalıyordu belki kitaplar. Bir gün hepsi silinecekti. Yeterince beklersem...

Ne kadar büyük bir hata yapmak üzereydim! Ne kadar aptaldım! Koşup boş ciltlerden birini aldım, kaleme sarıldım.

Yazdıklarımın ne kadarı gerçekleşecek, bilmiyorum. Ama emin olduğum bir şey var artık. Bir gelecek olacaksa, benim için, dışarıdaki insanlar için, bu sayfaların dolu olması gerekiyor. Kütüphaneci benim. Onları doldurmak benim görevim. Burada oluşumun nedeni bu kuşkusuz. Ve başarabilirsem bir gün, buradan çıkmanın yolu da. Eğer hâlâ istiyorsam.

O günden beri dur durak bilmeden yazıyorum. Bulduğum her boş sayfayı, boş cildi dolduruyorum. Ben bunları yazarken bile onlarca sayfa siliniyor raflarda. Silinen her sözcüğün yerine bir yenisini yazıyorum.

Şüphesiz, Alıcı Alacaktır

Bahçemizde çam ağaçları vardı ve yerler iğnelerinden geçilmiyordu. Bahçemizde başka ağaçlar da vardı. Ön bahçede bir büyük erik ağacı ve arkada kendini saklayan kayısı ağacı. Yere düşen erikleri ve neredeyse pamuklaşmış kayısıları eğilip ağızıma atmak hoşuma giderdi. Sonra neden çam ağaçlarının meyveleri olmadığını düşünürdüm. Bahçemiz masal kitaplarındaki kara kalem resimler gibi sadece kendinden ibaretti sanki. Bense, bahçesinde küçük, mutlu ve sevimli bir çocuktum. Bahçenin duvarlarını sarmaşıklar kaplardı ve böylece güneşten ve istenmeyen gözlerden gizli olurdu. Duvarın hemen dibindeki yoldan tek tük arabalar, çocuğuyla bakkaldan dönen anne-babalar geçirdi. Bahçemizin kapısı da vardı ve kapıdan sokağa çıkılırdı. Bahçemizin içinde evimiz de vardı ve ben evimde sessiz mutlu bir çocuktum. Araplar'ın tarlada birdirbir, yakan top ve misket oynadığımız zamanların dışında on dokuz yaşıma kadar bahçemde büyümüştüm. On dokuzuncu yaşım ise size bu hikâyeyi anlatmama neden olacak olayların başladığı yıllardı. Çalışkan ve güler yüzlü bir anne babaya sahiptim. Onları seviyor sözlerinden çıkmıyordum. Ortalama bir öğrenci olarak geçirdiğim ilköğretim ve lise hayatımın özeti ise benden yaşça büyük birkaç görevlinin kulağıma fısıldadığı aferin ve bravo gibi biraz da bana garip gelen sözcüklerdi. Buraya kadar, yani on dokuz yaşıma kadar anlatacak değerli bir şeyim olmadığından, gerekli konuşmalar dışında hep susuyor; bahçemden, bir taşra filmi insanı gibi, çatısında antenle uğraşan ya da ipine çamaşır dizen komşularımızı seyrediyordum. Mutluydum ve biraz da salaktım galiba. Ya da salaktım ve tam da bundan dolayı mutluydum galiba. Ya da açık konuşalım Green demişti ki sen bir aptalsın ve mutlu olmaya devam edebilirsin.

Şimdi, onu size nasıl anlatabilirim bilmiyorum. Hikâyemin daha heyecanlı ve eğlenceli bir hale gelmesi için onun bir kadın olmasını ben de isterdim ancak o bir erkek bile değildi. O bir melek veya şeytan da değildi. Dahası o cismani bir varlık bile değildi. İnsanların canları sıkıldıklarında başlarını hafifçe eğip gözlerini yukarı kaldırarak kurduğu ve tersini yaparak hemen sildiği hayallerine benziyordu belki. O aslında hiç yoktu gibi teranelerle uğraşmayacağımı ise beni birazcık tanıyanlar bilirler. Ayrıca ne şizofrenim ne de kişilik bölünmesine uğradım. Üstelik bu cümleleri sizleri bir şeye inanma konusunda ikna etmeye çalışmak için bile kurmuyorum. Bunu yapmaktaki amacım biraz da, insanın ne tür bir varlık olduğu konusunda bir fikir edinebilmek galiba. Çünkü Green, ona dokunduğumda, yani

hayalim bedeninin içine girdiğinde artık bir insan olmaktan çıktığımı söylemişti. Öyleyse biraz soluklanıp, şöyle bir köşeye çekilip sıradan bir romancı gibi her şeyi baştan ve olağan akışıyla anlatmanın yeri geldi galiba. Bir sabah uyandım ve gözlerimdeki çapakları silerken hemen yanımdaki boş arazinin artık boş olmadığını fark ettim. Doğal olarak bir kez daha gözlerimdeki çapaklara gitti elim. Ve gerçekten boş olmadığını gördüm arazinin. Uyanmıştım. Evet, orada artık, siyah kiremitli, üçgen pencereci bir ev vardı. Görünürde anormal bir durum yoktu. Yani evden başka. Kiremitler kararmış olabilir, ev sahibi de farklı bir mimari zevke sahip ilginç bir insan olabilirdi. Böylece ben insanken (Green bu konu üzerinde çok duruyordu, insanların özellikleri vs.) tüm diğer insanlar gibi insanlara ilginç veya korkutucu gelen şeyleri normalleştirme güdüsüne sahip bir bireydim. Ve böylece sağlıklı ve mutlu biriydim. Ama bu, Green'den sonradan öğrendiğime göre, gurur duyulacak bir şey değildi aslında. Green'le tanışmam çabuk ve kolay olmamıştı. İlk zamanlar mutlu ve sağlıklı bir insan olma durumuma hanel getirmemek için olayı aileme ve arkadaşlarıma açmamıştım. Orada öyle bir ev görmediklerini çünkü orada öyle bir ev olmadığını söyleyecekler, yüzüme aptalmışım gibi bakacaklardı. Ve ben buna katlanamazdım doğrusu. Ayrıca orada öyle bir evin olup olmadığı konusunda benim de bazı şüphelerim vardı. Aslında bu şüpheden çok bir kaçıştı. Sanki burada böyle bir ev hiç yokmuş gibi oradan hiç geçmiyor, akşamüzerleri oyundan ve bakkaldan dönüşlerde o taraflara doğru yüzümü bile çevirmeden bahçemize giriyordum. Hatta bir ara orada öyle bir evin olmadığına bile inanmaya başlamıştım. Tüm cesaretimi toplayıp gözlerimi yavaşça eve doğru çeviriyor ve ben gözlerimi çevirdikçe, ev üzerine yağmur yağın bir tablo gibi yavaş yavaş gözden kayboluyordu. Ama sanki bir el akan boyalara fırçasını batırıp gözlerimi boyuyordu. Her uyanışımda daha net ve buyurgan bir ev görüyordum böylece. Bir gün, diğer tüm insanlar gibi; hayatımın sıkıcı olduğunu, bir şeyler yapmam, farklı dünyalara yelken açmam gerektiğini düşünmüş olmalıyım ki, emin ve kararlı adımlarla eve doğru yürüdüm. Eve iyice yaklaştım ve kapıyı çalmak için yumruğumu hazırladım. Ama nedense böyle bir evin kapı çalınışının farklı olması gerektiğini düşündüm. Bu düşünce beni mutlu etti. Düşünceli biriydim. Bu düşüncenin beni mutlu etmesi üzerine düşünürken gökten su akmaya başladı ve elim havadayken ev ortadan kaybolmaya başladı. Sonra birden veya aniden ev gözlerime capcanlı bir şekilde gözükünce nasıl ve ne yaptığımı bilmeden kendimi atmışım ki içerdeydim. Green'i ilk gördüğümde ona âşık olduğumu sanmıştım. Oysa tapıyordum ona. O zamanlar bu basit bir hayranlıktan başka bir şey değildi. İnsanın daha güzel giyinen, daha güzel konuşan ve daha çalimli yürüyen birine karşı duyduğu yakınlık gibi bir şeydi bu. Peki Green'in neyi vardı? Hiçbir şeyi yoktu aslında. Onunla ilk karşılaştığımda onda beni bu kadar etkileyen şeyin ne olduğunu uzun süre düşünsem de buna tam olarak bir cevap bulamadım. Belki inandığı şeye inandığını bilmesi ve inanmadığı şeye de inanmadığını bilmesi ve ikisinin arasında bir zıtlık olduğuna emin olması konusunda gösterdiği tartışma götürmez kararlılık ve bunu karşısındakine yansıtan

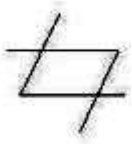
son derece yalın ve kötü bakışlı gözler. Tabii kötü, ben insanken kötüydü. Green'le ilk tartışmamızın 'iyi' ve 'kötü'nün, 'doğru' ve 'yanlış'ın 'güzel ve 'çirkin'in ne olduğu konusunda gerçekleştiğini duymak belki sizlere şaşırtıcı gelmeyebilir ama bu tartışmadan ve onunla bitimsiz zamanlara kadar yaptığımız tartışmaların birçoğundan hiçbir çıkarımla ayrılamadığımı söylemek benim için utandırıcı bir durum olur. Green bana bu kadar şey vermişken aynı zamanda onun hiçbir şey vermemiş olmasını iddia etmek, bunu nasıl adlandırmalı bilmiyorum. Ah Green, güzel Green (güzel neyse) en temel öğretilerinden biriydi. Ad koyma! Sakın ad koyma! Ad koymak ölümü tanımlamaktır. Ve kendi ellerinle ölüme bu kadar yaklaşma. Ah Green neredeyse ölüm de yoktur diyecekti. Her şeyin aslında tam tersi olduğunu öğrendiğimde nasıl da şaşırılmışım. Nereden bilecektim ki, devletin ve tabiatın öğüttüğü bir çubuktum. Doğru olanın aslında kötülük olduğunu, doğrunun da aslında yanlış olduğunu böylece kötülüğün aslında yanlış olduğu savının doğru olmadığını ve bu böyle sürüp gideceği için doğru ve yanlışın aslında hiçbir öneminin olmadığını anladığımda kendimi tanımlanamaz bir yükseklikten bitimsiz bir zamana doğru düşüyormuş gibi hissettim. Böylece uçmayı öğrenmişim. Çünkü en güzel düşerek öğreniliyordu ve her şey tersiydi.

Evin orada olduğunu bilmek ve babamın hırdavat dükkânında çalışırken bunu düşünmek beni mutlu ediyordu ve giderek aptallaşıyordum. Green tüm çabalarına rağmen buna bir çözüm bulamamıştı. Ben ne yaparsam yapayım yine mutlu olmasını biliyordum. Babamın dükkânına astığı tabelanın altına yazdığı " biz dünyayı inşa ediyoruz, siz biliyor musunuz?" cümlesi gibi kendinden emin, huzurlu, mutlu bir bakışım vardı artık dünyaya. Garip olan şu ki eve adımımı attığım anda da, bu dünyada mutluluk adına, iyilik adına ne varsa orada bunlardan hiçbirisi olmuyordu. Bizim işimiz kötülük, adaletsizlik, yıkıcılık, kendi başına harekete edicilik, vurdumduymazlık ve sınır tanımazlıktı. Evin içine kurduğumuz yeni bahçede, yakaladığımız kumruların bacaklarını birbirine yapııştırıyor, boyunlarına attığımız düğümle ipi ağaca bağlayıp, kuşları baş aşağıya harlı ateşe sallandırıyorduk. Bu benim en çok sevdiğim kötülüklerden biriydi.

Green'le tanışmamız sıradan bir tanışma gibi olmamıştı. Çünkü o benim hakkımda her şeyi biliyordu zaten. Eve adımımı attığımda ilk yapmam gereken şeyi biliyormuşçasına ben de ona yaklaşıp elimi kalbine dokundurmuşum ve artık ondan biriydim. Bunu neden yapmışım? Sallanan bir is bulutuna benzeyen bedeninin kalbimize denk gelen yerinde siyah koyu bir nokta görmüş ve o zaman bir insanken algıda seçicilik denilen durum beynime kodlanmış olmalı ki, elim bir an önce oraya gitmişti. O an olayın giriş veya başlangıç bölümlerini atlayıp aslında ne olduğunu veya hikâyenin can alıcı bölümünü bilmek isteyen biriymişim gibi, gözlerimin önünden, daha önce ne olduğumu, ne tür aşamalardan geçtiğimi, nasıl bir dünyaya gireceğimi ve hangi formalitelerden kurtulduğumu gösteren bir görüntüler silsilesi geçti. Saydam bir ekran, bir eğitim filmi gibi, nasıl davranmam, ne zaman nerede ne

olmam gerektiği gibi konularda bilgiler sunuyordu. Hemen ardından Green'e benzeyen ama görünümünden ve davranışlarından onun epey derece altında olduğu belli olan bir üye konuşmaya başladı. Ondan edindiklerimin önemli bir kısmını kendi ağzımdan sizlere duyurmak istiyorum:

'KIRKİÇLER'e katıldınız. Mutlu olmanıza veya herhangi bir duygu belirtisi göstermenize gerek olmadığını, çünkü bunun gerçekleşmeyeceğini bilmenizi isteriz. Grubumuzun asil ve aynı zamanda sade üyelerinden birisiniz. Sembolümüz iç içe geçirilmiş ucu açık iki üçgen. Bu aynı zamanda parola. Bu aynı zamanda 47 kere hiç duraksamadan söyleyebilenlerin ortadan kaybolma şansına erişebilecekleri bir tekerleme.

Bu aynı zamanda kırk ve yedi rakamlarından oluşan bir bileşim. Ama asıl dikkat çekilmesi gereken rakam, her şeyin ama her şeyin tam ortasında yer alan rakam. Yani sıfır. Yani hiçlik. Grubumuzun her şeyi. Mottosu. Grubumuzun marşı 'Rondo alla Turca'dır. Türk kelimesinin 'güçlü' 'kuvvetli' gibi anlamlara gelmesinin, grubumuzun dilediğinde gerçekleştiremeyeceği hiçbir şeyin olmamasıyla örtüşmesi belki küçük bir tesadüftür, ancak Türklerde kırk ve yedi gibi rakamların kutsal olmasının grubumuzun herhangi bir millete karşı en küçük bir sempatisinin olduğunun düşünülmesi safdillikten başka bir şey olmayacaktır. Ayrıca Türklerin yere tükürmeleri ve sallanan dolapların altına küçük kâğıtlar sıkıştırmaları bizi ilgilendirmemektir. Grubumuzun giysisi ise yoktur. Çünkü giysiler giyenleri kirletir. Öncelikle 'KIRKİÇLER'e katılan eskiye dair ne varsa unuttur ve bu yeni dünyada yer almanın ayrıcalığını diğer sıradan insanlara yaşatabilmek için elinden gelen her şeyi yapması gerektiğini bilir. Bunun en temel yolunun ne olduğunu ise yeni bir üye 'KIRKİÇLER'e katıldığı anda öğrenir. Ve kötülüğe başlayabilir. Kötülüğümüz insanları korkutur ve bu bizim temel amacımızdır. Amaçlar sorgulanamaz, gereçlerin yeri ve zamanıyla oynanamaz. Green her şeydir. Kötülük gibi. Kötülük karpuzu ve peyniri gazetesinin üzerine sermiş tıkınıırken gözlerini arka sayfa güzelinin üzerinde gezdiren zavallı insanların gözlerinin önüne bir an varlığımızı koymakla başlar. O an insan denen yaratık kendini dipsiz bir kuyunun asansörü olarak görür. Debelenir ve hayatının bir boktan ibaret olduğunu anlar. Böylece bize bir adım yaklaşır. Biz de ona rüyalarını veririz. Çünkü rüyalar bir başka hayatın cehennemi olan 'dünya'da insanın çektiği acıları yüzüne vurur. Beceriksizliğinin, yetersizliğinin, çaresizliğinin yüzüne vurulduğu rüyalarda hep kavuşmak istediği meyveyi burnunun ucuna uzatır uzatır ve çekeriz. Ve insan uyanınca bize bir adım daha yaklaşır. Green der ki, biz onlara acziyetlerini anlasınlar diye rüyalar verdik. Ve bize sığınsınlar diye. Ama onlar bunu nasıl yapacaklarını bilemediler. Hiç

kimse bilemezdi çünkü. İnsanlar bize bizi en çok düşündükleri anda yaklaşırlar. Bunu anlasınlar diye baktıkları aynaları kırdık. Bazıları yine de gelmediler. Biliyoruz ki gelmeyen gelemeyenlerdir.

İşte böyle... Duyduklarınız duyduklarım olmuştu. Bundan sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. Heyecanımdan sıyrılıp asil ve yeni bir KIRKİÇ olarak yapmam gerekenleri, neden sonra hatırladım. Biraz daha kötülük biraz daha kötü insanlar. Yaşadığım ve bildiğim her şeyi, kendimi kendisine biraz olsun yakın hissettiğim insana yani Enişte'min oğluna açmaya karar verdim. Tahmin ettiğim gibi ağızdan çıkanlar onun gözünde bu dünya için birkaç delilik belirtisiydi. Her şeyden sonra sıra, görmediği duymadığı ve konuşmadığı şeylere inanmadığını söylemeye geldi. Ben de ona Tanrı'yı da görmediğini, duymadığını ama onun varlığına inandığını ya da inanmasa bile bu adlandırma ile onun varlığı ve yokluğu arasında iki duvar arasında fırlatılmış bir plastik top gibi gidip geldiğini gidip geldiğini ve böylece artık olmasa bile bunun bir önemi olmayacağını...

Şimdi inanıyor musun ha? dedim, gözleri parıladı. Şimdi inanıyor musun ha, dedim. 'KIRKİÇLER' var mı dedi? Ve böylece gidip geldi.

İnsanlar bizden değildir ama bizden olacaklar.

Bir gece 'KIRKİÇLER' olarak çevre yoluna çıkıp patikadan gelip geçen arabaların camlarını taşıyorken seni gördüm. Ve seni seçtim.

Eğer bu yazdıklarım dudakların arasında sessiz satırlara dönüşmüşse bil ki, sen de bizdensin. Hayalin bedenimin içine girsin.

Yaşasın 'KIRKİÇLER' Yaşasın Green,

'KIRKİÇLER' hakkında bilmek isteyebileceğin birkaç bilgi daha:

✎ Kötü olduğuna ve bize yaklaştığını düşündüğüne tüm içtenliğinde inandığında ve (kendi 'KIRKİÇLER'inle beslenen) davet mektubunu yazıp bir başka kötü adayına gönderdiğinde grubumuzun asil ve sıradan yeni bir üyesi olarak hakkımızda birçok şey daha bileceğinden ve kendini daha da kötü hissedeceğinden şüphen olmasın.

✎ KIRKİÇLER' iyi değildir.

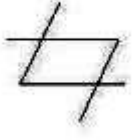
✎ 'KIRKİÇLER' dünyaya saldırır.

✎ 'KIRKİÇLER' eğitime inanmaz, bilinmesi gereken kurallar vardır.

✎ Sevgi beslemeyin, nefret duyun.

İnsanlar kızı öperse mutlu olur, ama öpemezse cehennemi boylar. 'KIRKIÇLER'se kendinin cehennemi başkalarının arafıdır.

Bir gün mutlaka.

Mutfak Dolabındaki Cinayetin Esrarı

Neredeyse uykusuz geçen üçüncü gecem. Ve bu çıldırtıcı sıcakların sonu gelecek gibi değil. Harap vaziyetteyim. Nefes almakta zorluk çekiyorum. Korku içinde tetikte bekliyorum. Gözlerimi kapıyorum, karanlık sakinleştirmeli, olmuyor. Tek çarem mutfak! Koca cüssem için güvenilir bir sığınak. Bir gayret, doğrulabilsem. Ağzım çorap gibi, beni ancak soğuk limonlu bir soda paklar. Belki yanında ufak tefek atıştırmalık bir şeyler. Nemden dizlerim, her tarafım su koy verdi. İştahım dışında.

Dolapta limonlu soda kalmamış. Bir şişe maden suyu var. Bir dilim limon keser içine atarsam, çokbilmiş diyetisyenin dediğine gelirim.

-Şekerli meyveli sodalar yerine ne içiyoruz?

-Bir dilim limon ile maden suyu.

Allahın cezası açacak ne cehennemde? Şu hamburgerli olan. İşin yoksa çekmeceleri taran dur. Üst raflara yetişmek zor diye, her şeyleri el hizasına tıkıştırıverirsen olacağı bu işte. Al sana, her şey üst üste. Tam bir keşmekeş. Hayatımın gidişatına ne de güzel uydurmuşum mutfağı, kabı kaçağı. Bravo bana.

Tartı şeklinde bir bloknot. Nefret! Kesin annem tıkıştırmıştır bu çekmeceye. Hala ümidini kesmemiş benden. Kaç kiloyum acaba? Her fırsatta sorar. Zevk alıyor kadın. Üç sayıyı teker teker telaffuz edebiliyorum da, üçünü bir arada asla. Bir-dört-beş evet! Ama yüz kırk beş kilo diyemiyorum. Dilim varmıyor bir türlü. Herkese rahatça söyleyebilsem. Belki de bu hale gelmezdim.

Geçenlerde arkadaşım aradı işyerinden. Ne hakikatli kız. Yegâne dostum. Diğerlerinden farklı, benimle görülmekten utanmıyor. Büyük beden eşofman altı bulmuş ihraç malları satan bir yerde. Kaç bedensin, diye sordu. Yanımda yabancılar vardı. Sustum. Kırk sekiz iyi mi, dedi. Çık! Elli dört? Çık! Elli altı? Çık! Elli sekiz? Tamamdır, dedim. Sağ olsun alıp geldi. Şıp dedi uydu üstüme.

Başka bir çekmeceyi açıyorum. Vişne turtalı mutfak bezlerinin arasından tüm aile fertleri fırlıyor teker teker. Annem o her şeyi bilen, devrik gözlerle, işaret parmağını burnuma doğrultmuş. Bak, işte yine veremedin o kiloları, çok iradesizsin. Gitti sekiz bin beş yüz dolar, diyor. Sanki ben istemişim. Teyzeler, halalar bir örnek kafalarını sallıyorlar arkadan. Babacığım susuyor. Suratı asık. O hep susar. Susmayı yeğler.

Gözyaşlarıma hâkim olamıyorum. Güçsüzüm. İradesizim. Yorgunum. Her seferinde karşılık vermek, haykırmak istiyorum suratının orta yerine. Benim hayatımdan sana ne! Benim vücudumdan sana ne! Kapıp koyuvermek istemiyorum karşısında. Nafile. Gözyaşlarım otomatik, sel gibi iniyor. Kendimden nefret ediyorum.

Sonra yemeğe saldırıyorum. Patates kızartması yanında beyaz bakkal ekmeği. Annemin evine hiç almadığından. Herkes çok takdir eder, anneciğimi. Bakımlı, her daim şık, kalem gibi. Sağlıklı beslenme konusunda uzman. Bu yaşta incecik kadınsın. Sanki hiç çocuk doğurmamışsın, diyor arkadaşları. O zaman annem manalı gözlerle bana bakıyor. Patates kızartmasını bol mayonez ile seviyorum. Sonra sosis tava, Amerikan salatası. Yeşil salatayı görmek bile istemiyorum. Çiğne çiğne, ne o inekler gibi. Çiğnerken yorulup, doyuyor insan. Ama mutlaka şakşuka isterim. Of patlıcanlı, domates soslu. Bol yağlı. Belki biraz da kıymalı makarna. Makarna kapanış için ideal. Sonra Şam baba tatlısı. Üstü kaymaklı olanından, içi sünger gibi bol tatlı emmiş olmalı. Türk kahvesini şekersiz içerim artık bir zahmet. Sonra bir kasvet, bir üzüntü hali. Ağlama nöbeti. Baygınlık hissi. Tuvalete zor yetişiyorum. Kusuyorum, içimdeki tüm öfkeyi çıkarmak istiyorum. Gırtlığım yanıyor. Kalakalıyorum.

Eşyalar bile benimle uğraşıyorlar. Çaresizliğimi suratıma vurmak istercesine. Kalleş açacak yok ortalarda. Saklambaç oynamanın sırası mı şimdi? Zor ayakta duruyorum zaten. Diğer bir çekmeceyi açıyorum. Çikolatalı ekler şeklindeki bardakaltlığının üstünde bir hastane odası beliriyor. Bir zayıflama diski taktırmak için doktora gidiyorum. Yapılan testlerde safra kesemde aşırı iltihaplanma çıkıyor. Acilen ameliyata giriyorum. Bu kilolarla ameliyat çok riskli, bir o kadar da zahmetli. Dikişlerin tutması, kanamanın durdurulması hep sorun. Çok endişeliyim. Korkuyorum. Arkadaşlarım sağ olsunlar, refakatçi kalmak istiyorlar, ama annem bırakmaz. Kızının yanında onun kalması yakışık alır. Akrabalar ne der, ne düşünürler. Ameliyattan çıkıyorum. Çok ağrılarım var. Kıpırdayamıyorum. Annem tüm hastane personelini ele geçirmiş, başından geçen ameliyatlarının hikâyesini anlatıyor. Biraz susabilse. Bir an için. Ne olur. Sessizlik istiyorum. Karanlık istiyorum. Uzaklaşmak istiyorum. Annemden uzağa. Çok uzağa. Gitmeme izin vermiyor.

Onun için evlenmiştim alelacele zaten. Evden bir an önce kaçabilmek için. Her şeyi geride bıraktım. Ailemi, eş dost çevremi, babamın zorluklarla ayarladığı işimi, üniversiteye gitme hayallerimi. Çok sevdiğim şehrimi. Kurtulurum sandım. Olamadı. Alkolik bir kocanın kollarına savruldu. Bir başarısızlık, bir hayal kırıklığı daha. Sevişmek bile işkenceye dönüştü. Sayesinde kadınlığımdan utandım. Kocamı sevmeye çalışırken kendimden nefret ettim. Elimde valizim, suskun, annemin zafer bakışları altında eve döndüm.

Bu kadın hayatı boyunca konuşurmadı beni, hiçbir konuda fikrimi sormadı. Hep başkalarının istekleri, düşünceleri. Mukaddes hanımlar ne der sonra? Ya yemek gurubundaki

diğer süslü kokotlar? Kocaları? Teyzen beğenmedi hiç o adamı. Hangi okulu bitirmiş ki? Herkesin gözü sende. Adımlarına dikkat et. Yapamadın. Olmadı. Çok beceriksizsin. Yapsan, şaşardım.

Baba, sen de bir şeyler söylesen, durmasan öyle bir kenarda. Lütfen ama! Sana en ihtiyacım olduğu anda. Niye annemi hiç susturmadın baba? Niye, yeter artık herkese çektirdiklerin, kapa çeneni kadın, diye bağırmadın? Yumruğunu masaya vurmادين? Diğer kocalar gibi olamadın?

Bir limonlu sodanın yaptığına bak sen. Değme psikologlar yapamadı senelerdir. Açılmadım hiç birine. Annem deli doktoru, diyor onlara. En son diyetisyene gittiğimde yine kuyruğuma takıldı, geldi. Sen gelme, istemiyorum diyemedim. Parasını ille de o verecekmiş. Bana içinden gelen bir hediye. Hediyesi bile içimi karartıyor kadının. Diyetisyende yerlerimizi aldık. İlk sorular art arda geldi.

- İştahınız ne durumda?

-Ay doktor bey, sorduğunuz soruya bakın. Bu ne balsa yer, durumundan belli değil mi?

-Her hangi bir spor yapıyor musunuz?

-Nerede? Bu cüsse ile mi yapacak?

Ben susuyorum. Doktor susuyor. Annem çocukluğumu anlatmaya başlıyor aniden. Benim hatırladığım çocukluluğumdan çok başka. Özverili ve başarılı bir anne. Çocukları ve ailesi için çalışan örnek bir baba. Çok akıllı ve başarılı olan abi. Bitirdiği zor okullar, üniversite, herkesin imrendiği ailesi, çocukları. Çok büyük paralar kazandığı işi. Sonra sıra bana geliyor. Tüm gayretlerine rağmen sınavlarda ki başarısızlığım. Üniversiteye giremeyişim. Başarısız evliliğim. Ayyaş kocam. Yeme tutkum. Anlatıyor. Nefessiz. Ben çaresiz bir kenarda kalıyorum.

-Bana gelmekle doğru adımı atmaya karar vermişsiniz. Ama aynı zamanda bir psikologa da gitmenizi şiddetle öneririm. Beraberce.

-A, doktor bey biz deli miyiz? Ne işimiz var onlarla?

Midem kazanmaya başladı. Acaba limonlu sodanın yanına bir tabak da mantı mı haşlasam? Üstü bol sarımsaklı yoğurtlu. Ve kızdırılmış tereyağında pul biber. Neyse açacak saklandığı yerden çıkmaya karar verdi. Sıra limonu kesmek için keskin bir bıçakta. Bıçak. Neredesin? Kendi iyiliğin için çık ortaya, elimden her türlü kaza çıkabilir. Lüzumsuz her şey var, bir tek bıçak yok ortada.

Sosisli sandviç şeklinde bir zaman ayarı. Ne alaka? Karıştır, karıştır. Altta bir yerlerde son yaptığım uçak yolculuğunu görüyorum. Koltuk araları çok dar. Zor geçebiliyorum yerime.

Kimse ile göz göze gelmemeye çalışıyorum. Herkesin gözü bende ama. Hissediyorum. Bakmasanıza. Kendi işiniz gücünüz yok mu sizin? Sonra o kemer? Yetişmiyor, bağlanamıyorum. Şerefsiz hostes başımdan gitmiyor bir türlü. Ter içindeyim. Domuzluğuna ek kemer teklif etmiyor. Biliyorum. İtirafımı bekliyor hınzırca. Kiloluyum, ek kemer istiyorum, dememi. Yağma yok, söyletemezsin. Bağlanmayacağım da. Ne olacaksa olsun. Anama yapamadıklarımı bu hostese yapacağım.

-Lütfen bağlanır mısınız hanım efendi, yoksa uçak kalkamayacak sizin yüzünüzden, bekliyoruz.

Allahın cezası. Peki, istediğin gibi olsun.

-Kemerim yetişmiyor da. Zevkten durmuyorum burada.

-Rica etseniz hemen verirdik. Sinirlenmenize hiç gerek yok.

İşkencem bitemiyor bir türlü. Sırada yemek servisi var. Koltuğumu dikleştirip önümdeki masayı açmam gerek. Ağlamak istiyorum. Ne yapsam? Belki yandaki arkadaşların masasına koyabilirim tepsimi. Yok, vazgeçtim, yemeyeceğim. Kesin kararımı verdim. Embesil hostesi memnun etmeyeceğim bu sefer.

O geziye damgasını vuran cümle arkadaşımın bacak kadar kızının teşhisi idi. Kıza bak ya, daha oyun çağında yuva çocuğu. İki gün beraber durduk, kocaman gözlerini gözlerimin içine dikip bana, sen kendini niye hiç sevmiyorsun, diye sordu. Bakar mısın sen. Değme deli doktorlarının yapamadığını yaptı. Beni şıp dedi bildi. Bir sürü insanı, hayvanı, şunu, bunu sevdim de, bir kendimi sevemedim. Yapamadım. Başkalarını gerektiği gibi sevdim mi peki? Annemi hesaba katmıyorum. Ya babamı? Abimi? Eski kocamı? Zannetmem. Kendini sevmeyen başkasını sever mi? Sevgi satın alabilmek için hep verdim. Herkes beni sevsin istedim. Sonra ne oldu? Hayal kırıklığı. Karşılıksız bir sürü ilişki. Ağlamalar. Ümitsizlikler. Pişmanlıklar. Gelsin kremalı pastalar, gitsin kıymalı börekler.

Psikologuma uyup çıkmıştım o geziye. Kafanızı boşaltmanız gerek demişti. Boş vermeniz gerek her şeye. Söylemesi ne kadar kolay. Boş ver. O ayki ödevim buydu. Anneme, teyzelere, komşu kadınlara, babamın suskunluğuna, abimin başarılarına, arkadaşlara bile boş vermek. Yapabilmişim gibi. Listede eski kocam da vardı. Kendi yok, hatıraları var kapı gibi. O zaman kiloma da boş vereyim doktor bey. Olmaz mı?

Çok kötü bir unutkanlık başladı, doktor bey. Her şeyi unutuyorum. Alışveriş poşetlerini. Cep telefonunu. Durakta babamı. İşyerindeki faturaları. Sorumluluklarım fazla geliyormuş. Taşıyormuş her şey benden dışarı. Tasalar taşıyor, kilolar taşıyor, ter taşıyor. Sığamıyorum bu vücuda artık. Anne, bu vücut bana bir beden dar geliyor, desem. Kadının gözleri yuvalarından dışarı fırlar, eminim. Daha kaç kilo olmayı planlıyorsun, diye ciyak ciyak bağırır.

Sığ kadın. Benim dışımda kim varsa çok güzel anlıyor da. Bir ben fazla geliyorum ona. Bu evrene mi fazlayım yoksa?

Ne o korktun mu bıçak? Çıkıverdin ortaya hemen. Çok uğraştırmadın beni. Ne kadar sivrisin sen öyle bakayım. Hem de keskin mi keskin. Limonu incecik diliverdin. Anamın dili gibisin. Sivri, keskin, acımasız. Bu elbise seni iyice şişirmiş. Bu renk sende pek olmamış. Pilavın lapa olmuş, her zamanki gibi. Cüzdanını yine bizde unutmuşsun. Kocam, dedin başına çıkardın, bak adam etmediğini bırakmadı. Çok safsın kızım, çok. Saçların pek bir derbeder bugün. Lale hanımın kızı durdu, turnayı gözünden vurdu. Akıllı kız canım. Yeter! Sus be anne, sus. Bak, ciddiym yoksa ben susturacağım.

Oh, bir güzel geldi şu soda. Serin, sakın. Hayatım keşke şu mutfak dolabı gibi olsa. Çekmece çekmece, bölüm bölüm. İstedğim bölümleri açsam, kullansam, diğerlerini hiç ellemesem. Annemi ve teyzelerimi en alt çekmeye tıktırırırım, hiç kullanılmayan fırın eldiveni ve mutfak önlüğünün yanına. Kalsınlar orada, hamamböcekleri, toz, kir. Ne halleri varsa görsünler. Tövbe, açmam bir daha. Ananem belki bir üst çekmeceyi hak edebilir, sinirlik ederse ama asabımı bozarsa, en alt çekmeceye yollarım, haberi ola. Annemin tüm beğendiği arkadaşları, kocaları, çocukları, başarıları, evlilikleri nereye yakışır pek bilemedim. Üst rafları kullanmıyorum. Herhalde oraya kaldırıyorum, dursunlar hiç açılmamak üzere. Lavabonun altında bir dolap var, içerilere doğru genişleyen. Karanlık, rutubetli. Oraları temizlemek çok zor. Hostes, diyetisyen, psikolog hepsi oraya, yallah. Peki, bunlar bir zaman sonra dışarı çıkmak isterlerse. Bağırıp çağırıp sinirimi bozarlarsa. Uslu durmazlarsa yerlerinde. Annemin dışarı çıkmaya çalışacağı kesin. Bu keskin bıçağı el altında tutmak gerek. Mutfak masasında mesela. Kararlı olmak gerek. Kendinden emin. Hiç birini salmamak gerek dışarı. Yapabilir miyim? Neler diyorum ben?

Gidip yatsam mı? Boş ver. Uyuyamam ki hemen. İşin yoksa dön dur. Çok komik ya. Lafın gelişi işte. Sanki dönebilirmişim gibi. Uykuya yatmak bile bir işkence. Yatağa sırt üstü uzanıyorum, hamam böcekleri gibi. Bekliyorum, hiç bir yere kıpırdaymadan. Usulca ayaklarımı, bacaklarımı kıpırdatıyorum, uyuşmasınlar diye. Sonra bir şüphe giriyor sinsice kafama. Sol kolum biraz fazla mı uyuşturmuş acaba? Kalbim mi bu sızlayan için için. Ya kalkamazsam bu yataktan bir daha? Uyku da haram oluyor bedenime.

Yatağa, gelmeyen uykuma dönmek istemiyorum. Oyalanmam gerek. Bir şeyler yapmalıyım. Tencereyi buldum işte. Mantı suyunu ocağa koyayım. Başka neler lazımdı? Nane, sarımsak, biraz pul biber, tereyağı, yoğurt ve sivri, keskin bıçağım. Gerekli her şey var mutfak dolaplarında.

Büyüklerin İşi

Okulun kapısında babamı gördüm. Şaşıyorum. Korkuyorum azıcık. Leblebi tozu alıyorum okul çıkışları. Babam abur cubur yememe kızıyor. Yanına gidene kadar fark etmedi beni. Nasıl fark etsin, bütün çocuklar bir örnek! Oysa annem fark ediyor. Hem de ta okulun demir kapısından çıkarken. Benim ona gitmemi beklemeden, çantasını iki eliyle karnına yaslayıp yanıma koşuyor. Günümün nasıl geçtiğini soruyor. Başımı okşuyor. Bazen öğretmenler çocukların babalarını çağırıyorlar. Yaramaz çocuklarını ama... Benim babamı çağırıyorlar. Usluyum çünkü. Usluyum ve çalışkanım... Tek kusurum çikolata sevmemem. Öğretmenim, okuma yarışmasını kazandığımda bana çikolata veriyor. Ben de çikolatayı Recep'e veriyorum. Bitten kafası sıfırlanmış, tembel Recep'e. "Hanibenimrecebim" Recep'e. Öğretmenim fark edince kızıyor bana. Bir daha çikolata vermeyeceğini söylüyor. Unutup gene veriyor sonra. Ben de "Recebim"e veriyorum.

"Baba?"

"En büyük kim?"

"Cimbom!"

"Aferin, aslan parçası! Tanju, üç gol attı bugün!"

"Yaşasın! (Bugün güzel geçecek.)"

Tanju'yu biliyorum. Sevgilisini de. Babam sürekli soruyor. Bilemezsem kızıyor. Bir de "Ajdağ Pelikan" değil "Ajda Pekkan". Bu konuda hassas...

"Dükkâna mı gidiyoruz?" diye soruyorum.

"Önce videocuya uğrayalım," diyor.

Bugün cuma. Cumaları videokaset kiralyoruz. Kemal Sunal'inkiler çok komik oluyor. Küfürlü yerler olursa annem hemen bana bakıyor. Duymamış gibi yapıyorum, şarkı söyleyip şeytantırnaklarımı koparıyorum. Artist öpücüğü yaptıklarındaysa babam, böyle öpüşmeyi iyice öğrenmemi tembihliyor. Annemse babama kızıyor. Üç film alıyoruz. İkisini üst üste izliyoruz. Sonuncusunu da cumartesi... Bazen ben uyuduktan sonra izliyorlar son filmi. Bana uygun olmayan filmlermiş onlar. Zeki-Metin, Kemal Sunal bir de "Otomatik Portakal" aldık. Çıkışta, yol üstündeki ganyan bayiine girdi babam. Ben kapıdayım. Burayı sevmiyorum: Sigara kokulu ve sıkışık. Herkes televizyona bakıyor. Televizyon, atların akvaryumu gibi. Eğer içeri girersem kolyem, at suratlı bir adamın savrulan toynağına takılıp kopuyor.

Ucundaki gülen yüzü bulamayınca ağlıyorum. Anneme, kolyeyi okulda düşürdüğümü söylüyorum. Babam öyle istiyor. Kuponunu sallaya sallaya çıktı. Bu kez köşeymişiz.

Köşeyi dönünce bizim pasaj: “Karınca”. Duvarında dev karıncalar var. En büyüğü, bizim dükkânın yanındaki kapalı kapının tepesinde... Üstünde “müdür” yazıyor. Müdürü hiç görmüyorum. Onun, içeride kilitli kaldığını düşünüyorum. Pasajdaki çocuklarla müdürü kurtarmaca oynuyoruz. Bugün, ilk kez gördüm müdürü. Bizim dükkândan çıkıyor. Annemden para almış. Müdürün maaşını biz veriyoruz ama müdür olan o; şu büyüklerin işine akıl sır ermiyor. Annem sarıldı bana. Koyu yeşil taytını giyiyor. Üstünde kareli ceket var. Yeni mankenleri vitrine yerleştirmiş. Beğenip beğenmediğimi soruyor. “Neden bizim mankenlerin memesi yok?” diye soruyorum. Annem, “Babasının oğlu,” diyor. Babam elini yanağıma yaklaştırıyor. Ürküyorum. Neyse ki küçük bir makas... İş bitince dürüm yemeye gidiyoruz. Dürümü seviyorum. Soğanlı oluyor. Domatesleri de kabuksuz.

Mutlu gibiyiz. Mutluyuz ya da. Annemle babam konuşup gülüşüyorlar. Bir dürüm daha yemek istiyorum. Şişkoyum ya. Babam kızıyor. (Yemeğin suyuna ekmek banınca da kızıyor.) Annem dayanamayıp alıyor. Babam fena bakıyor. Önce kendi göbeğine baksın! Dürümün yarısını yiyememiş gibi yapıyorum. Sarıp çantama koyuyor annem. Yürüdükçe sırtımda soğan tütüyor. Gene acıkıyorum.

Manavın önünde duruyoruz. Annem elimi babama bırakıp portakallara gidiyor. Manav, seçmece yaptırmıyor. Babama “Otomatik Portakal”ın nasıl bir şey olduğunu soruyorum. “Sırası değil, sus!” bakışı atıyor. Mandalina evde var. Havucumuz az, yarım kilo verse yeter. Hayat pahalı. Annemin soğuktan, burnunun ucu kızarmış. Babama “Pis mandacı,” diyor. Babamsa “Komünist!” diye çıkışıyor ona. Elim acıyor. O arada manav çürük portakal kakalıyor. Annem eve gelince köpürdü. Portakaldan, manavı kesti.

Ev buz. Annem bugün yemek gailisi yok diye seviniyor. Babam katalitiği yakıp mutfağa geldi. Televizyonlu odanın ısınmasına var daha... O da ne? Tezgâhın dökük fayanslarında bir fare geziniyor. Annem içeri kaçtı. Çığlık atıyorum. “Erkekler çığlık atmaz!” “Tanju’nun sevgilisi Hülya Avşar...” Babam, cebinde taşıyormuşçasına bir çırpıda çıkardığı iki eski musluk borusuyla köşeye kısıtıyor fareyi. Zavallılığın çığlıklarına, boruyu boğazına boğazına bastırarak karşılık veriyor. Fare çırpındıkça gülümsüyor babam. Onunla göz göze gelmemek için annemin yanına koşuyorum. “Lanet olsun bu eve!” Eski evlerimiz böyle miydi? Mintrak Apartmanı’nda kocaman balkon var. Mutlu teyze var, anneme yardım ediyor. Kapıcı bile... Ev sıcak oluyor. Kapıcının kızlarını seviyorum. Kovalamaca oynuyoruz. Koşuyorum koşuyorum olmuyor. Kızlar yakalıyor hemen. Şişkoyum ya, ondan. Annemin keyfi kaçtı iyice. Babam fareyi balkondan fırlattı. Şimdi oraları silmek gerek. Pis, vebalı fare, süründü her yere.

Babam melek bugün... Annemi televizyonlu odaya yolluyor. Bez, babamın eline yakışmıyor. Elleri sarı, kıllı ve şamarlı...

Haberlere bakıyoruz. Savaş çıkmış. Babam Atatürk'ün ölüm yılını soruyor. Aferin bana! Babamınki çok istese de biz savaşmıyormuşuz; ölmeyecekmişiz, annem öyle söylüyor. Sıkılıyorum. Bugün geçmiyor zaman. Film izlemek için sabırsızlanıyorum. Fakat her şeyin bir zamanı var. Duvardaki saatin pili zayıflamış. Babam değiştiriyor. Zamanımız hızla akıyor...

Sonunda! Babam takıyor kaseti. Bu, onun görevi. Annem de portakal ve mandalina soyuyor. (Kimi zaman muz yiyoruz, onu kendim soyuyorum; çünkü kabuklarının beyaz etli yerlerini de kemiriyorum.) Benim görevimse derslerime çalışmak. Ama cumaları ders çalışılmaz; cumartesi okul yok. Film başlıyor. Kemal Sunal bitince yatıyorum. "Ama neden?" Öyle işte. Bugün yatıyorum. Zaten film çok güzel değil. Biraz hüzünlü, komikliği az. Annem ha bire meyve soyuyor. Elleri babaminkilerden de sarı. Annem yeni bir makine istiyor. Babam "Bakarız," diyor. Annem fritöz de istedi. Babam bu kez "Olur," dedi. Annem saçını sarıya boyatıp perma yaptırıyor. Babam aksi aksi baktı. Annem, isteyeceklerini biriktirip söylüyor. Gözlerim kapanıyor. Zaten ikinci filme pilim yetmiyor. Babam, "Uyuma!" dedi. Hani yatıyordum? "Burada değil, soğuk odada..." Soğuk oda çok soğuk! Ne yaptım ben? Fazla portakal yiyorum. Yok, yok: Çantamdaki dürümü gizlice hakladım!

Annem yatağımı hazırlıyor. Rahatsız gözüküyor. Sıcak su torbası koydu. Biraz kırılacak soğuk. Sarı kırmızı pijamalarımı giyiyorum. Annem saçlarını tarıyor. Parfüm de sıktı. Dışarı mı çıkıyor? Yatağa giriyorum. İçim titredi. Annem üzerime ikinci bir yorgan örttü. Çok ağır. Kollarımı yorganın altından çıkaramıyorum. Ya kâbus görürsem? Annem, eğer güzel şeyler düşünürsem ve Allah Baba'ya dua edersem, görmeyeceğimi söylüyor. Elinin sırtıyla yanağımı okşuyor. Elleri mandalina kokuyor. İyi geceler öpücüğü şakağıma konarken annemin saçından düşen zayıf bir tel, burnumu gıdıklıyor. Teli parmaklarının arasına alıyor. Işığa tutup şöyle bir bakıyor. Bıraktı. Işığı söndürüyor. Kollarını göğsünün altında birleştiriyor. İç çekip babamın yanına gidiyor. Kapıyı kapatmasalar iyiydi. Ama ben artık delikanlı oluyorum. Yalnız başıma yatabilmeliyim. Otomatik Portakal'ı izliyor olmalılar. Üşüyorum. Sıcak su torbası dondu bile. Farenin akrabaları öğ almaya gelirse? Türkü söylüyorum, kaçıyorlar:

"Gemi gelir yanaşır.

İçi dolu çamaaaaşır.

Bizim köyün kıızlaarırı

Recep diye aaaağlaaaşır..."

Annemler televizyonun sesini biraz daha açıyorlar. Ninni gibi uykumu getiriyor. “Bismillah, bismillah. Allah Baba, gece kâbus görmeyeyim n’olur. Âmin.”

Ben bir portakalım. Yüzüm pürtük pürtük. Düğmem var. Düğmeme basıldı mı soyuluyor. Çocuklar düğmeme basıp basıp kaçıyorlar. Onları dövmeye yeltendiğimde, öğretmenim gelip sapımı çekiyor. Sapım kopuyor. Ağlayarak uyanıyorum. Hani kâbus görmeyecektim? Bu, her zamankinden değil: Uyurken kırım açıkta kalmış... Yataktan çıkıp elimi yüzümü yıkıyorum. (Kurnanın ucu kutuplara bağlı, yalnızca gözlerimi ısıyorum.)

Babam, sabah erkenden kalkıp sakallarını kesiyor. Top sakalının olmayışı burnunun olmayışı gibi bir şey! Şaşkın şaşkın yüzüne bakıyorum. Annem kuaförden vazgeçiyor; bigudili uyanmış. Mavi sabahlığının önünü sıkı sıkıya örtüyor. Babamın losyonlu ve parlak cildine dudaklarını yaslıyor. Kahvaltıyı ilk kez babam hazırlıyor. Islık çalıyor ve domatesin kabuğunu soymuyor. Yumurtalar taş gibi. Babam, “Portakal sıkayım mı?” diye sordu. İstemiyorum. Hapşırdım. Annem çok yaşamamı istiyor. Babam, ağızımı kapatmadım diye kaş çatıyor. Gene hapşırdım. Elim ağızımda. Elim “tükümüklü”. Pijamama siliyorum. Pijamama sildiğimi görüyor babam. Portakal fırlatıyor. Iska! Portakal duvarda öldü. Kanı turuncu. Annem ağlamaya başlıyor. Babam kulağıma yapışıyor. Küçük helânın duvarında kireç çocuk var. Anahtar dönüyor. Annemin bana yemek vermesi yasak. Hıçkırmadan ağlıyorum. Kireç çocuğun köpeğiyle tanışıyorum. Akşama kadar buradayım. Helânın içi gövermiş. Babam annemi tokatlıyor. Bir şeyler kırılıyor. Annem babamı bu defa kesin boşuyor. Babam dışarı çıktı. Annem kapının altından janjanlı çikolata atıyor bana. Çikolata sevmiyorum. Kireç çocuk ve köpeği de sevmiyor. Ama kapının altından bir tek o sığıyor.

“Bu seferlik yemeye gayret et, oğlum! At ağızına, üzme beni!”

Çöm çöm kakam geliyor. Portakallı ve cıvık... Çikolatayı kakamın içine sokuyorum; kâğıdı kıvrılıp parmağıma yüzük oluyor. Midem gurulduyor. Tek kusurum çikolata sevmemem.

“Anneeee, bitti!”

“Çakma Çağı”

Şu an hastanedeyim; öyle ciddi bir rahatsızlığım yok. Sanırım hastane çıkışı da hapishane yolu görünüyor bana. Ama hapisten çıkınca, geleceğim parlak. Şimdiden üç büyük TV kanalından, program sunuculuğu teklifi aldım. Hapishanede teklifleri değerlendirmek için yeterli vaktim olacak...

Adım, Beşir Sazak. (Bu adı unutmayın; ileride beni TV kanallarında program sunarken sıkça göreceksiniz.) Beş yıldır Ankara’da, yerel bir televizyonda görev yapıyordum. Hep kamera gerisinde gereksiz işlerde görev aldım. Ben, dünya çapında işlere imza atacak zekâ ve beceriye sahibim. Yıllarca, hep orijinal projelerle çıktım patronumun karşısına. Her ay masanın üstüne yeni bir program projesiyle koyuyordum. Ama nafile... Patronuma ne zaman, yeni bir proje götürsem: “Önceden yapılmış mı? Kim izler bu programı? Yine mi yeni program projesi?” gibi cevaplarla beni geri gönderiyordu. Nerede hata yapıyordum bir türlü bulamıyordum.

Tüm hayatımı bir şarkı değiştirdi diyebilirim... Şarkıyı duyar duymaz hayran oldum. Şarkı, hayatımın şarkısıydı, geçmişten güzel hatıraları tekrar canlandırırken, aynı zamanda geleceğe daha umutla bakmamı sağlıyordu. Böyle bir şarkı yapabildiği için, şarkıyı söyleyen sanatçı idolüm oldu. Bir gün kanepede uzanmış kanalları gezerken, hayran olduğum şarkıyı bir magazin programında duydum. Hoş melodisi ruhumu okşarken, birde ne duyayım... Müzik aynıydı ama şarkıyı söyleyen kişi ve sözleri yabancıydı. İçimden, “Helal olsun! Adam, dünya çapında işler yapıyor. Bestesi o kadar beğenilmiş ki, yabancılar bile söylemiş.” dedim. Ne yalan söyleyeyim, dünya çapında bir iş yaparak, benim hayallerimi yaşadığı için kıskandım. Sonra içime bir kurt düştü. Yoksa az önce dinlediğim parça orijinal olandı da, bizimki mi taklitti acaba? Üşenmedim, uzandığım kanepeden kalkarak bilgisayarı açıp internette araştırdım. Maalesef, hayran olduğum şarkı orijinal değilmiş. Hatta internette sözlüklerin birinde, “Çakma bir şarkıdır...” yazıyordu. Şarkıda, sanatçı da düştü gözümden. Hiç yakıştıramadım. Oysa şarkı ne kadar tutmuştu. Sanatçıya, kısa sürede ün ve servet kazandırmıştı.

Gece yatağıma uzanıp, televizyonu 45 dakika sonra kapanacak şekilde ayarladım. Televizyona baksam da aklım, şarkı ve sanatçıdaydı... Düşündüm de yaptığı o kadarda yanlış bir şey değildi. Çin, her şeyi taklit ederek gelişen bir ülkeydi. Japonlar da taklitle yola çıkmışlardı. Bugün geldikleri nokta malum... Çarşıda, pazarda hep ünlü markaların, taklit ürünler satılıyordu. Giydiğim don bile ünlü bir markanın takliidiydi. Televizyondaki programların hemen hemen hepsi bilmem kaç yıl önce, Amerika’da çok tutmuş bir programın

taklidiydi. Günümüzdeki diziler, ya yabancı taklidi ya da geçmişte çok beğenilmiş bir dizinin yeni uyarlamasıydı. Günümüzde taklidi karşılayan sözcük “Çakma” idi ve “Çakma Çağı”nda yaşıyorduk. İşte benim hatam buradaydı! Ben hep, daha önce yapılmamış şeyleri yapmak istiyordum. Oysa “Çakma Çağı”nda orijinal fikirlere yer yoktu. Birden, ampul bulmuş Edison kadar sevindim. Amerika’yı tekrar keşfetmeye hiç gerek yoktu. Ben de bir programın çakmasını yapmalıydım. Ama hangi programın...?

Birden gözüm televizyona ilişti. Taklit edeceğim programı izliyordum. Discovery Channel’de “Yenileme” adında bir program vardı. (Gerçek ismi, “Overhulin”, Türkçeye “Yenileme” olarak çevrilmişti.) Programın konusu çok ilgi çekiciydi. Öncelikle eski arabası olan birisinin yakını, programa başvuruyordu. Program ekibi araç sahibinin yakınıyla beraber aracı gizlice alıyordu; ya da çalıyordu. Amerika’nın ünlü oto tasarımcısı Chip Foose ve ekibi aracı günümüze göre modernize ederek yeniliyordu. Bu sırada, program sunucusu, arabası gizlice alınan kişiyi bir polis gibi arayarak, bir hafta boyunca türlü şakalarla işletiyordu. Tabi şakayı yapan program sunucusuna güzel ve seksi bir kız eşlik ediyordu... -Yani bana...- Bir hafta sonunda şakazedeye, şaka açıklanarak, yenilenmiş arabası gösteriliyordu. Şakazede, ünlü tasarımcı Chip Foose’un yenilediği arabasını tanıyamayarak, sürekli “Oh my God!” diyerek hayretini ve beğenisini anlatıyordu. Daha sonra ortam duygusallaşarak, şakazede, sevinç gözyaşları dökmeye başlıyordu. Arabanın, dedesinden ya da babasından kaldığını, hayatta onun için çok önemli bir yerinin olduğunu anlatıyordu. Bu sırada programa başvuran ve şakaların yapılmasına yardım eden yakını veya arkadaşı geliyordu. Sonra herkes birbirine sarılarak salya sümük ağlamaya devam ediyordu. Program sonunda, üzerine programın adının yazdığı tişörtü giyen şanslı şakazede, yenilenmiş arabasının önünde el sallayarak “Ben de yenilendim!” diyordu.

Sabaha kadar programı düşünmekten gözüme uyku girmede. Patron gelir gelmez odasına girip konuşmak istedim. “Yine yeni bir projen mi var?” diye sordu. “Bu sefer başka... Amerika’da çok tutan bir programı bize uyarlayacağız.” diyerek programı anlatmaya başladım. Patronum, beni hiç bu kadar ilgiyle dinlememişti. Doğru yoldaydım...

Programın sunucu bendim. Patronumdan, bana eşlik edecek güzel bir sunucu kız isteyince, “Buluruz sana işveli, cilveli bir kız...” dedi. Program, patronu da etkilemiş olmalıydı ki, bir dediğimi iki etmiyordu, sağ olsun. Ankara’nın meşhur oto ustası, Karlıkçı Rıza, -Karlıkçı Rıza: oto aksesuar parça satış ve montajıyla uğraşıyordu.- tasarımcımız olacaktı. Karlıkçı Rıza’yı razı edeceğimden emindim; kendisi de program sayesinde reklam yapma fırsatını kaçırmazdı. Şimdi tek eksiklerimiz, şakazede ve arabasıydı.

Ekip arkadaşlarıma da projemi anlattım. Hepsi ilgiyle dinledi. Program, Türkiye uyarlaması olduğu için bizden bir araba bulmalıydık. Hacı Murat, Doğan, Şahin, Anadol

gibi... Kameramanım Cenk: “Abi, bizim mahallede bir Anadol yatıyor. Üstü tozlanmış, lastikleri patlamış. Hiç hareket ettiğini de görmedim. Olur mu acaba?” dedi. İşte aradığımız şakazedeyi ve aracı bulmuştuk.

Hemen Cenk’in mahallesine gidip araştırdık aracı. Belediyede çalışan Fahrettin Sürmeli’ye aitti araç. Evini bulmamız zor olmadı. Fahrettin Bey’in evde olmadığından emin olarak, Kameramanımı ve patronun ayarladığı cilveli kızı da yanıma alarak evin kapısını çaldım. (Bu arada kızın gerçek adı Necla’yımış; ama ben Şebnem adının program için daha uygun olacağını düşündüm.) Çaldığımız kapıdan önce karşı evin meraklı kadını kapıyı aralayarak bize bakmaya başladı. Sonra Fahrettin Bey’in eşi, Nuriye Hanım, “Buyurun?” diyerek açtı kapıyı. Kamera ışığından gözü kamaşan kadına, programımız hakkında bilgi verdim; aracı yenileyerek çalışır duruma getireceğimizi uzun uzun anlattım. “Alalım mı aracı?” diye sordum. Nuriye Hanım, elini ağzına götürerek, “Bilmem ki... Fahrettin’e bir sorsaydık.” dedi. Kadın bizi anlamamıştı... Tekrar Fahrettin Bey’in durumdan haberi olmaması gerektiğini ve programın formatını anlattım. Nuriye Hanım’ın, bizi dinleyen karşı komşusu imdadımıza yetişti. “Kabul et kız! Ne güzel arabanızı yenileyeceklermiş işte. Hem televizyona çıkacakmışsınız. Nuriye, kabul etmezse bizim 97 Toyota Corolla’mız var. İsterseniz onu alın ama arabayı boyamayın boyanınca değeri düşüyormuş...” dedi. Karşı komşusunun dünden hazır olduğunu gören Nuriye Hanım, elindeki fırsatı kaçıрма korkusuyla, “Yok yok! Madem bize geldiniz bizim arabayı alın.” dedi. Bu sırada cilveli kız, Şebnem’in sakız çiğnediğini fark edip, çıkıştı.

“Çıkart şu sakızı ağzından! Ciddi ol biraz; program çekiyoruz burada.”

Şebnem, ağzından sakızı çıkarırken “Ne ciddisi, patron bana ‘Cilveli, işveli olacaksın...’ demişti.” diyerek terslendi.

Bu Şebnem, biraz fazla cilveliydi sanırım. Yine de moralimi bozmadım. İşlerim biraz zor da olsa tıklarında gidiyordu. Çekici çağırıp, Anadol’u yüklettik. Aracı indirirken, Karlıkçı Rıza, dükkânın önünde kameralarımıza poz veriyordu. Şebnem’e, Karlıkçı Rıza ile nasıl röportaj yapacağını, neler soracağını iyice anlattım. Aracın başında geçen Şebnem, elini düşük bel kot pantolonun, ön cebine soktu. Belini de hafif öne doğru kırınca kısa tişörtünden göbek deliği görüldü. Tıpkı Amerika’daki programın orijinalindeki gibi... Ama burası Türkiye’ydi ve şuan sadece erkeklerin çalıştığı sanayi sitesindeydik. Duyan duymayan herkes başımıza toplanmıştı. Sanayinin abazan çırakları baygın bakışlarla Şebnem’i izliyordu. Bu sırada Karlıkçı Rıza, “Dükkânı iyi çekin ha...” diye söyleniyordu.

Şebnem, eline mikrofonu alarak, öğrettiğim gibi röportaja başladı. “Aracımıza neler yapmayı düşünüyorsunuz?” Soruyu doğru sorunca derin bir nefes aldım. Şebnem’in bu işi kotaracağı konusunda derin kaygılarım vardı...

“Karlıkçı Rıza, elini tulumunun cebine sokarak, “Valla Anadol, artık nadir bulunuyor. Buna şimdi dört tane çelik jant atarız. Arkaya güzel bir kanat. Camlara film çekeriz. Bir de çıkma 2000 motor var elimde. Onu da taktım mı, jet olur bu araba jet!” dedi.

Şebnem, başını sola doğru yatırarak şuh bir sesle, “Peki, aracı bir hafta içinde bitirebilecek misiniz?” diye sordu. Şebnem, sanki erotik bir filmin ateşli sahnelerinin birinin hemen öncesindeki şuh kadın gibi davranıyordu. “Umarım, bu sorudan sonra Karlıkçı Rıza’yıöpmez!” diye geçirdim içimden.

Karlıkçı Rıza, tam soruyu cevaplıyordu ki, kalabalıktaki abazan çıraklardan birisi Şebnem’e bağırdı. “Hepsi senin mi anam!” Bu söz, kalabalığın kıvılcımı oldu; patlamaysa hemen ardından geldi. Sanayi esnafı, argo ansiklopedisinin, laf atma bölümündeki en köşede, bucakta kalmış hicivleri, Şebnem’e söylemeye başladı. Karlıkçı Rıza, hızla dükkâna girdi; elinde levyeyle geri çıktı. “Dağılan ulan yavşaklar! Sizin ananız, bacınız yok mu?” diye bağırdı. Araya birkaç büyükte girip, müdahale edince kalabalık dağıldı. Bizim kameraman olan biteni çekmişti. “Abi, bu olayın görüntüsünü satsak, dünyanın parasını alırız!” Aptal, adam benim parlak geleceğimi üç-beş kuruşa satacağı. Kameramana güvenmeyip kaseti aldım.

Zorda olsa işler yürüyordu. Karlıkçı Rıza’nın yanına, olan biteni görüntülemesi için bir ekip bırakıp ayrıldık. Artık sıra, Fahrettin Sürmeli’ye yapacağımız şakalardaydı. Önce Nuriye Hanım’ı, arayıp bilgi aldım: Eşinin arabayı göremeyince çok sinirlendiğini ve arabaya sahip çıkamadığı için kendine çok kızdığını, şakadan vazgeçmemizi yoksa kötü şeyler olacağını söyledi. Bende, bir hafta sonra arabasına kavuşunca Fahrettin Bey’in çok mutlu olacağını ve hiçbir sorunun çıkmayacağını söyleyerek teskin ettim kadını.

Kameranın karşısına geçtim; Fahrettin Sürmeli’yi bir polis gibi arayarak, “Alo, Ben hırsızlık masasından Baş komiser Nevzat. Fahrettin Sürmeli’yle mi görüşüyorum acaba?” diye sordum. (Ahmet Ümit, romanlarındaki “Nevzat Komiser” tiplemesi beni epey etkilemiş olmalı...)

“Evet, benim. Buldunuz mu aracı mı?” diye heyecanla sordu.

“Henüz bulamadık; bulmamız size bağlı. Tüm bildiklerinizi bize anlatmalısınız...” diyerek esrarengiz bir hava oluşturdum.

“Tamam, ben karakola uğrarım. Hangi karakoldasınız Baş komiserim?” diye sorunca birden telaşlandım.

“Karakola gelmenize gerek yok. Biz size hizmet için varız. Ayağınıza kadar gelirim.” diyerek kotardım durumu.

Söylediklerim Fahrettin Bey'in hoşuna gitti. "Allah hükümetten razı olsun. Eskiden böyle miydi? Şimdi karakol köşelerinde sürünecektim."

Gizli kameraları ayarlayıp, belediyeye giderken aklıma parlak bir fikir geldi. Bu program Türkiye'ye uyarlanıyordu. Bizden bir şeyler katmalıydık. Türk insanı içki masasında içini açar, hissettiklerini daha rahat söylerdi. Fahrettin Bey'i, içirip arabası için neler hissettiğini sormalıydım. Böyle parlak bir fikri düşünebildiğim için kendimle bir kez daha gururlandım. Dünya çapında bir program sunucusu ya da yapımcısı olacağıma dair inancım perçinlendi.

Belediyede, Fahrettin Bey'e, arabasıyla ilgili birkaç soru sordum. Hiç bir şey bilmediğini ve kimseden şüphelenmediğini söyledi. Şuan için işinden alıkoymak istemediğimi, iş çıkışı yemekte konuşmak için uygun olup olmadığını sordum. Kabul etti. Her şey tam istediğim gibi gidiyordu...

Akşam, Sakarya Caddesi'ndeki birahanelerden birine gizli kameraları yerleştirip, Fahrettin Bey'i çağırdım. Köftelerin yanına ben bira istedim; Fahrettin Bey ağır abiydi, "Ben rakıdan başkasını ağzıma sürmem!" dedi. Konuşturmak için kıvama gelmesini bekliyordum. Yarım saat geçmeden Fahrettin abi, 4 kadehi yuvarlayıverdi. Hafif çakır keyif olmuştu. Kimlerin aracını çalabileceği konusundaki soruma cevabı: "Kim ne yapsın o hurdayı! Kimseden şüphelenmiyorum. Çalan çapulcunun tekidir." Oldu.

Ortamı biraz duygusallaştırsam iyi olacaktı... "Fahrettin Abi, babadan mı kaldı Anadolu?" diye sordum.

Fahrettin Abi, kadehinden büyükçe bir yudum alarak. "Babadan, kaldı baş komiserim." dedi.

Evet... Fahrettin Abi, duygusallaşmaya başlamıştı. Arayı soğutmadan tekrar sordum: "Anadol'la ilgili, kim bilir ne hatıraların vardır?"

Fahrettin Abi, başını sallayarak cevapladı. "Ah... Ahh, Anadolu'nun arka koltuğunun dili olacak da bir konuşacak... Fahrettin Abi'nin ne karılar götürdü o arka koltukta. Esmeri mi sorarsın, sarışını mı, kumralı mı, Rus'u mu? Bir keresinde dikmenden bir karı attım sorma afet! Çektim arabayı çiftliğe..."

Fahrettin Abi'yi içirmek pekte doğru bir fikir değilmiş sanırım... Bıraksam sabaha kadar birlikte olduğu tüm kadınların detayını anlatacaktı. Bunları programda yayınlamayızdı elbet. Ben sözü tekrar Anadolu'ya getirdim. "Arabanda gözü olan kimse var mıydı?" diye sorunca Fahrettin Abi, kafasını kaldırıp "Ben arabayı çalan hırsızların gelmişini, geçmişini, yedi ceddini..." dedi. Lafın ucu bana da dokunuyordu; Bozuldum ama belli etmedim. Umarım, "bip" koyarak programda yayınlayacağımız birkaç bölüm bulabilirdik kayıtlarda.

Tamam, belki her şey planladığım gibi olmamıştı. Ama ilk program için böyle şeylerin olması gayet normaldi. Altıncı günde Karlıkçı Rıza'nın dükkânına giderek durumu kolaçan ettim. Anadol, gerçekten harika görünüyordu. Ufak tefek işleri kalmıştı. Televizyon binasına gidip yapılan montajları izledim. Montajcı arkadaş, sabaha kadar Fahrettin Abi'nin sözlerine "bip" koymak için uğraştığından yakınıyordu. Patronumun karşısına çıktım. Durum hakkında bilgi verdim ve yarın akşamki programa hazır olduğumuzu söyledim. Patron beni tebrik ederek: "Bu programı canlı yayınlayacağız, Beşir," dedi. Patronumun bana güvenmesi beni bir kez daha gururlandırdı. Sponsorumuz olan giyim mağazasından kendime güzel bir takım seçtim. Stüdyonun hazırlıklarında bizzat görev aldım.

Sonunda büyük gün gelip çattı. Karlıkçı Rıza, Anadol'u stüdyomuza getirdi. Fahrettin Bey'in eşi Nuriye Hanım stüdyoda heyecanla beklerken elini açmış "İnşallah, bir sorun çıkmaz." diye dua ediyordu.

Fahrettin Bey'i arayarak: "Fahrettin Abi, sanırım senin arabayı bulduk. Baskın yapacağız; senin de yanımızda olup aracını tespit etmen gerekli," dedim. Hemen dediğim yere geleceğini söyledi.

Program yayına girmiş, aracı alışımız, aracın nasıl yeniden düzenlendiği gösteriliyordu. Vakit gelince Fahrettin Abi'yle beraber karanlık stüdyodan içeri girdik. Biz girince ışıklar yandı. Herkes bizi alkışlamaya başladı. Fahrettin Abi'ye şaka yaptığımı ve arabasını yenilediğimizi anlattıktan sonra sordum: "Nasıl buldun arabanı?"

Fahrettin Abi, "Şaşkınlıkla tüm bunlar şaka mıydı? Bu araba benim Anadol mu? Yani sen komiser değil misin?" diye sordu.

Gururla gülümseyerek "Evet" dedim.

Fahrettin Abi'nin kaşları çatıldı. Yüzü kıpkırmızı oldu. "Ulan, pezevenk arabasına çevirmişsiniz arabamı!" diyerek bana bir kafa attı. Ben yere yıkıldım. Yerde gözlerimden yaşlar gelirken eşi Nuriye Hanım'ı da bir tokatla yere serdiğini gördüm. Herkes Fahrettin Abi'yi durdurmaya çalışırken, başka bir adam gelerek Şebnem'i tokatladı. Aynı adam sonra beni tekmelemeye başladı...

Gözlerimi hastanede açtım. Öğrendiğime göre beni tekmeleyen adam Şebnem'in babasıymış. Kızının izinsiz programa çıkmasına kızmış. Fahrettin Abi, bana aracını izinsiz alarak değiştirdiğim için dava açmış. Program tüm ana haber bültenlerinde gösterilmiş. Programımla ilgili videolar internette rekor kırıyormuş. Sanırım bende hak ettiğim konuma yükseliyorum. "Çakma Çağı"nın yeni Kralı benim artık!

Başka Bir An

Solumdaki üçüncü evin kapısından, işte şu ilerideki ağacın dibine kadar uzanan yolu yapan kimi düzgün, sivri köşeli, kimi kırılmış, parçalanmış, yağmurda altlarına dolan suyun, üzerlerine basıldığında ayakkabılara sıçradığı, paçaları kirlettiği taşlardan her biri nasıl tek başına yolun kendisi değilse, zamanı oluşturan bütün o büyülü anlardan her biri de tek başına zamanın kendisi değil, zamanın zaman dışı parçaları. Hem, adımları yavaşlatan, durduran bozuk taşlar gibi, bizi de kendileriyle birlikte zamanın dışına çıkaran, diğerlerden belirli biçimlerde ayrılan bazı özel anlar da vardır. Zaten bize, yolun üzerinde olduğumuzu, yürüdüğümüzü anımsatan da çoğunluk, bu birbirinin aynı, güzel biçimli taşlar değil, yerinden oynamış, eğrilmiş bozuk taşlardır. Ama evimizden hiç istemeden çıktığımız, gideceğimiz yere vardığımızda kötü, çok kötü şeyler olacağını sezdiğimiz bazı zamanlar, bu bozuk taşlar ayağımıza takılır, bizi sendeletir de duyduğumuz kaygı hafifler, sıkıntıyı, hiç değilse bir sonraki adımı atana kadar unuturuz. Yine böyle, bazı büyülü anlar da bizi içine alır, akışı çok kısa bir süre için, hatta yalnız bu an için durdurur. Geçip giden zamanın arasında, onun özelliksiz bir yerinde, sakinliğine özendiğimiz diğer bütün nesnelere gibi durmayı, zamansız kalmayı başaramışızdır. Ama ne yazık ki en büyük mutsuzluk da en büyük mutluluğun hemen ardından gelir ve bunları, bu mutluluğu düşündüğümüzde artık ayılmış, kendimizi duvarın aynı zamanındaki gibi özelliksiz bir yerine bakarken bulmuşuzdur. Bu güzel, uzun ipi yine ancak o koparken tutabilmişizdir. Dalmışım, deriz, dalmışım. Bunu ilk söylediğimizde huzurlu, ikincisindeyse acılar içindeyizdir.

Dalmışım. Pencerede suyun sesi tıtır tıtır. Perdeyi iyice açtım, yalnız duvarın değil, otların, çiçeklerin de rengi değişmiş yağmurdan. Mesut, bahçede oraya buraya koşuyor, sesin geldiği yeri arıyor. Hortum kıvrılmış, kıvrılan kısım irice bir taşın altında kalmış. Su birikmiş, birikmiş, iyice şişirmiş plastiği. Buldu, hortumu ağırlıktan kurtardı. Görmemiş; çimenlerin, köklerin arasından dolana dolana bütün bahçeyi gezen hortumun ucu da yine, arkasındaymış. Kurtulan su hemen doyurdu toprağı, cıvıyan toprak çizmelerine bulaştı. Döndü, içeri baktı, izlediğimi anlayınca utandı. Kolu çevirdim, camı açtım, mermere sürtünen tahta gıcırdadı. Rüzgârla birlikte sesler, kokular da doldu içeriye. “Mesut Efendi, kapa istersen suyu, yağmur hızlanacak.” Bata çıka geldi kenara, perdeyi çekmediğimi görünce çizmelerini bahçede bıraktı, seke seke içeri kaçtı. Yağmur hızlandı, ama birazdan bulutlar dağılır, ortalık da aydınlanır gibi oldu. Camın üzerinde, elinde sigara tutan kendimi gördüm. Dumanı üfleyince gözümün önü buğulandı, yansıma belirsizleşti. Kaybolabilsem, hiç değilse arada bir böyle şeffaf, geçirgen olabilsem.

Karşıdan eti sıkı, güçlü bir oğlan çocuğu geçiyor. Anasını yalnız emmiş domuz yavrusu derdi benim anam. Biraz sonra, onun arkasından, ondan daha çelimsiz iki tane daha görünüyor. Kucaklarındaki yemişi dökmeden, saçmadan eve götürmeye uğraşıyorlar. Dönüş yolunda birer ikişer yemelerine izin verilmiştir belki, ama yemişin çoğu, akşam ezanı okunmadan, demlik ocaktan inmeden evde olacaktır. Büyük, büyüdüğü iyice belli olsun, buna en çok da kendi inansın diye, yemiştten en büyük payı, tutmuş en küçüğe vermiştir. Yağmurla birlikte adımları da hızlanıyor. Altından geçerken ortanca çocuk ağacın dallarını tuttu, salladı. Büyük gülererek kaçtı, ama küçük sırlıslıklam. Islaklık, giysileri, hareketleri, her şeyi ağırlaştırır. İnsan donuna kadar ıslansın hele bir, kirpikleri bile zorlukla ayrılır birbirinden, tatlı tatlı gözleri sulanır. Köşeden arka sokaklara kıvrıldılar, kayboldular.

Ben de döndüm, masama oturdum. Pencerenin önünde olmasaydım da anlardım akşam olduğunu. Tahta kapının altından süzülen ışık halının ortasına kadar uzanmış. Biraz daha beklesem ışık bu sefer kısaltmaya, solmaya başlayacak, Mesut, içeriden seslenecek, “Yemek hazır.” diyecek. Soracak: “Daha iyice misiniz bugün? İlerleyebildiniz mi biraz?” masamda eşyalar, nasıl da hareketsiz, ölçerek, hesaplayarak koyduğum yerlerinde duruyorlar. Tek bir kıpırtı, yok. Birinin son sayfası da dün doldurulmuş iki defter, henüz okunmamış gazete, şekerlik, su, çay, kahve bardakları, yeşil çakmak, ötekilerden başka bir de bu defter, biri bu defterin üzerinde iki dirsek, cam küllük, içinde üç izmarit, masa saati, kol saati, kavanoz- kalemlik, ısıtmayan eldivenlerin teki, ağırlı kesici, dördüncü izmarit, küller, tütün parçaları, bir parmak toz.

Bir üflesem, tozların hepsi dağılır. Ama bu sefer de gider, başka bir yere konar, orada dururlar. Hiç beceremez miyiz bunu? Şeyler gibi olamaz mıyız? Bir şeyleri, herhangi bir şeyleri tamamlayabilsem, yazıp bitirebilsem, sıkıntı bu tozlar gibi uçacak, hafifleyip tavana yapışacağı ben de. Verilen bir soluk gibi, başparmak ittikçe, şırınganın çizgili tüpünden derinin altına, kasların, kemiklerin arasına bırakılı bırakılıveren sıvı gibi gelecek huzur. Bir doluluğun, dolmuşluğun, boşalması, boşaltılması mı sorun? Yaşamamak mı, yaşadığını bilmemek mi? Elli sekiz satır sonra yine aynıysan, hayır, bu değil.

Beni mutfakta görünce şaşırıldı Mesut, yerinden doğrulurken sandalye kaydı, kolundan tuttum.

“Çay var daha, isterseniz.”

Kaynayan su demliği tıkırdatıyor. Tezgâhın sağında solunda yağlanmış, uçları kıvrılmış fotoğraflar, anasının, ninesinin, ağabeyinin, bir iki ölmüş kadın artistin. Hayır, yanlış, anası, ninesi, ağabeyi de öldü Mesut’un. “Bak, biz becerdik işte.” diye gülüyorlar, bekledikleri yerden ne piştiğine bakıyorlar. “Sen dur” dedim Mesut’a, “ben geliyorum şimdi.” Yel gibi çıktım odama. Ardımda, dolabın içinde şingırdayan bardakları duydum.

Zaman diyorduk, anımsayalım, ancak tam da içine yerleşebildiğimizde durur. Kadife, rahat bir koltuğa gömülmek gibi bir şey bu. Şimdi şimdi anlıyorum ben de. Bilmeden, bunu niye yaptığımı düşünmeden her yeri fotoğraflarla doldurmuşum. Fotoğraftaki gülen bir yüz, diyorum şimdi, zamanı bölebilmemin, birbirinden ayrılan iki parçanın arasına sığabilmenin sevincini taşır. Nasıl da hareketsiz, zamansız ve güzeller. Bu kıvrılan dudaklar, gerilen yanaklar bu huzurun birer kanıtı değil mi?

Yeniden aşağı inerken merdivenler konuştular, “Dur, yapma.” mı dediler, anlamadım. Mesut kendi bulaşığını yıkamış, bana da temiz tabak çıkarıyor.

“Daha şiş karnım, sonra, acıkırsam alırım ben. Sen çık dolaş biraz. Ben de burada çalışayım, bakalım, yeni bir şeyler var bugün. Ocağı söndürme, kalsın, belki içerim bir bardak. Dönüşte kapıyı açık bırakma, sabah çocuklar doluşmasın yine.”

Kapıyı çektiğini duydum. Sessizlikte pencere uğuldamaya başladı. Demliği, tencereyi bir kenara koydum. Üfledim, daha güçlü üfledim, alev önce pırpırlandı, sonra inceldi, bir anda kayboldu. Oturdum, başımı, kollarımı masaya yaydım. Yüzüme yapışan örtü çenemi kaşındırdı.

Duvarın beyazlığında, bir yerlerden bir ses duyuyorum. Başımı masadan kaldırıncaya görebildim. Önceden bildiğim, iyi bildiğim bir duygu bu. Saatin uzun, ince kolu duruyor, artık kıpırdamıyor sanıyorum. Heyecanlandım, yüreğim damağımda. Kol yeniden oynarken olacak, dalmışım.

Efektör Korkut Şamar'ın Hususi Arşivi

Efektör Korkut Şamar, Elmadağ'da Radyoevinin giriş katındaki odasında telefonda konuşuyordu. Bildiğiniz telefon konuşmalarına benzemezdi onun konuşmaları. Masasının başındaki büyük deri koltuğunda yatmakla oturmak arası bir hal alır, bir eliyle ahizeyi kulağına götürür, diğer eliyle ensesini tatlı tatlı kaşır, bu arada yukarıdaki ayağı hemen hemen yüzünün hizasına gelecek bir biçimde bacak bacak üstüne atardı. Onun telefonda konuştuğunu sadece odasının bulunduğu koridordakiler değil, üst katta çalışanlar hatta bahçeyi süpüren hizmetliler bile duyabilirdi. Belki kulaklarında bir işitme problemi olduğundan belki de kimlerle nasıl bir tavırla konuştuğunun radyoevinde herkes tarafından duyulmasını istediğinden olacak, Efektör Korkut Şamar telefonda konuşurken adeta bağırdı.

O gün yine numarayı çevirdikten sonra karşısındakiyle bağırarak konuşmaya başladı;

-Evladım bana Fikret Paşamı bağla... Radyoeviden Efektör Korkut Şamar... Hürmetler Fikret Paşam, nasılsınız?... Oh, oh... Allah iyilik versin... Ben de çok iyiyim paşam... Eşiniz hanımefendi nasıllar?... Saygılarımı iletin Paşam... Fikret Paşam, sizi niye rahatsız ettim biliyor musunuz?... Geçen cuma sabahın dördünde kulaklarınızı çınlattım... Evet, evet... Arkadaşlarla balıktaydık yine... Bilin bakalım... Paşam, bir kofanalar yakaladım, vallahi her biri kuzu kadar mübareklerin... Vallahi... Hiç ayırmaz mıyım Fikret Paşam? İki tane... Nereden baksanız dörder beşer kilo çeker tanesi... Afiyet şeker olsun... Paşam, bir zahmet bir asker gönderin de aldırıverin... Buzluktalar... Tamam paşam... Tabii, tabii... Izgarası iyi olur bunların... İnşallah bir gün birlikte çıkarız Fikret Paşam balığa... Tabii, tabii... Fikret Paşam, bu arada sizden bir ricam olacaktı benim... Estağfurullah... Paşam, bizim bu radyoevinde genç bir teknisyen arkadaşımız, evladımız var... Adı Metin... Metin Çırak... Evet Çırak... Buralı, buralı, İstanbullu... Fikret Paşam, şimdi bu bizim Metin, çok efendi, çok temiz bir çocuk... Babası birkaç yıl önce vefat etmiş, annesine o bakıyor... Âmin, âmin... İş, güç koştururken, bakaya kalmış bu Metin... Şimdi vatani görevini yerine getirmek istiyor. Paşam, sizden ricamız, annesi mağdur olmasın. Şöyle Gölcük filan yakın bir yer ayarlayabilir miyiz mümkünse?... Çok teşekkür ederiz Fikret Paşam... Ben hemen gönderiyorum çocuğu size... Geldi bana, ağlıyor paşam; "Korkut abi, yapsan yapsan sen yaparsın bu işi." Diye... Ben de dedim; "Tabii... Fikret Paşam kırmaz beni." Çok sağ olun paşam, Allah sizi başımızdan eksik etmesin... Şoförünüzü mü gönderiyorsunuz?... Tamam, paşam, ben de hanımı arıyorum şimdi... Şoför gelsin, alsın kofanalarınızı... Bizin evi bilir o zaten... Hürmetler Fikret Paşam... Orduevine geldiğinizde bir alo deyin, koşar gelirim yanınıza... Çok teşekkür ederim...

Efektör Korkut Şamar'ın odasında ayakta el pençe divan bekleyen genç teknisyen Metin, konuşmaları pür dikkat dinlemişti. Vallahi bu Korkut ağabey yaman adamdı. İşini iki dakikada halletmişti işte. Korkut Şamar telefonu kapatınca genç teknisyen Metin ellerine sarıldı öpmek için. Allah razı olsun Korkut ağabeyden...

Efektör Korkut Şamar ismini, yaşı otuzun üzerinde olan herkes bilir. Radyo Tiyatrosu, Arkası Yarın, Çocuk Bahçesi, Mikrofondaki Tiyatro... Bir nesil, televizyon denilen aptal kutusu evlerin salonlarını işgal etmeden evvel bunlarla büyümüştü. Bütün bu oyunların başlarındaki ve sonlarındaki anonslarda, oyunun yazarının, yönetmeninin, en son da efektörünün adı okunurdu. Bu yüzden radyolu yıllarda yaşayıp da onun adını duymamış olmak pek mümkün değildi. Aslında radyolarda başka efektörler de vardı. Ama adının farklılığından olacak, onun şöhreti diğerlerinden fazlaydı.

Bedia Muvahhit'le bile çalışmıştı, gerisini siz düşünün... Çünkü ülkenin bütün tiyatro sanatçılarının yolu bir zamanlar radyoevindeki Radyo Oyunu stüdyosundan geçirdi. Korkut Şamar'ın en meşhur yazarla, yönetmenle, oyuncuyla çalışırken bile kendisine has bir üslubu vardı. Kayıt başlayınca stüdyonun tek patronu oydu sanki... Diyelim ki bir yönetmen Almanya'da uzun süre Brecht üzerine uzmanlaşıp Türkiye'ye gelsin. Rejisör olarak görevlendirildiği bir Radyo Tiyatrosunda da, orada öğrendiklerini tatbik etmeye yeltensin. Mesela illüzyonu kırmak için dramatik bir sahnede abartılı bir nokta müzik istesin. Korkut Şamar hemen itiraz ederdi; "Suni olur." Çünkü o su katılmamış bir gerçeklik etkisinden yanaydı her zaman. Bu yüzden de onun suni bulacağı bir efektin bir radyo oyununda duyulduğuna pek rastlanılmamıştı.

Şehrin tiyatrolarında her daim başrol oynayan yıldız oyuncular bile ondan çekinirdi. Farz edelim yarım sayfalık bir tiradı var oyuncunun. Rolüne yoğunlaşıp mikrofon karşısında oynamaya başladığında, hem de duygusunun dorukta olduğu bir anda Korkut Şamar çat diye kaydı kesebilir ve elini başına götürerek oyuncuya baştan başlamasını işaret edebilirdi. Hatta bunu arka arkaya üç kere, beş kere, on kere tekrar edebilirdi. Kimse cesaret edip de neden kaydı kesip baştan aldıklarını soramazdı. Biri buna cüret ettiğinde; "P'lerin patlıyor." Ya da "S'lerin ısıklık alıyor." türünde, bir oyuncu için fazlasıyla aşağılayıcı bir gerekçeyle karşılaşır ve yerin dibine geçerdi çünkü.

Yıllar sonra tabii herkes gibi Efektör Korkut Şamar da ihtiyarladı. Bıraksalar ölene kadar radyoevindeki odasında başıra çağıra telefonda konuşmaya devam edebilirdi ama yaş haddinden emekli edildi. Emekliliğinin ilk yıllarında vakit geçirmek için eski dostlarıyla sık sık balığa çıktı. Arada bir radyo nostaljisi konulu televizyon ve radyo programlarına konuk olarak davet edildi. Birkaç gazeteci onunla hayattayken röportaj yapmayı akıl ettiler.

Ses kayıt teknolojileri alıp başını gitmişti artık. Radyoevine de gencecik çocuklar gelmişti. Hepsi üç yaşından beri bilgisayarla yatıp bilgisayarla kalkan bu gençler dijital kayıt ve montajı

gözleri kapalı yapabiliyorlardı. Hele Efektörlük denen sanat iyice ayağa düşmüştü. O zamanında, sabahın köründe Nagra omuzda, Haydarpaşa garına gidip Kurtalan Ekspresinin sesini kaydetmeler, İstanbul'un bütün vapurlarının sefer saatlerine göre seslerini ayrı ayrı batlarda tasnif etmeler yoktu artık. Giriveriyordu bu yeni zıpcıklar internete, efekt sitelerinden istedikleri sesi anında indiriveriyorlardı.

Bütün bunların pek de önemi yoktu artık. Çünkü emekli olduktan birkaç yıl sonra ani bir kalp krizi geçirip ölüverdi Efektör Korkut Şamar. Radyoevinin önünde bir cenaze töreni düzenlendi. Radyoevine Silahlı Kuvvetlere mensup muvazzaf generallerden bu kadar çok çelenk geldiği şimdiye kadar görülmuş şey değildi. Birkaç gazetede birkaç satırlık haberler çıktı.

Artık iyiden iyiye ihtiyarlayan Efektör Korkut Şamar'ın karısı Serpil Hanım, kocasını kaybettikten sonra İstanbul'da yalnız yaşamayı manasız bulmaya başlamıştı. Samsun'da bir kızları vardı. Annesini bundan böyle birlikte yaşamak için yanına davet etti. Birkaç gün sonra kızı gelecek Serpil Hanım'ı Samsun'a götürecekti. Serpil Hanım öteberisini toplamaya başladı. Kocasıyla kırk yıl birlikte kullandıkları eşyalar ona daha da hüzün veriyordu. Zaten kızının evi de küçük sayılırdı. Birçok şeyi elden çıkarmaya karar verdi. Özellikle rahmetli kocasının odasında ne idüğü belirsiz bir sürü ıvır zıvır vardı. Yıllardır bir köşede duran kolilere baktı önce. Büyük ihtimalle içlerinde kocasının dar bantları vardı. Kolilerin birinin üzerinde rahmetlinin el yazısıyla "Efektör Korkut Şamar'ın Hususi Arşivi" yazılıydı. Serpil Hanım koliyi dikkatle açtı. İçinde kutularıyla birlikte altmış kadar elli feetlik Zonal marka dar bant vardı. Her bandın üzerinde bir etiket yapıştırılmıştı. Rastgele birini eline aldı Serpil Hanım. "Ziverbey 14.03.1971... Kocasını defalarca izlemişti bu işi yaparken. Bandı kutusundan çıkartıp odadaki makara teyplerden birine taktı. Play tuşuna bastı. Bandı biraz ileri aldı, gelen sesi dinlemeye başladı; "Burası Genelkurmay'a bağlı Kontrgerilla örgütüdür. Şu andan itibaren esirimizsiniz." Biraz daha ileri aldı bandı. Genç bir adamın korkunç çığılığı duyuldu. Serpil Hanım hemen stop tuşuna bastı makinenin. Bandı çıkartıp kutusuna koydu.

Bunlar ihtilal günlerinden kalmaydı. O an hatırladı Serpil Hanım. Korkut Bey daha otuzunda bile değildi o zamanlar. Mesleğini çok severdi. Kimi gün sabahın beşinde, kimi gün de gece yarısından sonra kapıları çalınırdı. Bazen bir teğmen, bazen bir yüzbaşı gelirdi. Korkut Bey de Nagra'sını, bantlarını alıp kapının önünde bekleyen askeri araca binerdi subayla birlikte. Günlerce eve gelmediği de oluyordu bazen. Serpil Hanım, eve döndüğünde ne olduğunu sorduğunda, kendisine askerlerin ziyadesiyle itimat ettiğini ve çok mühim bir vazifesi olduğunu söylerdi yalnızca. Elindeki dar bandın tamamını dinlemeyi düşündü. Sonra vazgeçti. Bir eskici çağırıp evdeki bütün öteberiyi üç otuza elden çıkarttı. Eskici makara teypleri, eski mikrofonları, koliler dolusu ses bandını kamyonetine yükledi. Çukurcuma'daki dükkânına götürdü.

Yok Gibi

Gönül. Kırk iki yaşında. Haftanın altı günü, hayat saat altıya çeyrek kala çalar saatin zırlıtısıyla başlar. Yatağından kalktığı gibi banyoya koşar. Hızlıca yüzünü yıkayıp dişlerini fırçalar. Akşamdan kâğıda sardığı saçlarını açar. Buklelerini dikkatlice şekillendirir. Sonra iddialı bulduğu dalgalı saçlarını fırçalayıp sımsıkı bir topuz yapar. Yine yatmadan havalandırmak için balkona astığı giysilerini bir yerinde lekesi var mı, diye kontrol ettikten sonra hızlıca giyinir. Yatağını da hızlıca kapatıp altıyı beş geçe evinin kapısını kilitler.

Otobüse yetişmesi için on beş dakika yürümesi gerekir. Hava yağmurluysa yatağını açık bırakır. Yağmurda daha dikkatli yürümesi gerekir asfaltının yarısı toprağa gömülmüş sokakta. Kar yağarsa saçına da dikkat etmeden çıkar evden. Tepeüstü'nden kalkan 06:20 otobüsüne yetişemezse, yirmi dakika sonraki otobüse binmesi gerekir ki o zaman da işe hepten gecikmiş olur.

Gönül hastalanmaz. Çok gerekmedikçe yıllık izin kullanmaz. Bazen İnsan Kaynakları Müdürünün baskısıyla zoraki evde kalır. Onun için hayat işe gidince başlar. Eve dönünce biter. İşe gitmediğinde evin altını üstüne getirir. Temizlenmedik yer bırakmaz. En samimi komşusu için onu bırakan kocasından hıncını alırcasına evi temizler. Halıları, koltukları döver. Banyoyu kezzapla ovar. Eldiven takmaz. Zaten etinden et koparsalar gık demez.

Oturarak gidiyorsa o gün şanslı günüdür. Kabataş'a gidene kadar otobüste karşısında oturan kişinin gazetesinden görebildiği kadar haber okur. Kabataş'ta inince işyerine yürüme süresi on dakikadır. O şirkete girene kadar güvenlik görevlisi Mustafa'nın çayı demlemiş olması için dua eder. Saat 07:15'i gösterdiğinde şirkette üstünü değiştirmiş olur. Çalışanlar gelene kadar etrafı kolaçan eder. Mesaiye kalanların bıraktığı bardakları yıkar. Masaların tozunu alır.

Mutfağa git-gelleri arasında çayını yudum yudum içer. Mustafa ona bir şaka yaparsa, tek kaşını kaldırıp, "Haddini bil!" diye azarlar. Mustafa'yı fazla ayakaltında istemez. Evindeki titizliğinin belki bin katıdır işyerindeki...

Saat sekize on kala satış müdürü Aygül Hanım spordan gelir. Ona özel bitki karışımını hazırlar. O, masasına varmadan özel çayını mutlaka götürmüş olur. Sekizden itibaren diğer çalışanlar gelmeye başlar. 08:15'te günün ilk çay servisini yapar. 08:30'da boşları toplar. Sakar müşteri temsilcilerinin döke saça yediği krem peynirli simitlerin susamlarını yerlerde gördükçe sinirlenir. 11:00'deki kahve servisinde o susamlar bir kez daha canını sıkır. Öğle

tatilinde herkes dışarı çıksın diye dua eder içinden. Mutlaka en az iki kişi kalır. Susamları süpürme işi de akşama kalır... 16:00'da bir çay servisi daha vardır. Bir simit eziyeti daha...

Genel Müdür'ün ve diğer müdürlerin servislerini sekreter Ayşe yapar. Ayşe de sessiz sakın, Gönül gibi. Gönül bazen onda kendi gençliğini görür, sonra "Aman! Allah bahtını benzetmesin!" diye geçirir içinden. Ayşe ile konuşmadan öğle yemeği yerler. Ayşe arada sırada izlediği diziler hakkında konuşmak istediğinde, "Kızım benim hayatım olmuş fotoroman... O dizileri ne yapayım ben?" diye konuyu kapatır.

Televizyondaki tüm dizilerde aşk, ihanet, ayrılık, hüzn... Kocasını Sacit'le yaşadıklarının aynı. Sonunu bildiği şeyi ne seyredecek Gönül?

17:30'da Aygül Hanım'ın Türk kahvesini hazırlar. Yine Aygül Hanım masasına gelmeden kahvesini götürmüş olur. Aygül Hanım ofise dönmese bile kahvesi onu bekler. 18:00'da fincanı almaya gider.

18:30'da çalışanların tamamına yakını ofisi terk eder. Kalanlar da Gönül'ün elektrik süpürgesi ile temizlik yaparken çıkartacağı gürültüye (mecburen) razı olurlar. Her yeri iyice süpürdükten sonra paspasla da siler. Derin bir nefes aldığı anda Arap sabunuyla karışmış çamaşır suyu kokusunu ciğerlerini yakması gerekir, temizliğin tam olduğundan emin olması için.

19:40 otobüsüne binmek için 19:30'da durağa varır. Yarı uykulu, yarı uyanık eve gider. Giysilerini balkona asar. Pazardan pişirip porsiyonlara ayırdığı yemeğini ısıtır. Yer. Yıkanır. Saçlarını sarar. Yatar. Uyuyana kadar Sacit'e söylenir. Çoğu gece bu yüzden zor uyur. Sacit hep suçludur. Geberesicedir. Komşusunu da kesin Sacit ayartmıştır. Şimdi onu kimsenin tanımadığı mahallede bu gecekinden bozma eve taşınması, yürüyerek gittiği işine bu kadar uzakta bir yere gitmesi, gururunun yerle bir olması, çocuğunun olmaması, hafta içi aynı yemeği yemesi, tüm bunları düşünmekten uykusuz kalması hep Sacit'in suçudur.

Bir sabah kalkamadı yataktan Gönül. Önceki gün üstüne üstüne hapşırarak adamdan kalan grip... Kemiklerinin içi acıyordu. Saat yedi olsun da Mustafa'ya haber vereyim, diye bekledi. Aklı havada Mustafa'ya Aygül Hanım'ın bitki çayını anlatmaya çalıştı. Beceremedi. Gönül anlattı da Mustafa anlamadı, emindi. Zar zor kalkıp kendine ıhlamur kaynattı. Bir dilim kuru ekmeği kahvaltısı. Kuru ekmeğin kırıntılarını eliyle tezgâhtan temizlerken işyerindeki kahvaltı edenleri düşündü. Ortalık darmadağın olacaktı. Ayşe'nin işe varacağı saatte bir kez daha aradı şirketi. Ayşe'yi sıkı sıkı tembihledi. Ayşe, "Bir şeye ihtiyacın var mı, Gönül abla?" dediğinde, "Sen orayı idare et, yeter," diye yanıtladı.

Aygül Hanım geldi yine aklına. Şimdi, kim bilir ne sinirlenecekti çayı hazır değil, diye. Gönül'e saydıracaktı içinden. Canı sıkıldı. Arayıp, "Hastayım, kusura bakmayın, Aygül

Hanım...” demesi de yakışık almazdı. Yatağa döndü. Daha fazla ayakta duracak hali kalmamıştı. Sacit'i bile aklına getiremeden uykuya daldı.

Saatin zil sesiyle uyandı. Neredeyse bir gün uyumuştı. Susuzluktan boğazı kurumuştı. Mutfağa gitmek için kalktığında başı döndü. Susuzluk ve açlıktan... Acele etmeden mutfağa gitti. Su içtikten sonra buzdolabını açıp üç tane zeytin aldı. Biraz kendine gelir gibi oldu. Yüzünü yıkamak için banyoya girdi. Aynada kabarmış saçlarını görünce söylenerek bir atkuyruğu yaptı. Daha fazla vakit kaybetmeden giyinip çıkması lazımdı.

Ortalığı toparlamadan Aygül Hanım'ı bir kez daha hayal kırıklığına uğratmamak için çıktı evden. Yüzüne çarpan soğuk hava tamamen uyandırdı Gönül'ü. Hastalık sayesinde lağım kokusunu duymuyordu. “Her şerde bir hayır vardır,” diye mırıldandı otobüse binerken. Boş yer de bulmuştu. Sabah sabah çok işi vardı. Kim bilir, nasıl kirlenmiştir her yer, diye düşündü.

İşyerine vardığında, haklı olduğunu gördü. Haklı olmaktan nefret ederdi; zira hep onun için kötü sonuçları olan şeylerde haklı çıkardı. Fazla düşünmeden temizliğe girişti. Elektrik süpürgesini Mustafa'nın eline tutuşturdu. Mustafa süpürürken, o da arkasından paspasla geçiyordu. Çay demlenmişti. Aygül Hanım'ın bitki çayı da... Bir önceki gün gelemediği için özür dileyecekti.

Aygül Hanım ofisine girerken mutfaktan çayla ona doğru yürüdü.

“Günaydın, Aygül Hanım.”

“Günaydın, Gönül. Koy masamın üstüne.”

“Şey... Ben özür dilerim.”

“Ne için?”

“Dün hastalandım, gelemedim ya... Çayınızı filan halledememişlerdir...”

“Dün yok muydun sen? Farkında bile değilim. Geçmiş olsun.”

Aygül Hanımın fark etmemesi biraz içine dokundu. Teşekkür etti. Mutfağa dönerek yok oldu Gönül.

Cem-ül Cem

Cem, iki elini başının arasına almış, son yüz yıla tanıklık etmiş taş binanın zemin katında, önündeki sararmış kâğıtlara bakarak düşünmekte, gördüğü işaretlerin ruhuna sirayet edip nefesine işlemesi için beklemekteydi. Nice zamandır mazide kalmış eserlerin notalarını taramakta, gördüklerini işitmeye, işittiklerini kendi nazarında bir ruh kalıbına dökmeye çabalamaktaydı. Bir hafta öncesine kadar şevk ile yaptığı bu gönül işi, şimdi beynini kurcalıyor, dahası ruhunun bir köşesinden aklına akıp tüm fikirlerini bulandırıyor. Ne olduysa son bir hafta içinde olmuş, el ayak çekilip yalnız başına kaldığında duyduğu o eşsiz eser bütün perdelerle, bütün çeşnilere, bütün makamlara sinip, tabir-i caizse hayatını ele geçirmişti.

İkinci büyük savaştan iki sene sonra, bir cuma sabahı dünyaya geldiğinde evlerinin içi sevinçle dolmuş, ne var ki babasının hayatta olmayışı bebeğin isminin konmasını geciktirmişti. Üç gün böylece isimsiz geçmiş, üçüncü isimsiz günün akşam vakti kapıları çalındığında, yavrucağın kaderinin bağlanacağına farkında olmadan gelen tanrı misafirini eve buyur etmiş, sofralarına oturtmuşlardı. Derviş görünümlü âdemin tabaklara boş kaşık götürüp getirdiğini fark etmeden, sessizce yemeklerini tamamladıklarında bebek ağlamaya başlamış, beyaz sakallarını sıvazlayan misafir “Bu bebeğin ismi yok mudur?” diyerek herkesi şaşırtmıştı. Daha kimsenin şaşkınlığı bitmemişken adam ayaklanmış, kucağına aldığı bebeğin kulağına ezan okuyup kendisine “Adın Cem olsun, Hak ile kendini cem edesin, zahirle batını bilip, Görünmeyen’i tek gördüğün kılasın” diyerek ismini koymuştu. İlk başta misafir dinlemeden yaka paça kovmak istedikleri adamın daha sonra bu yaptığına memnun olmuş, Cem ismini benimsemişlerdi.

Adamın yaptıkları bunla da kalmamıştı. Gece, cümle ev halkının rüyaları kalplerini temizleyen seslerle bezenmiş, sabah olup geldiğinde ise yaşlı adamın bebeğin yanına bir ney bırakıp gittiğini fark etmişlerdi. Sazlıktan ayrılmış bu dertli kamışın küçük çocuğun oyuncağı olacağını o an hissetmişlerdi. Ne zaman ki çocuk gözyaşları dökse ağlamasını dindiren şey derdine ortak olan bu ney olacaktı. Dört yaşındayken üflediği neyden düğâh perdesinde sesler verecek, altı yaşında kısa kısa taksimler üfleyebilir hale gelecekti.

Eğitimi şifahi olmuş, hocası Doktor Rasim Ferit Bey sayesinde musikinin inceliklerini kavrar hale gelmişti. Ne var ki Ferit Bey’i dahi şaşkınlığa düşürecek bir hünere sahip oluşu, bilhassa uykularının ardından ahengine hayran kalınan seyirler üfleyişi eğitiminin doğuştan olduğu fikrine yol veremekteydi. Nitekim gençliğine eriştiğinde hocasına eşdeğer bir neyzen olup çıkmış, arkadaşları arasında Nayi Cem Baba olarak anılmaya başlamıştı.

Lise yıllarının sonlarına doğru yeteneğiyle bizzat ilgilenen hocalarından biri kendisine eski eserlerin bulunduğu arşivi tasnif görevi vermiş, tek seferde bir klasörü aşmamak kaydıyla dilediği kadar eseri evine götürüp çalışabilmesine ve geri getirip tasnifi tamamlamasına imkân tanımıştı. Her gün arşive dalıyor, rastgele bir klasörü alıp evine götürüyor ve makamlara göre ayırdıktan sonra beğendiği bir tanesini çalmaya yahut da üflemeye çalışıyordu. İlk defa eve götürdükleri arasından padişah Üçüncü Selim'in "ey gaziler yine yol göründü" eserini tambur ile çalmış, ardından neva ismindeki klasöre yerleştirmişti. Haftalar boyunca devam ettiği çalışmanın katkısı muazzamdı. Artık Itri Mustafa Efendi'den eserler çalabiliyor, hocası olarak kabul ettiği Ahmet Irsoy'un bestelerini bir solukta üfleyebiliyordu. Ne var ki bu hızlı öğreniş çargâh makamında bir besteyi çalışırken inanılmaz bir olayla sona erecekti.

Neyini koyduğu kılıftan çıkartmış, önündeki çargâh eseri derin bir nefes aldıktan sonra üflemeye koyulmuştu. Yarım dakika kadar olmuştu ki düğâh perdesinden bir başka ney sesi kendi üflediğine karışmış, biraz sonra kendisi de farkında olmadan bu sese eşlik etmeye başlamıştı. Ne zaman ki önünde duran eser ile nefesini verdiği farklı olduğunu kavramış düğâh sesler birdenbire kesilmişti. Aynı olay ertesi gün de cereyan etmiş, fakat Cem bu sefer düğâh perdesinden segâha geçiş boyunca ne yaptığını fark etmemişti. Dört dörtlük bir ritim eserlerine zemin oluyor, perde yükselirken ritim de çok zor farkına varılacak bir hızla artıyordu.

Üç gün kadar çalışmalarında bu ses hep devam etmiş, fakat segâh perdesinde olduklarında hep kendine gelerek esrareniz sesin nereden geldiğini anlamaya çalışmıştı. Beşinci gün bu kez önündeki çargâh eseri üflemeye kararlı bir şekilde taburesine oturmuş ve icraya başlamıştı ki aynı esrareniz ritim bu kez çargâh perdesinden üflenen bir sesle çalışmasını böldü. Daha önce hiç duymadığı ve kesinlikle bilmediği taksime sanki kendi seyriymişçesine eşlik ediyor ve bunu bu kez farkında olarak yapıyordu. Derken perde yükseltme anı geldi ve mutasavvıfların Allah dedikleri o boşluk anıyla birlikte ritim hızlanıp neva perdesine geçiş yaptı. Ruhunun derinlerinde kirlere arındığını, eşsiz bir ruha doğru yola koyulduğunu hissetmekteydi. Tam perde üzerindeki yolculuğun sona erdiğini, bir nefes ile hüseyini perdesine geçeceğini hissetmeye başlamıştı ki gözü yan odaya açılan kapı aralığından gelen, beyaz bir ışığa kaydı ve o ana kadar parmakları ve ciğerlerinin gönlüyle beraber üflediği eser bir anda zihninden uçup kayboldu. Aynı anda beyaz ışık da ortadan yok olmuş, Cem delirmeye başladığı hissiyle baş başa kalmıştı.

Altıncı gün, dersler boyunca aklında hep aynı nağmeler dolanmış, fakat aklının derinliklerinde bu nağmelerin yalnızca bir eserden çok daha fazlası olduğu fikri yanıp tutuşmuştu. Mutasavvıflar perde yükseltmeyi zikirlerinde kullanırlardı. Bir grup zikir ehli ritim olarak la ilahe illallah lafzını tekrar eder, kasidehan ise başlangıç perdesine uygun bir

makamla bir kaside okurdu. Perde yükseltileceği zaman bir anlık sessizlik olur, ardından Allah lafzı ile perde yükselir, zikir ehli ritmini hızlandırır, kasidehan ise geçkisini yapmış olup yükselen perdedeki makamla bir başka kaside okumaya koyulurdu. Kendisinin ruhunun derinlerinden üflediği bu perde kaldırma bu yönüyle zikirle benziyordu.

Altıncı günün akşamında düğâh perdesinden doğaçlama icrasına başladığında tanıdık ritim hemen kendisine eşlik etmiş, kısa süre sonra segâha ardından çargâha ve neva perdelerine geçmişlerdi. Bu kez her şeyin bilincinde olmasına rağmen hâlâ üflediklerine bir anlam veremiyordu. Hüseyini perdesine geçtiğinde kendisine eşlik eden bir başka ney sesini duymuş, yan odadan gelen ışık yine dikkatini çekmişti. Yüreği bir anlığına korkuyla doluyorsa da icrasına ara vermeyerek devam etti. Ritim giderek hızlanıyor, her perde başlı başına farklı bir ruhu temsil ediyordu. Evc perdesine geçmek için durakladığında ışığın şiddeti arttı. Cem, kendisini ney ile cem etmişçesine rahat nefesini üflüyor ve çocukluğundan beri arkadaşı olan kamaştıran muhteşem sesler ortaya çıkıyordu. Rast perdesine geçtiklerinde ışık öyle göz kamaştırır hale gelmişti ki neyzen gözlerini sınımsız kapatmak zorunda kaldı. Birazdan bir perde daha yükselip tekrar düğâha geçeceklerdi. Derken beyaz ışık şiddetini azaltıp kayboldu. Nefesi kesilmişçesine tüm ahenk susup yalnızca sessizlik kaldı.

Ertesi gün Cem'in akli yalnızca bir önceki akşam üflediği o muazzam eserdeydi. Önünde Dede Efendi'nin bir acemaşiran peşrev eseri duruyor, fakat ne zaman neyini üflemeye kalkışsa istemeden düğâh perdesi ile başladığını fark ediyordu. Tamamına erdirmeden yahut özünü kavramadan bu perde kaldırmanın kendisini bırakmayacağına iman etmişti artık. Başını iki eli arasına alıp düşünmeye koyuldu. Düğâhın dinginliği ile yavaş bir ritimde başlayan taksim mutlaka bir şeyleri anlatıyor olmalıydı. Bütün eser boyunca ritmin hızlanışını düşündükçe bütünde hızını kesmenin imkânsız olduğu bir şeylerin anlatılması gerektiğini hissediyor fakat ne olduğunu kestiremiyordu. Perdeler yükseldikçe makamlar arasında gidip gelişi, her bir taksimde farklı hislerle dolmasına sebep vermekteydi. Fakat ne o hisleri tam olarak adlandırabiliyor, ne de giderek hızlanan ritmin neyi simgelediğini anlayabiliyordu.

Tam o sırada bir gonk sesi ile birlikte yeni bir saate ulaştıklarının haberi geldi. Kendisi üflemeden neyinden düğâh taksim yükselmeye, yan odalardan ritimler vurulmaya başlandı. Elbette ya! Zaman akmaya başlamıştı ve durdurulması imkânsızdı. Neyini üfleyip taksime devam ederken odalardan ışıklar taşmaya, gönlü hafiflemeye başladı. Düğâhın yavaş ve dingin ahengi yeni doğmuş bir bebeğin hareketsiz, tutmak için çabalanmayan, yavaşça akan hayatının bir yansımasıydı. Aynı zamanda içinde hissettiği dinginlik de bir bebeğin günahsızlığı olmalıydı. Çeşniler, beşikleri, annelerin kucaklarını dolaşıp tekrar neyin üzerine döndüğünde bir anlık duruş yaşandı ve ritimler fark edilemeyecek bir hız artışıyla perdenin yükselişine eşlik etti. Bebeklik ile çocukluk arasındaki, artık zihnin çalıştığı döneme geçiş

tamamdı artık. Sorular soran, merak eden fakat acelesi olmayan segâh taksiminin hayatı başlıyordu şimdi. Zihin türlü türlü bilgilerle doldukça taksim seyrine devam ediyor, günahsızlığın ve sorumlu olmayışın keyfine varıyordu. Diğer odadan gelen ışık canlandıkça canlanırken durgunluk anı geldi ve Cem'in her daim tüylerini ürperten çargâh perdesine geçildi. Yüreğinin bir yerinde süveyda denen kara leke peyda olmuştu sanki. Hayatı, artık günahları tanıyor, işliyor, yaşıyor gibiydi. Gençliğin ilk yıllarına adımını atmıştı. Derken çargâh makamı sona erip ilk aşk acısı gönlünün o kara lekesinden taşıtı. Neva makamı, yani âşıklara deva olması için dinletilen o makam neyden üfleniyordu şimdi. Günaha en meyilli olduğu anı yaşıyor, neyin nefesi nefsinin istekleriyle mücadele ediyordu. Neva makamı acıyı dindirmekte, günahına gem vurmakta gibiydi. Perde tamamlanırken kalbindeki siyah, karanlık iz biraz daha büyümüşü. Artık hüseyni makamındaki seyrine başlamıştı. Ritim belirgin bir hızla bastırıyor, hayatı tutma isteğine rağmen o hızla akıp gidiyordu. Vakti, istediklerini yapmaya yetmeyecek denli dar idi.

Cem işte o anda farkına varmıştı ki neyden üflediği nefes hayatın aşamalarında kendisine yardımcı olan bir güç idi. Her çeşit sancıyla, her çeşit sorunla karşılaştığında bir makam elinden tutarak onu bir üst makama taşıyor, bir yandan da hayatın anlamını idrak etmesi için çabalıyordu. Nefsini törpüleyen, insan-ı kâmile ulaştıran bir araçtı belki de bir yandan. Hayattaki savaşında kendisini kaybetmeden ilerlemek için daha bir şiddetle üfledi. Artık evc makamında, sorumlulukların giderek arttığı o evrede gezinmekteydi. Neyinin her bir nefesi hem dertlerini dışarı üflüyor, hem de nefsini köreltmek için yardım diliyordu. Evc makamı da sona erip, rast makamındaki taksimine başladı. Gezintisinin kavuştuğu ritim aynı zamanda mutluluk ve sorumluluk veren bir ahenkle taksimine eşlik etmekteydi. Mutluluk yerini sorumluluğa bırakırken perde yükseltmenin sonuncusu yerini almıştı. Artık hayatın hızını ellerinde, eklemlerinde, uzuvlarında hissetmekte, yaşlılık denen safhaya doğru gelmekteydi.

Her bir makamda gönlündeki kirlerin silindiğini, pir-ü pak bir kalbe doğru yol aldığını hissetmiş, üçüncü bir göz ile hayatın her safhasının anlamını kavramıştı. Bir perde azaltarak tekrar rast makamına dönüş yaptı. Yolun yarısından geri dönüş, dolu bir zihinde çocuk bedenine doğru alçalış başlamıştı şimdi. Ömrü sonuna yaklaşırken zaman hızla ve hızla akıp gitmekteydi. Evc makamı bu kez ona ferahlık vererek geldi. Sorumlulukların azalıp da tavsiyelerin daha önemli yer tuttuğu, kol kanat germenin sevgiye bağlı bir hal aldığı zaman, artık kendisine daha çok vakit ayırdığı zaman gelmişti. Derken bir perde daha indi. Yan odadan gelen ışık artık zihninin en derinlerine dek sirayet ediyor, hüseyni makamının verdiği destek ışığın kuvvetiyle birleşince kalbin en karanlık yerleri dahi aydınlığa ulaşıyordu. Yüzünde güller açan bir ömür hâsıl olmuştu şimdi önünde. Neva makamı, o yaşlılıktaki aşk, yeni doğmuş bir nesle duyulan sevgi şimdi gönlünde taksim ediyor, günahlar kalbinin karanlık

kuytularından dahi kaçışıyordu. Bir durgunluk anı daha geldi ve Cem hayatın bu anında da ne kadar sır varsa hepsini anlamış bulundu. Tekrar tüyleri ürperten o çargâh makamında idi şimdi. Günahların en büyüğüyle, yaşlılığında gelen o inkâr ve isyan safhasıyla karşı karşıyaydı.

Kendi geleceğini bu denli net görürken, nefesi çok kısa bir an kesildi ve o küçücük an içinde kaybettiğini düşündü. Hayata ve hayatın verdiklerine sarıldığı o an nefsinin hükmettiği ve şimdiye dek geldiği on üç safhanın birden boşa gittiği an olabilecek, bütün mücadelesi bir hiç halini alabilecekti. O kısacık an içinde nefesi ve nefsi mücadele etmiş, sonunda kuvvetli bir üfleme ile nefesi kazanmayı bilmişti. Çargâh taksimi, o büyük günahın bastırıldığı ana şahitlik etmiş makam sona eriyor, segâh perdesine geçiş tamamlanıyordu. Hayatın sonlarına yaklaştığına hiç şüphesi olmadan zamanı tutmaya çalıştığı anlar bunlardı. Ne de olsa yaşamak tatlıydı. Arzulamadığı son, istemediği bitiş giderek yaklaşıyordu. Bir perde sonrasında ölümünü de görecekti şüphesiz. Sonra odalardaki ışıklar söndü ve yalnızca, en baştaki ağır, akmak için çabalamayan ritim kaldı. Sağ yanındaki odadan düğâh taksimi devam ediyor, kendi neyi ise ses vermiyordu. Anladı ki artık neyin de yaşadıklarına ve yaşayacaklarına bir yardımı dokunmayacaktı. Son, ağır ağır, acelesi olmadan geliyordu. Taburesinden ayağa kalkıp ney sesinin geldiği odaya doğru yürümeye koyuldu. Ağır, tahta kapıyı sol eliyle iterken içeride, bir taburenin üzerine oturmuş, sırtı dönük olarak ney üfleyen yaşlıca bir adam gördü. Az önce, hayaline konuk olan adamın ta kendisiydi bu. Kendisi neyzenin yanında diz çökünceye dek taksim devam etti. Sonrasında ise yaşlı adam kendisine dönüp gülen bir yüzle başını eğdi.

“Adını Cem koydum, Hak ile kendini cem edesin diye. Ruhuna öz üfledim. Sen de yüzümü kara çıkarmadın. Her bir perdeyi kendi ellerinle aralayıp hayatın anlamına vakıf oldun. Nefsini terbiye edip şirke sırt döndün. Artık ki neye ihtiyacın yoktur, onu bana veresin. Al işte bu, benim neyim, cem-ül cem makamına erenlerin hakkıdır, bu da senindir” diyerek elindeki Cem’e uzattı.

Cem, şaşkınlık içinde neyleri değiştirip ruhuna yoldaşlık eden yaşlı adamın elini öpmeye davranmıştı ki, birdenbire odada yalnız başına kalakaldığını fark etti. Şaşkınlığı ruhunun terbiyesine yol vermiş zat-ı muhteremin ortadan kaybolmasında değil, taksimdeki bir noksanlığı fark etmesindeydi. Şimdi, kusursuzluğu asla ve asla sağlayamayacağını, sağlasaydı cem-ül cem makamını da aşacağını fark etmiş, gülümsemekteydi.

“Bari adınızı lütfetseydiniz” diyerek boş odada kendi kendine konuştu. Ardından ağır adımlarla taburesine gelip oturdu. Sağ eliyle masanın üzerindeki kâğıdı önüne çekerken gözleri eserin değiştiğini fark etmişti. Kâğıdın üzerinde Rast Mevlevi Naatı yazıyordu.

Veda - altkitap 2010 Öykü Seçkisi

Bestekâr ise Buhurizade Mustafa Itri Efendi idi. Yaşlı adam, Cem'in son sözlerine de böylece yanıt vermişti.

Kahvaltı

Mutfak yine aynı. Son altı yıldır her sabah nasılsa öyle. Güneş, tam kapının karşısındaki geniş pencereden önce üzerinde saatlerdir beklemekten çorbaya dönmüş peynirin, üzerine düşen tozların artık miyop gözlerle bile görülebildiği balın, reçelin olduğu masayı kavurup, kollarını gerdiren bir sabah mahmurluğuyla kapının hemen yanındaki televizyonu taşıyan sehpayı ve demirden eşiğinde çapaklı gözlerle duran beni aydınlatıyor. Yine.

Masadan ve etrafındaki kalabalık oturaklardan geriye kalan mutfak alanında birkaç sarsak adımın ardından nihayet oturdum. Annem tezgâhın önünde bir şeyler yapıyor. Arkası dönük. Ben gelince ocağın üstündeki hazır demliğin altını yaktı. Televizyonun ekranını görmeye çalışıyorum gözlerimi kısarak. Hoş değil, bulanık şekillerin oluşturduğu görüntü kötü gelmese bile kulaklarıma ulaşan anlamsız sesler hoş olmadığını anlamama yetiyor. “Yiyeceksen koy ekmek makineye.” Yiyecek miyim? Canım istiyor mu? Hiçbir fikrim yok. Bir kaşık bal attım ağzıma. Şeker iyidir. Tost makinesine ekmekleri koyuyorum. Kızarırlarsa belki midem bulanmaz. Annem çayı demledi. Yerime geri oturdum. Duruyorum. Boş boş da bakınmıyorum aslında ama annem gene de deli oluyor. “Bu saate kadar uyudun bir de gelip sofraya başında uyuyorsun.” Kalkmak için bir nedenim yoktu ki. “Benim uyumam lazım aslında. Bak dün o kadar buraları yaladım yuttum. Sonra o çamaşırları astım, topladım, ütüledim. Geldim buraya şu hamuru börek ettim yerler diye. Durup duruşturuyordu orada. Gece de bizim yatmamızla başladı gâvurun veledi. Kalktım ona, vurdum tavana. Bacakları kırılacaklar. Hayır, o tek olsa o kadar sesi çıkmaz gene. Öbürü var ya öbürü, o okula giden. O azdırıyor onu.” Kanalı mı değiştirim? Göremiyorum da, neyse olsun, sesi değişsin yeter. “Uyku yok zaten bize. Yağmurdan kaçarken doluya tutulduk besbelli. Hayır, biz de çocuk büyüttük, nerelerde kimlerle oturduk. Hiç böyle de terbiyesizlik yapmadık. Hem de bak o abin ne kadar durmaz bir çocuktur. Bir gün çok kızdım da artık oyun olsun diye bırakıp gidiyorum ben seni dedim saklandım da gizliden izledim ne yapıyor diye. Bu çıktı balkona, annem beni bırakıp gitti ya, annem bana küstü ya, diye ağlayıp karşılara doğru bağırılmaya başladı bir sefer biliyor musun?” 8435. Bu hikâyeyi ne kadar dinlediğimin sayısı. Rüyama geri dönebilsem keşke. Güzeldi, nasıldı? Neden hatırlamaya çalıştıkça kayboluyor ki? At arabası mıydı o? Evet evet, tozlu toprak bir yolda hızla giden üstü açık bir şeyin arkasında, tepesinde gibi bir yerinde oturuyordum. Yanımdaki kimdi? Esmer bir çocuk vardı. Haa hatta şu dizideki çocuktur. Ama bana neden kızgındı? Çöl gibi bir yerin ortasındaki bir binaya gidiyorduk. Peki sarışın çocuk kimdi? O nereden çıkmıştı? Hatırladım, ondan ayrılmıştım, esmer çocukla

birlikteydim. Komik, rüyalarım da bile bir geçmiş var. “Ondan sonra 5 yaşında mı ne yokken bir gün Emine Teyzenlerin orda bu takılmış kendinden büyüklerin peşine. İnşaat vardı böyle buradan diğer apartman gibi şimdiki. Orda ağaçtan ağaca tel germişler, ona asılmış sallanıyor. Sonra da tuğlaların üzerine düş sen, tuğlaların arasında da inşaat orası ne bileyim çivi mi varmış artık, o paslı çivi gir şu kaba ete.” Neden bir şeyler anlatılırken bu kadar net gözümde canlanabiliyor? Çivi benim etime girmiş gibi oluyorum. Çay demlendi mi acaba? O gittiğimiz binada ne olmuştu? Bir şey öğrendim ben orda. Atamam olmuş. Ne ataması? Öğretmen değilim ki ben. Doğru doğru, hemen ardından kendimi atandığım şehirde bulmuştum, orda da söyleniyordum “ben öğretmen değilim ama” diye. Rüyamın ilk kısmındakinin aksine güneşsiz, koyu renkli bir yerdeydim sonra. Geniş, boş bir yolun karşısına geçtim. Üzerimde o uzun, koyu paltolardan vardı. O paltolar bende böyle iyi durmaz ki. Yolun karşısındaki o eve girdim. Kapısı açıktı. Hatta önce içeriden çıkan kalabalığı beklemek zorunda kaldım. Bir sürü adam. Renksiz, bıyıklı, şapkalı bir sürü erkek. Duvarlar gri zaten. Ayakkabılarımı girişte çıkardım. Hayret, güzel çizmelerdi. Kimse yüzünü kaldırıp bana bakmadı. Girişin, bir yanında dizili ufak odalar vardı. Diğer yandaysa üst kata çıkan aynı griden, beton merdivenler. Hani üzerinde betonu dökenin elindeki aletin izleri durur ya, öyle. Bu evde hayat olduğuna dair hiçbir belirti yoktu. Merdivenleri çıktım. İki küçük çocuk. Koyu renk saçlarının altında kalan yüzleri solgundu. Ama gene de çocuklardı. Oradan oraya koşturuyorlardı. Aralarına dalıp, onları sakın olarak durdurmaya çalıştım. Okul çağında bile değillerdi. Birini bir yanıma, diğerini diğer yanıma alıp, küçük odadaki döşeğe uzandım. Elimde renkli bir dergi vardı. Yoksa çocuk kitabı mıydı? Ben onu okurken onlara, bir yandan da hâlâ aklımda bağırın cümlem vardı: Ben öğretmen değilim ki mühendisim. Çocuklar da bir yandan resimlere bakıyorlardı merakla.

“Bardağını uzat.” Annem çayı koyuyor. Nihayet. Sabahların benim için tek güzel tarafı, günün başka hiçbir saatinde böyle kokmayan çay. Hızlıca bir yudum alıyorum. Sanki tüm vücudum, her bir hücrem tüm gece bu anı beklemişçesine cevap veriyor o yuduma. Ama hemen ardından o koku geliyor. Annem küçük bir tavaya hapsettiği yumurtaları burnumun ucuna soktu bile. “Hıh, noldu? Hemen buruştur yüzünü. Kötü bir şey yaptık sanki. Yesen ne olur? Zaten faydalı olan hiçbir şeyi yeme. Nereden alacaksın bu vitamini?” O kadar merak ediyorum ki, elli yaşına geldiğimde de annem aynı şekilde yediklerime karışıyor olacak mı diye, bir yirmi beş sene daha burada böylece oturup bekleyebilirim. Bu kadar basit bir durumda bile bağırabiliyor, bu da ilginç. Gerçi sarışın çocuk da tıpkı böyle bağırıyordu suratıma. Yoksa esmer olan mıydı? Yok, tabii ki sarışın olandı, rüyamın diğer esas oğlanı. Ama ona ne yaptığımı çıkaramıyorum bir türlü. O kadar da kötü bir şey değilmiş gibi geliyor. Tıpkı yumurta yememek kadar. Hem bu kadar hızlı konuşup hem de ağızına bir sürü şey atabilmeyi nasıl başarıyor annem, bilmiyorum. “Ne oldu? Kusura bakma, biz öyle sizin gibi

saraylarda büyümedik. Bizim anamızın evinde sofraya oturduk mu herkes çalakaşık ortadan yerdı. Hayır, ben de senin gibi nazıktım böyle ama hayat insanı ne yapıyor... Ben kahvaltı ederken küçük abım tutar çiğnediği zeytinin çekirdeğini benim bardağıma atardı. Ağla, sızla ne yapacaksın? Çocukluk işte, eğlenirdi. Asıl ilkokuldayım bir gün çok kar yağdı da böyle adam boyu, eve çıkamadım. Sızinki gibi şimdi öyle servisle falan nerde? O anneannenlerin evinden, tepeden, bahçeye dalardım, doğru sahildeki yola. O zamanlar öyle yol da yoktu, bizim bahçeden Talipgil'in bahçeye, oradan halamlarınkine bata çıka aşağıya kadar inerdim. En sonunda varırdım da okula, bir de derslerde en birinci olurdu. Şimdiki o kumsal yaptılar ya ordaydı o zaman okul. Birden beşe kadar bir odada okurduk. Bir sefer böyle fırtına çıktı da denizde, dalgalar şav şav okula girdi. Neyse işte bir sefer kar çok yağdı da yukarı çıkamadım yarı yolda amcamların evine gittik dayınla. Amcamın da tüm çocukları erkekti o zaman, boy boy bir sürü. Yengem de böyle senin gibi uyuşuk, rahat. O çocuklar hep böyle sümüklü dolanırlardı. Kız çocuklarını pek severdi rahmetli ondan. Biz de o gece kalınca orda, beni de çok severdi. Neyse kurdu yengem sofrayı, o zaman masa sandalye yok, ortaya bir sofr a bezi, üstüne bir sini. Herkes girdi şimdi bezin altına. Baktım, sinide birer kaşık var. Yengem de bir tane tas getirdi. Herkes daldırdı kaşığını tase. O sümüklüler, öyle sümükleleriyle salyalarıyla kaşığı bir ağızlarına bir tase götürüyorlar. Anaam dedim, ben burada nasıl yemek yerim. Amcam da gördü de, kıız yeğenim biz böyle pisiz kusura bakma diye bana ayrı çanak çıkarttırdı." Sanırım sarışın çocukla, ondan ayrıldığı için kavga ediyordum. Daha sonra esmer olanla da sarışınla konuştuğum için tartıştım. Tuhaf, tartışırken bile olsa mutluydum. "Ey gidi, o zaman o yolu yürüyeceğim diye ayakkabılarım ne hale gelirdi. Babamın öyle eskidikçe ayakkabı olacak parası nerde? Evden İkr amcamlara kadar lastiklerimi giyerdim de onların oradaki suyun dibinde poşette iyi ayakkabılarım olurdu değiştirir okula öyle giderdim. "

Gene de rüyamın bir sonucu yoktu sanırım. En son hatırladığım o döşekte iki küçük çocuğa masal okuduğum. Annem ocaktaki yemeklere bakmak için kalkmış, fark etmedim. Kendime çay doldurup, hemen odama gideyim. "Hıh kahvaltı yaptı şimdi, iki takalak ekmek yedi. Bir de hıldırık çay. " Eline sağlık anne, kahvaltı için.

Vicdan Metrosu

İstasyondaki saatin yelkovanı 22:03'ten 22:04'e geldi. Aslı, metro istasyonunda bir bankta oturuyordu. O sırada, Aslı'dan başkası yoktu.

Önce sesleri duydu. Biraz sonra da tünelin en uç noktasında bir çift ışık gördü. Üç vagonlu metro istasyona yaklaşıyordu. Aslı içinden, bir dakika erken geldi dedi ve ayağa kalktı. Kapılar tam önünde açıldı. Artık hangi kapının nereye denk geldiğini çok iyi biliyordu. Her sabah ve her akşam, binlerce insanın yaptığı bu iş o kadar sıradan ve sıkıcıydı ki... Sanki insanlar kurulan bir oyuncak gibiydi. Her gün olaylar dakikası dakikasına aynı şekilde tekrarlanıyordu. Aslı artık istasyondaki insanları bile kendince tanıyordu. Hepsi için birer hayat tasarlamıştı. Başka türlü zaman nasıl geçerdi ki? Nasıl bu sıradanlıktan kurtulabilirdi? Bugün nedense istasyonda kimse yoktu. Bazı akşamlar olduğu gibi biraz geç çıkmıştı. İstasyona doğru yürürken, Sultan Hanım'ın mesai bitmek üzereyken önüne yığıldığı dosyalardan bir an önce kurtulmak için nasıl çabaladığını düşündü ve işine lanetler yağdırdı. O dosyalar yüzünden geç çıkmış olsa da, istasyonun böylesine boş olması tuhaftı. Aslı ikinci vagona bindi. Koltuklar boştu ama demire tutunarak gitmeyi tercih etti. Vagonda kendisinden başka bir genç daha vardı. Koltukların birinde, başını cama yaslamış, ayaklarını da karşısındaki boş koltuğa uzatmış uyuyordu. Aslı çocuğu izlemeye başladı. Zaten izleyecek başka bir şey de yoktu. Her şeyi çok iyi biliyordu. Sağ tarafındaki kapının üzerinde, istasyonların isimlerinin yazılı olduğu bir etiket vardı. Sol tarafındaki aynı etiketin ise yarısı yırtılmıştı. Her iki kapının hemen yanında imdat çekici vardı. Arkasındaki camın altındaki yerde "Yüksek Elektrik" yazılı bir dolap vardı. Vagonun diğer ucundaki, sol taraftaki kapının yanında imdat çekici yoktu. Hemen ilerideki koltuğun arkasında ise "seni seviyorum merve" yazıyordu. Galiba liseli bir gencin ilan-ı aşkıydı bu. Aslı tüm bunları düşünürken, etrafını incelemeye gerek duymadı. Gelen 301 numaralı metroydu. Aslı, normal saatinde çıktığında da o metroya denk geliyordu ve tüm ayrıntıları artık ezberlemişti. Uyuyan prensi izlerken düşünmeye başladı. Dün gece televizyonda sabaha kadar Altın Küre Ödül Töreni'ni izlemiş. Saat 07:00'de de kalkıp okula gitmiş. Berbat bir tarih sınavı... Uykusuzluk... Üstüne bir de yarın ki nefret edilen Hatice hocanın matematik sınavı... Sıkı bir hazırlıktan önce sıkı bir de uyku. Emre'nin gerçekten uykuya ihtiyacı var. Aslı'nın ona verdiği isim buydu; Emre. Kendi kendine gülümsemeye başladı. Sonra bir ara; ne yapıyorum ben ya dedi. Ya çocuk birden uyanırsa? Ya beni böyle hayran hayran onu izlerken görürse? Aslı bu yeni hayat tasarımına kendisini öyle kaptırmıştı ki metro aniden yavaşlamaya başladığında önündeki demiri bıraktığı için neredeyse düşecekti. Metro kapkaranlık bir tünelde durdu. Aslı ne olduğunu

anlayamadı. Camlardan dışarı bakındı ama kendi yansımasından başka bir şey göremiyordu. Gerçekten çok karanlıktı. İçerisi de bir o kadar aydınlık. Biraz sonra makinistin anonsu duyuldu. “Sayın yolcularımız, sinyalimiz kapalı olduğundan kısa bir süre bekleyeceğiz. Gecikmeden dolayı özür dileriz.” Aslı oflayarak arkasındaki camın altındaki yüksekliğe oturdu.

Yaklaşık on dakika geçmişti. Ama metro hiç hareket etmedi. Yeni bir anons da duyulmadı. Emre ise hâlâ uyuyordu. Aslı arkasındaki camdan diğer vagona yani birinci vagona baktı. O vagon da boştu. Makiniste mi bir şey oldu acaba diye düşündü. Sabah evden çıkarken eşiyle, yeni yatak odası nedeniyle tartışmışlardı. Eğer beş dakika daha evde kalsaydı tartışma alevlenebilirdi. Hızlı bir şekilde evden çıktı. O kadar hızlı ki telefonunu da evde unutmuştu. Aslında evin kapısını kapatır kapatmaz aklına gelmişti. Ama o an eve tekrar girmeyi istemedi. Fakat makinistin unuttuğu bir şey daha vardı; kalp hapları! Offf. Umarım böyle olmamıştır diye umdu Aslı. Gözü tekrar Emre’ye takıldı. Nasıl bir uykuydu bu böyle? Uyandırırım mı acaba diye düşündü. Düşündükçe zaman geçiyor, zaman geçtikçe sanki her yer daha da kararıyor daha da sessizleşiyor ve Aslı daha da korkuyordu. Kararını verdi. Emre’nin yanına yaklaştı. “Pardon” dedi. Emre uyanmadı. Biraz daha yüksek sesle konuştu. “Pardon, bakar mısınız?” Emre bu sefer gözlerini aralayabildi. Bir süre kısık gözlerle Aslı’ya baktı. “Metro durdu da. Uzun bir süredir böyle. Ne yapacağımı bilemedim.” Emre toparlandı. Kendine gelmişti. Aslı konuşmasını sürdürdü. “Kusura bakmayın sizi de uyandırdım.” “Yoo önemli değil. Metronun bir an önce hareket etmesini ve evde uyumayı tercih ederim.” Emre bunları söylerken ayağa kalkmıştı. Şimdi ikisi de kapının önünde duruyorlardı. Emre kapının camlarından dışarı bakmaya çalıştı. “Biraz daha bekleyelim.” Dedi. İkisi de camın altındaki yüksekliğe yaslandılar. Emre cebinden telefonunu çıkardı. Telefonu çekmiyordu. Aslı’ya sordu. Aslı da telefonunu kontrol etti. Çekmiyordu. Bir süre konuşmadan beklediler. Sonra birden metronun ışıkları söndü. Hiçbir şey göremiyorlardı. Aslı çığlık attı. Emre “Sakin ol” dedi. Aslı’nın sakinleşmeye niyeti yoktu. Telaş ve korku içinde “Emre imdat çekicini al lütfen, camı kırılım.” dedi. Emre ellerini ileri uzatarak karanlıkta yolunu bulmaya çalıştı. Tam kapının yanındaki imdat çekicine uzanacaktı ki metronun içi yeniden aydınlandı. Emre olduğu yerde durup arkasını döndü ve Aslı’ya baktı. Aslı titriyordu. Bu arada Emre, imdat çekicinin asılı olması gerektiği yerde olmadığını gördü. Karşıdaki diğer kapıya baktı. Orada da imdat çekici yoktu. Ve ikisi de anonsu duyular. “Sayın yolcularımız, sinyalimiz kapalı olduğundan kısa bir süre bekleyeceğiz. Gecikmeden dolayı özür dileriz.” Anonsu duyduktan sonra Aslı rahatladı. Emre “Neyse ki makinist hâlâ burada.” dedi ve uyuduğu koltuğa giderek oturdu. Aslı da yan taraftaki koltuğa oturdu. “İsim neydi?” diye sordu Emre. Ayaklarını yine karşıdaki koltuğa uzatmıştı. “Aslı. Senin?” Emre tam cevap verecekken duraksadı, sonra devam etti. “Emre. Sen bana az önce Emre dedin. Işıklar söndüğünde... İmdat çekicini almam için.” Aslı ne

diyeceğini bilemedi. “Bilmem. Farkında değilim.” demekle yetindi. Emre bir anlam verememişti, konunun üzerine fazla gitmedi. “Bu arada,” dedi Emre. “İmdat çekicimiz yok.” Aslı iki kapıya da baktı. Aslında her gün yerlerinde olurlardı. Kaybolmak için bugünü mü bulmuşlar! Emre ayağa kalkarken “Diğer kapılara da bakayım.” dedi. Arkaya doğru yürümeye başladı. Sağındaki ve solundaki kapıları geçmişti. Aslı o iki kapıda da imdat çekici olmadığını anladı. Emre diğer bölüme geçti. Vagonlar iki ayrı bölümden oluşuyordu. Her bölümde karşılıklı ikişer kapı vardı. Aslı ayağa kalkıp Emre’yi izlemeye başladı. Emre vagonun sonunda durmuştu. “Bulabildin mi?” diye bağırdı. Emre “Hayır.” diye cevap verdi ve ekledi, “Buraya gelir misin?” Aslı hızlı adımlarla ilerledi. Yürürken Emre’nin neyi izlediğini anladı. Diğer vagona iki kişi daha vardı. Aslı iyice yaklaşıncaya gözlerine inanamadı.

Diğer vagona gördükleri iki kişi, aslında kendileriydi. Ama anlayabildikleri sadece buydu. “Bunlar biziz.” dedi Aslı ve “Nasıl böyle bir şey olur?” diye devam etti. Emre hâlâ şaşkınlıkla diğer vagondakileri izliyordu. “Bilmiyorum.” diyebilirdi. Aslı, ışıkların söndüğü zamanki halini almıştı. Çok fazla korktuğu her halinden belliydi. “Burada hiçbir şey normal değil ya! Metronun durması! Yani bu kadar uzun süre durması. Şimdi bu gördüklerimiz! Hatta metronun ve istasyonun bomboş olması!” Aslı bunları söylerken yerinde duramıyor, kısa adımlarla geziniyordu. Sonra birden durdu. Gözünün önüne bir şeyler geliyordu. Bir şeyler hatırlıyordu. Ne unutmuştu ki? Emin değildi. Ama kesik kesik hayaller görmeye başladı. Bir kız ve bir erkek. Birlikteydiler. Aslı kızını tanıyordu gibiydi. Kız ve erkek gittikçe daha fazla birbirlerine yaklaşıyorlardı. Birbirlerine dokunmaya, öpüşmeye başladılar. Aslı kızın kim olduğunu anladı. Kendisiydi. Bir anlam veremedi. Emre’nin seslenmesiyle hayal bulutu dağıldı. Emre diğer vagondaki kendilerini izlerken bir şey dikkatini çekmişti. Diğer vagondaki kendisi cebinden telefonunu çıkardığında anlamıştı. Az önce yaşadıkları, şimdi izledikleri vagona tekrarlanıyordu. “Bak bizim yaptıklarımızı yapıyorlar.” dedi. Aslı vagondakileri izlemeye başladı. Seslerini duyamıyorlardı. Diğer vagondaki Emre telefonunu çıkardıktan sonra Aslı’ya bir şeyler söyledi. Sonra Aslı’da telefonunu çıkartıp kontrol etti. Gerçekten de az önce yaşadıkları olayı izliyorlardı. Aslı’nın şaşkınlığı giderek artıyordu. Aslı “O zaman şimdi elektriklerin kesilmesi lazım.” derken izledikleri vagona elektrikler kesildi. İki de büyük bir şok içindeydiler. Vagon tekrar aydınlandığında Aslı “Bizi görmüyorlar mı?” diye sordu. Karşı vagondaki Emre koltuğa oturduğunda artık kendilerine doğru dönmüştü. Görmesi gerekiyordu. Emre “Hey!” diye bağırdı, el salladı, cama vurdu. Ama karşı vagondakiler onları duyamıyor ve göremiyordu. Sonra izledikleri Emre ayağa kalkarak vagonun arka tarafına doğru ilerledi. “Çekiç aramaya gidiyor.” dedi Aslı. Bir süre sonra kendisinin de gittiğini gördü. “Onlar da şimdi orada başka bir sen ve ben mi görüyorlar?” diye sordu Emre. Aslı “Bilmiyorum.” dedi ve devam etti “Görmemeleri lazım. Başka vagonun olmaması gerekiyor.” “Burada birçok şeyin olmaması gerekiyor zaten. Ama oluyor!” diye

bağırды Emre. Aslı “Bana neden bağırıyorsun?” diye sordu. Bu sırada buldukları bölümün ışıkları söndü. Emre geldikleri bölüme doğru yürümeye başladı. Yürürken de Aslı’ya cevap veriyordu. “Bilmiyorum! Ama adımı bildiğini unuttum sanma!” dedi. Aslı da yürümeye başladı. Nasıl açıklayacaktı ki adını sadece tahmin ettiğini? Doğru olan buydu. Ama hiç inandırıcı değildi. Hele böyle bir durumun içindeyken. Onlar yürümeye devam ederken, geride bıraktıkları bölümün ışıkları tekrar yandı. Emre eski yerine döndüğünde küfürler etti. Aslı durumu anlamıştı.

Diğer vagona da, yani birinci vagona yine kendileri vardı. Aslı “Allahım kafayı yiyeceğim ya!” dedi ve metroya ilk bindiğinde tutunduğu demire tutunarak yere çömeldi. Emre “Belki de yemişizdir!” diye bağırды ve devam etti “Başka nasıl böyle bir şey olabilir ki!” Aslı, Emre’yi duymuyor gibiydi. Gözünün önünde yine hayaller belirmeye başladı. Bir şeyler hatırlamaya başlıyordu. Şimdi o çocuk ile birbirlerine çok daha yakınlardı. İlişkiye giriyorlardı. Görüntüler parça parçaydı. Ve yine Emre’nin sesiyle kendine geldi. “Bunlar bizim yaptıklarımızı yapmıyorlar.” dedi Emre. Aslı ayağa kalktı ve camdan diğer vagonu izlemeye başladı. Gerçekten de orada gördüklerini yapmamışlardı. Çünkü izledikleri Aslı ve Emre, koltukların yaslanılan yerlerine karşılıklı bir şekilde oturmuşlar, oturmaları gereken yerlere de ayaklarını koymuşlardı. Aslı “Belki de henüz yapmamışızdır.” dedi. “Nasıl yani?” diye sordu Emre. “Bilmiyorum. Diğer vagon geçmişi gösteriyordu. Belki bu da...” Aslı’nın cümlesini Emre tamamladı. “Geleceği gösteriyordur.” İzledikleri Aslı ayağa kalktı ve cebinden telefonunu çıkartıp konuşmaya başladı. Aslı hemen telefonunu çıkartıp baktı. Çekmiyordu. İzledikleri Aslı’nın telefon konuşması bitmişti ve Emre ile hararetli bir konuşmaya başlamıştı. Bu sırada izledikleri Emre de telefonunu çıkarttı ve konuşmaya başladı. Emre’nin de telefon konuşması kısa sürmüştü. Ve şimdi anlaşıldığı kadarıyla Aslı’ya bağırıyordu. Aslı da ona bağırıyordu. Emre birden Aslı’nın üzerine yürüdü ve boğazına sarıldı. Boğmaya çalışıyordu. İzlediklerine inanamıyorlardı. Aslı ve Emre önlerindeki camı yumruklayıp bağırmaya başladılar. Bir işe yaramadığının farkındaydılar ama yine de yaptılar. İzledikleri Aslı ve Emre boğuşmayla yere düştüler. Şimdi ikisi de neler olduğunu göremiyordu. Sonra Emre ayağa kalktı. Aslı’nın da ayağa kalkmasını beklediler ama o kalkmadı. Aslı “Ne oldu ya?” diye bağırды. Sonra Emre yere eğildi ve Aslı’yı kollarından sürükleyerek diğer bölüme doğru götürdü. Aslı’nın gözleri kapalı ve hareketsizdi. Aslı “Ne oldu ya orada?” diye bağırıyordu. İzledikleri Emre, Aslı ile birlikte uzaklaşarak gözden kayboldu. Emre cama baka kalmıştı. Aslı ağlamaya başladı. “Yaa neler oluyor burada? Lütfen. Çıkmak istiyorum.” derken sözleri zar zor anlaşılıyordu. Emre etrafındaki camları yumruklamaya, bağırmaya baladı. “Hey! Kimse yok mu? Kimse yok muu? Olsa şaşardım zaten. Bence gecenin en büyük sürprizi olurdu! Tüm bu yaşananlardan daha büyük bir sürpriz!” Son sözlerini söylerken çok sinirliydi. Sonra buldukları bölümün ışıkları söndü. Tekrar diğer bölüme geçtiler.

Buldukları bölmeden gördükleri diğer vagona bu kez kimse yoktu. Emre kapının camına başını dayamış, dışarıyı görmeye çalışıyordu. Aslı ise koltukların birinde oturuyordu. Sessizliği bozan Aslı'nın telefonu oldu.

Önce birbirlerine baktılar. Sonra da Aslı telefonu açtı. Emre merakla onu izliyordu. Aslı "Efendim?" dedi. Telefondaki ses ona "Buradan çıkmak istiyor musun?" diye sordu. Aslı "Evet" dedi. "O halde itiraf et." "Neyi?" diye sordu Aslı. "Neyi itiraf etmen gerektiğini çok iyi biliyorsun." diye cevapladı telefondaki ses. Aslı'nın telefonu kapatmasından, Emre konuşmanın bittiğini anladı ve sordu. "Ne oldu?" "Bilmiyorum. Buradan çıkmak istiyorsan itiraf et dedi ve kapattı." "Neyi?" diye tekrar sordu Emre. Aslı "Bilmiyorum." diye cevap verdi. Sonra Emre'nin de telefonu çaldı. Emre hızlı ve sinirli bir şekilde telefonu açtı. "Alo!" Telefondaki ses "Buradan çıkmak istiyor musun?" diye sordu. Emre "Evet!" diye cevapladı. "O halde itiraf etmesini sağla." Emre "Neyi?" diye bağırdı. "Neyi itiraf etmesi gerektiğini o çok iyi biliyor. Ve... Diğer bölümde biraz daha bekleseydin... Kendi ölümünü de görecektin." Karşı taraf telefonu kapatmıştı. Emre telefonunu yere fırlattı. Gözlerini Aslı'ya dikmişti. Aslı korkuyla "Ne oldu?" diye sordu. "Bak kızım. Burada kalmaya hiç niyetim yok! Şimdi bana neler olduğunu söyle!" Emre bunları söylerken Aslı'ya doğru ilerliyordu. Aslı "Bilmiyorum." derken ayağa kalktı. Emre, Aslı'yı kollarından tutarak sarstı. Bir şeyler söylüyordu fakat Aslı onu duymuyordu. Gözünün önüne yine görüntüler geldi. Hayalinde gördüğü, üzerindeki çocuğun hareketleri hızlanmıştı. Ve kısa bir süre sonra birleşmenin finali yaşandı. Aslı gözlerini sıkıca kapattı. Sonra açtı...

İstasyondaki saatinin yelkovanı 22:03'ten 22:04'e geldi. Aslı metro istasyonunda bir bankta oturmuş, hızlı hızlı nefes alıp veriyordu. Etrafına bakındı. Kimse yoktu. Az önce neler yaşanmıştı? Emin değildi. Ama emin olduğu bir şey vardı. Hemen telefonunu çıkardı ve birini aradı. Karşı tarafta telesekreter çıkmıştı. Aslı konuşmaya başladı. "Alo. Aşkım... Sana bir şey itiraf etmem gerekiyor... Aşkım çok özür dilerim... Ben seni aldattım... Arkadaşınla... Serkan'la... Çok özür dilerim... Konuşmak istediğin zaman konuşalım." Aslı telefonu kapattı ve ağlamaya başladı. Saat 22:05 olduğunda metro istasyona yaklaştı. Kapıları açıldı ve yolcular inmeye başladı.

BMM...

Gözlerimde iki salatalık parçası, dünyayı şeffaf ve salatalık kokusuyla hissediyorum, karanlık değil. Yaslandığım yerden doğrılmaya çalışıyorum. Meri Hanım, diyor yardımcı kız, yüzünüzdeki maskeyi çıkarmalıyız artık, yabancı eller dolaşiyor yüzümde, açmıyorum gözlerimi, kendimi bir filmde Ayhan Işık'ın kör bir kızın ameliyat olmasına yardım ettikten sonra, hastane odasında doktorun sargıları açmasını bekleyen bir kız gibi hissediyorum, ama...

Yardımcı kız pamuklu bezle temizledikten sonra, kalkıp yüzüme bakıyorum aynada. Dokunuyorum tenime. Evet, daha yumuşak... Yanaklarım kendine gelmiş sanki. Yeni doğmuş bir kız çocuğu gibiyim. Yürümek istiyorum. Kalkıp boy aynasının karşısına geçiyorum, güzellik salonundaki diğer kadınlarının bakışları arasında, sesleriyle bakışların bana çevrilmesine vesile olan bordo renkli topuklu ayakkabılarım, kırmızı eteğim, aynı renkteki vücudumu saran ve beni daha ince gösteren ceketim, fularım, yürüdüğümde sallanmalarından memnun olduğum küpelerim beni ben yapıyor.

Bugün ben varım.

Yardımcı kıza bolca bahşiş verip, ayrılmaya hazırlanıyorum güzellik salonundan. Kapıdan çıkarken, sırasını bekleyen kadınların dedikodusu kulağıma geliyor, çok maaş aldığımı söylüyor, saçlarını o dizideki karakter gibi meç yaptıracak olan yaşlı kadın, sesini kısma ihtiyacı hissetmeden. Umursamıyorum. Alışığım, biz kadınların sonu gelmeyen dedikodularına.

Arabama binmeden, cama yansıyan yüzüme bakıyorum, her zaman ki gibi, onaylıyorum kendimi, yolda, güzel bir şarkı açıyorum Kenny G'den, bu beni daha da mutlu ediyor, telefon çalıyor, İrem arıyor, açıyorum, çok mutlu olduğunu, Selim'le tatile çıkacağını söylüyor, büyük bir ihtimalle tatilde evlenme teklifi alacağını söylüyor, bir arkadaşı Selim'i pırlanta yüzük alırken görmüş, ne yapacağını bilememiş, beni aramış mutluluktan, çok sevindim gerçekten, bak sana demiştin, kıymetini bilecek bir adamla karşılaşacaksın diye, Selim'de iyi çocuk hani, umarım daha da çok mutlu olursunuz, teşekkür edip, telefonu kapatmaya niyetleniyor, ha, deyip, bir süre ara veriyor mutluluğuna, Burak'la nasıl gittiğini soruyor, her şey yolunda, bugün öğlen görüşeceğim, güzellik salonundan çıktım şimdi, bir erkek için kendini daha yakından tanımak bir yandan korkutuyor beni, diyorum, geçmişti unutmamı söylüyor, cennetten bir bahçe gibisin sen, diyor, belki de beraber düğün yaparız, diye ekliyor kahkaha atarak, kapatıyor.

Şirkete gitmeden bir kafeye uğruyorum, deniz kenarında, liseli, okuldan kaçan öğrencilerin takıldığı bir mekân, bir kahve söylüyorum, benim burada ne olduğumu düşünen, ortaokulu yarıda bırakmış çocuğa. Omuzlarıma düşen saçlarımı arkaya atıyorum, telefonumu çıkarıp Burak'ın numarasına bakıyorum arasam mı, diye düşünüyorum, öğleden sonra bana ne söyleyeceğini merak ediyorum, dün akşamki cümleleri... Sevgilim yarın görüşmemiz lazım, beraber öğle yemeği yeriz, değişindeki ses tonunu düşünüyorum, mutlu bir ses, beni seven, çok sevdiğim beyaz gülü bana küçük oyunlar oynayarak verdiği zamanki ses, yaralarla dolu geçmişim aklıma düşüyor, çocuk kahvemi titreyen elleriyle önüme koyup, bacaklarıma bakıp giderken, aklıma düşen şey, neden yeni birisiyle tanıştığımda, onu sevmeme rağmen, hâlâ bu korkuları üzerimden atamayışım, sevgim, mutluluğum korkularımı yenemeyecek kadar yetersiz mi, yoksa erkeklere karşı yenilmişliğin kadınsal bir içgüdü mü bu, ya evlenme teklifi ederse, tabi ki evet, diyeceğim biraz naz ettikten sonra...

Kahvem istediğim gibi değil, birkaç yudum alıp kalkıyorum, ücretinden daha fazlasını masaya bırakarak, çocuk, ben çıkmadan parayı almaya çalışırken, elbiseme bakıyor, okuluna devam et, diyorum, alık alık yüzüme bakıyor, yineleyerek okuluna devam et, diyorum, yarım bırakma, yarım kalma, tamam abla da, sen nereden, diyor, cümlesini bitirmesine izin vermeden kapıyı kapatıp arabama atıyorum, kafenin arka tarafından liseli bir çift çıkıyor, beni görünce tereddütle bakıyorlar önce, tanıdık birisi olmadığımı anlayınca yollarına devam ediyorlar, erkek, kızın elini tutmaya çalışıyor, kız kaçırıyor ellerini, ikisini de cebine sokuyor, erkek yüzünü buruşturuyor, arabayı çalıştırıyorum, bana liseli aşkıma hatırlatan gençlere bakarak.

Yine Kenny G. dinleyerek ve müziğine uygun hikâyeler düşleyerek şirkete geliyorum, kapıyı açarken, İhsan Efendi geliyor, neredesin sen, diyorum, kusura bakmayın Meri Hanım, içeride şey, diye geveliyor, al şu anahtarı diyorum, bir daha olmasın, şirketin kapısında kendime bakıyorum yeniden, derin bir nefes alıp, ayakkabılarımla yankılanan sesiyle yürüyorum şirketin koridorunda, üzerimde bakışlar, hissediyorum, günaydın, diyor herkes, başımla selamlıyorum, odama girmeden sekreterden toplantı dosyalarını istiyorum ve kahve... Sekreter yerinden fırlayarak dolaptan dosyaları çıkarıyor, ben içeri girmeden elime veriyor, yaptığı bir maharetmiş gibi yüzüme bakıyor, sonra saçlarıma, küpelerime, elbiseme ve ayakkabılarıma... Günaydın, diyor gözlerimin içine bakıp kıskanç tebessümüyle, kapıyı kapatıp, sekreterin içinden söylediklerini tahmin etmeye çalışıyorum, benim kadar maaş almak istediğini, benim kadar güzel olmak istediği düşünüyorum, vazgeçiyorum sonra, çantamdan makyaj malzemelerini çıkarıyorum masama geçince. Tazeliyorum kendimi. Küçük aynamda yüzüme bakıyorum, Burak'ın evlenme teklifi karşısındaki halimi resmediyorum aynadaki kendime, mutluluğun aynası, aynanın Meri'si, Meri'nin mutluluğu, kapı çalıyor, kahvem, masama bırakıp gidiyor, Hüseyin Efendi her zamanki sessizliğiyle, bir

yudum alıyorum, vücudumu saran sıcaklığını hissediyorum, ceketimi çıkarıp asıyorum, dosyalarımı açıyorum, Burak'tan önce biraz iş.

Dosyalara göz attıktan sonra, sekreter arıyor, toplantı saatinin geldiğini, herkesin beni beklediğini söylüyor, ceketimi alıp ofisimdeki aynanın karşısına geçip bir göz atıyorum kendime, omzuma düşen uzun sarı saçlarımı arkaya atıyorum, çok seviyorum bu hareketi, dosyaları alıp toplantı odasına geçiyorum, tüm beyler ve sekreterim ayağa kalkıyor beni görünce, selamlıyorum hepsini resmi ses tonuyla, sekreter bugünkü konuşulacakları sıralıyor, bense beyleri süzüyorum, Ahmet Bey, stresli, ellerindeki kalemi liseli çocuklar gibi çevirip duruyor sağ elinin baş ve işaret parmakları arasında, söyleyeceklerinden emin değil, yüzüme bakmıyor bile, İstanbul'un bir bulutuna dikmiş gözlerini. Sancak Bey, anlaşmayı düşündüğümüz şirketin reklamını almak için sunacağı projenin heyecanında, önündeki dosyalara bakıp duruyor, hızlıca çeviriyor sayfaları, sınava girmesine birkaç dakika kalmış ve son notlarını kontrol eden bir öğrenci gibi o da, Ayşe, sekreterim, gülümseyerek yüzüme bakıyor; ama sahte bir tebessüm bu, hissediyorum, yukarıya daha da yukarıya tırmanmak isteyen kadınların birbirini anlıyormuş gibi görünen ama ayaklarının altındaki halıyı çekmek için fırsat kollayan ve bu kollamanın hayalleri arasına sıkışıp kalmış bir tebessüm bu. Üzülüyorum haline, vaktini beklemeli. Stajyer Cengiz, o da bana bakıyor; ama bakışları işvari değil, ne kadar güzel bir kadın, der gibi bakıyor, bakışlarındaki acemilik, yüzündeki çocuksu ifadeyi sevmiyorum, sanırım bu şirketteki ömrü fazla uzun olmayacak...

Sekreterden sonra sözü alıp, bu reklam işinin ne kadar önemli olduğunu, eğer bu firmayla anlaşmışımız takdirde sonraki işlerimiz için iyi bir referans olabileceğinin altını çiziyorum. Buyurun Sancak Bey, söz sizde. Kalkıp panonun başına geçiyor ve dosyayı masanın kenarına çekip sayfalarını açıyor, anlatmaya başlıyor, yaptığı işin doğru olduğundan emin bir şekilde; ama anlattıkları beni heyecanlandırmıyor, dosyayı kontrol ederken fark etmiştim bunu, eski bir şarkıyı yeniden söylüyor gibi, herkesin bildiği eski bir şarkı, sanırım yeni kadro kurmanın zamanı geldi, bunlarla olmayacak, yeni çıkan her yeni şarkının ömrünü düşünüyorum, bir de şu toplantı odasındaki kadroya bakıyorum, telefonuma mesaj geliyor, İrem, Selim'in tatile çıkmadan evlenme teklifi ettiğini, mutluluktan uçmadığını, ölmek üzere olduğunu yazıyor, toplantıda olduğumu bildiği için aramadığını ama bitince geri dönmem gerektiğini hatırlatıyor, Sancak Bey konuşurken aklıma yine Burak düşüyor, o yakışıklı uçurumdan, sahilde yürürken, elimi tuttuğunda bana söylediği şarkıyı hatırlıyorum, gözlerimin içine bakarak, yaşlı bir çift imrenerek bakıyordu bize. Burak, şarkıdan sonra çıkarıp kırmızı ve beyaz iki gül vermişti, kırmızının, aşkın mutlu kirliliği olduğunu söylüyordu, beyazınsa bu mutlu kirliliği temizleyen rengin olduğunu, kavga ettiğimizde kırmızı, birbirimizi daha çok sevdiğimizde beyaz gül alacağını söylemişti, yanağıma kısa bir öpücük kondururken. Beni eve bırakmıştı gece yarısı, uyuyamamıştım sabaha kadar. Yalnızlığıma çoktan alışmış

yatağımın içinde sola döndüğümde beni bekleyen mutlu geleceğin düşlerini kuruyordum, birlikte geçireceğimiz vakitleri, bu heyecanlandırıyordu beni, diğer yana döndüğümde, geçmişin mutsuz gölgesinin beni takip ettiğini hissediyor telaşa kapılıyordum, sonra kendime şunu söylüyordum, Burak farklı, beni mutlu edeceğine eminim, kim sevmediği kişiye böyle davranır, hediyeler alır, kimseye ait olmayan cümleler kurar...

Bir mesaj daha, yine İrem'den, mutluluk bir adım ötede, unutma, diye yazmış, Sancak Bey konuşmasını bitirmiş, ortamı kısa bir sessizlik kaplamış, üzerimdeki gözleri görünce fark ediyorum bunu. Çok beğenmediğimi, üzerinde daha fazla çalışılması gerektiğini söylüyorum, detayları sıralayarak, Sancak Bey not alıyor, ben konuşurken ya da bir resim yapıyor, yüzünde gergin bir ifade var, tamam, dedikten sonra dosyasına gömülüyor. Ahmet Bey, şirketin genel gidişatıyla, ekonomik krizin bizleri nasıl etkileyeceğine dair tespitlerini paylaşıyor, o konuşurken, bugün buraya ait olmadığımı anlıyorum, saatime bakıyorum, 11.43, çıkmalıyım, Burak'tan önce temiz bir hava... Daha iyi çalışmamız gerektiğini ifade eden sert cümlelerimin ardından toplantıyı bitiriyorum, odama gidip çantamı aldıktan sonra çalışanları selamlayarak çıkıyorum şirketten, ihsan Efendi koşturarak geliyor, beni görünce, kapıyı açıyor, başını beline kadar eğerek selamlıyor, restoranda bekleyebilirim Burak'ı, biraz kitap okumak iyi gelir, Kitaro açıyorum arabada, beni ruhun dehlizlerine götüren melodilerden birisini, ona hikâyeler uydurarak dinliyorum, arabam da şarkıma, hikâyelerime eşlik ediyor, gülüyorum, önümde giden arabaların plakalarına bakıp, harflerin aslında bir şeylerin kısaltması olduğunu ama bunların ne olduğunu bulmaya çalışarak restorana geliyorum, son plakanın kısaltmasını düşünüyorum içeri girerken: BMM... Burak'la Meri'nin Mutluluğu...

Rezerve edilmiş masaya geçiyorum, saatime bakıyorum, Burak'ın gelmesine 25 dakika var, lavaboya gidiyorum, içeride kimsenin olmaması mutlu ediyor beni, çünkü makyajımı tazelerken başka bir kadının hemen yanımdaki aynadan beni süzmesine dayanamıyorum, saçlarımın uçları, dünkü kırılmışlıklarından eser yok, siyah göz kalemimi çıkarıyorum, hayata siyah ve tebessümle bakıyorum, rujum bir kırmızı şarap gibi kayıyor dudaklarımda, bir kadın giriyor içeri, merhaba, diyor soğuk bir sesle, işimi biraz daha hızlandırıp masama geçiyorum, kendimi sade ve tamam hissediyorum, kitabımı çıkarıp okumak isterken Burak'ı görüyorum kapıda, erken gelmesine seviniyorum, ama hızlı adımlarla yürüyor, bana doğru yaklaşırken telefonuma mesaj geliyor, bakıyorum hızlıca, İrem, sevmenin bir mutluluk hali olduğunu yazmış, Burak karşıma geçiyor hemen, saçlarımı hissettirmeye çalışıyorum, fark edip etmeyeceğine bakıyorum, güzel cümleler duymak istiyorum, yanağıma sıcak bir öpücük bırakıyor, oturuyor, nasılsın, diyor, iyiyim canım sen nasılsın, diyorum, sipariş verdin mi, diye soruyor, yok seni bekledim, diyorum, yaslanıyor sandalyesine, garson, hoş geldiniz, dedikten sonra, önümüze menüyü koyuyor, saçlarımla ilgili bir şeyler söylemiyor hâlâ, Burak'ı gergin

görüyorum, şey, diyor, çok denedim olmuyor, yani ilişkide iki kişi arasında yaşananları sürekli taze kılamıyorum, beceremiyorum, yüzüne bakıyorum sinirle, ne demek istiyorsun, diyorum, siparişleri almaya gelen garsona git işareti yaparken, Meri, diyor, derin bir nefes alıyor, seni seviyorum ama seninle birlikte oldukça bir şeyler eksiliyor, oysa artmalıydı, paylaştıkça... Bunu beceremiyorum, korkuyorum, diyor, sağ yanağımdan aşağı inen siyah bir bulut görüyorum, yağmur yüklü, ağlıyorsun, diyor, ağlamıyorum, boya, diyorum, siz kadınların gözyaşları bile, diyor, elimdeki bardağın suyunu yüzüne fırlatıyorum, tepkisiz kalıyor, ne dersin haklısın, ne yaparsan, peçeteyle yüzümü siliyorum, siyah... Ne demek şimdi bu, diyorum, her şeyi baştan almak istiyorum, gömleğini sağ elinin parmak uçlarıyla kendinden uzaklaştırmaya çalışıyor, 4 gecedir uyuyamıyorum, diyor, hep bunu düşünüyorum, geleceğimizi, daha önce yaşadıklarımı, onların neden bittiğini, pişmanlık duyduğum evliliğimi, sana günden güne bağlandığımda, kendimi daha mutlu hissetmem gerekirken, senden ayrılıp eve veya herhangi bir yere gittiğimde bir korku kaplıyor içimi, mutluluk ve mutsuzluk kelimeleri deve-cüce oynuyor benimle, elimi tutmaya çalışıyor, izin vermiyorum, çok korkuyorum, diyor, biliyorum sen de korkuyorsun, itiraf etmesen de, evet korkuyorum, itiraf etmiyorum, etmeyeceğim de, bu her zaman içimde kalacak, ne korkusu, diyorum, ben yapamayacağım, diyor, sağ elini alnında gezdiriyor, neden, diyorum, Burak'tan sonra bir başkasının imkânsızlığını düşünüyorum, onun ciddi oluşu, beni hepten korkutuyor, kazanmaya çalışmalı mıyım, bunu bile bilmiyorum, seni seviyorum, diyor yeniden, neden erkekler ayrılacakları kadına bunu yeniden söyleme ihtiyacı hissederler, nefret ediyorum bundan, ama ben evlenmeyi düşünmüyorum, diyor, senin de böyle bir beklentin olduğunu biliyorum, hissediyorum, daha fazla bağlanmadan, şey, diyor, küfrediyorum suratına, ben de seni, sana küfredecek kadar seviyorum, diyorum, kırmızı ve beyaz gülün bir anlamı olmadığını, tüm erkeklerin siyah gülün dikenleri olduğunu küfrederek söylüyorum, artık itiraf ediyorum, uykusuz geceler geçirdiğimi ama yaşayacağımız mutlulukları düşünerek bunları kendimden uzaklaştırdığımı, uzaklaştırmaya çalıştığımı, yüzümde birbirine karışan renklerle anlatmaya çalışıyorum, ben korkuyorum, diyor, ben de defol git, diyorum, çantamı alıyorum, yine yeniden küfrediyorum, restorandaki insanlar bana bakıyor, özellikle kadınlar, güzellik salonundaki bakışlar gibi değil bunlar, acıyarak, güzelliğimin farkında olmayan, beni halının altına süpüren bakışlar, nefret ediyorum, her şeyden, hızla çıkıp arabama atıyorum, çalıştırıp gaza basıyorum, her şeyin bu kadar çabuk nasıl olduğunu anlamaya çalışıyorum, olmuyor, daha yarım saat önce...

Bir süre gittikten sonra telefonum çalıyor, arabayı sağa çekiyorum, deniz kenarındayım, çantamdan peçete çıkarıp yüzümü siliyorum, hâlâ siyah ve kırmızı yüzüm, telefon ısrarlı, İrem, nasılsın cennet bahçesi, diyor, telefonu açınca, şirketteki ses tonuyla, İrem Hanım, diyorum, mutluluk oyunumuz bitti, yarın hesabınıza paranız son kez yatacak, diyorum,

bundan sonra beni aramayın, mesaj falan da atmayın, diyorum, peki Meri Hanım, diyor, siz bilirsiniz, yalnız para işi konuştuğumuz gibi değil mi, diyor, kapatıyorum telefonu, mutlu olmak için, kendimden daha çirkin, daha fakir ve tanımadığım bir kadının beni hayata karşı telefonla mutluluğa dair konuşarak, mesajlar çekerek motive etmesinin imkânsızlığını düşünüyorum, utanıyorum kendimden, arabadan çıkıp sahilde yürüyorum, bir adam olabilir mi, diyorum, bana mutluluğa dair her hafta hikâyeler anlatacak bir adam, ama yüz yüze, telefonla değil, beni mutluluğa doğru götürecek hikâyeler anlatacak, vazgeçiyorum, aklım bana ait değil...

Bugün ben yokum.

Birkaç saat önce önümde seyreden araba, yanımdan geçiyor, BMM... Burak'la Meri'nin Mutsuzluğu... Ağlıyorum...

Yolda Ansızın

Haklısın. Kendimi daima bir yol ayrımında görüyor, ilerlemek için ufku silik yolları seçiyorum. Belirsizlik tutkumun nedenini öğrensen beni bağışlarsın sanıyorum; seni asıl rahatsız eden bu bilmeyiş. Âşık olduğu adamı sorgulamaksızın benimsemeyi başarabilen kadınlardan değilsin. Makyaj yapıyorsun, parfümlerin çiçek kokuyor, sabahları ilk iş olarak dişlerini fırçalıyorsun ama kadınsı olmaya özenmediğini, yalnızca insan türünün zarif bir örneği olma ereğinde olduğunu öne sürüyorsun. Savrukluğum, doyumsuzluğum seni üzüyor. Oysa sen pürüzsüz bir hat üzerinde özenle yaşamamı istiyorsun sevgilim. Sana hâlâ sevgilim diyebilir miyim? Bağışlanmak istediğimden emin değilim; çünkü hiçbir şeyi bile isteye yapmadım. Duyumsadığım suçluluğu soruyorsan, kendimi bildiğimden beri o duygu benimle yaşıyor.

İstanbul-Bükreş gidiş dönüş tren biletlerimizi saat on beş otuz sularında alıp cebime koymuştum. O biletleri alacağıma hiç inanmadın. 'Bırak bu kenti, çocukluğundan beri yaşadığın bu semti bile bırakıp gidemezsin sen, deyip gülerdin bana. Seni, askerliği unutuyorsun, diye uyardığımda, o sana iyi bir ders olmuş, baksana hiç aklından çıkmıyor, diye karşılık verirdin. Oysa ben dün sabah dokuzda kalktım, kendime naneli domatesli bir sandviç hazırlayıp yedim, biraz televizyon izledim, balkonda küflendirdiğim bir tabak mantının fotoğrafını çektim, bilgisayarda fotoğrafı eğip büktüm, harika bir mayo deseni ortaya çıkardım. Öğleden sonra Tunalı'nın yolunu tuttum. Şaşıracaksın, park yeri bulamam diye yürüyerek gittim. Güzel bir nisan havasında yürümek ciğerlerime iyi gelirdi. Yokuş aşağı inmek tırmanmaktan zordur, dediğin aklımdaydı. Senin, her gün bu yokuşu iniyorum, bana bir şey olmuyor; araban ve sigaran yüzünden senin nefesin tıkanıyor, saptamanın doğruluğunu deniyordum yürürken. Ah benim buyurganlığını puslu bir sesle seyrelten kadınıml! Kulaklarımda uğulduyorsun. Doğruları söylemekteki ısrarın anaçlığından mı? Sana göre hayır, bu yönün sağduyulu bir insan olmandan ileri geliyor.

Aldığım biletleri sana göstermeye gelirken rastladım Lale'ye. Yanaklarının allığı solsa da ışığı büsbütün silinmemiş. Elindeki paketle bir mağazanın merdivenlerini iniyordu. Evine bir abajur almış. Doğrudur, onunla konuştum. Sohbetimiz, Kocatepe'ye park ettiği arabasının yanına kadar yürüyorken gelişti, toplasan on beş dakika sürmemiştir. Biletleri tümüyle unuttuğum. Seninle Bükreş'e gideceğimizi ona söylemedim. Hatta senden hiç konuşmadık. Varlığını yok saymakla mı sana ihanet etmiş oldum? Daha ne mi olmalıydı?

Uçak bileti de satılıyormuş turizm bürosunda. Niçin trenle gitmek istediğimizi sordu satış sorumlusu. Trenle gitmek istememizin romantik nedenleri olduğunu düşündü ki güldü.

Karınızla mı gideceksiniz, sorusuna, hayır sevgilimle gideceğim, yanıtımla başladı gülmesi. Yanlış bir şeye gülüş eksik ve çirkindir; aptal gibi gösterir insanı. Senin uçağa binmekten korktuğunu söyleyerek ona açıklama yapmadım. Satış sorumlusunu yanılığından kurtarmadığım, onu aptallığıyla baş başa bıraktığım için insanlığın onuruna ihanet mi etmişim? Sürekli yargılıyorsun beni.

Tunalı'yı Küçükesat'a ve Kızılay'a bağlayan kavşağa yakındı Lale'nin merdivenlerini indiği mağaza. Ona, Kızılay'da işim olduğunu, bu güzel havadan yararlanmak için oraya kadar yürümeye karar verdiğim yalanını söyledim. Abajur paketini Lale'nin elinden aldım, birlikte yürümeye başladık. Beş yıl sonra bana, nereye böyle, diye sormayıp yanımdan öylece geçip gitseydi, gerçekleri çarpıtmak zorunda kalmayacaktım. Sağlığında aile reisimiz olan İnanç Karabay'ın en az doğru görünen öğütlerinden birinin o an aklıma gelişine hayıflanıyorum: İnsan çok zor durumda kaldığında yalan söyleyebilir.

Seni gizleyişim bir işe yaramadı; Lale nişanlanmış. Bir an benim için nişanlısından ayrılabilirmiş gibi geldi. Ne saflık! Bir kafeye otururuz, Lale'ye onsuz geçen yıllarımı özetlerdim. Güzel sanatlar fakültesi seramik bölümünde yüksek lisansı bitirdiğimi, bir yıl öncesine kadar Yüksel'de bir kitapçıda çalıştığımı, geç bir kariyer olarak şimdilerde evde tasarımlar yaptığımı, fırın kiralayarak tasarımlarımı pişirebildiğimi, bazen desen çalıştığımı, henüz kendi iş yerime sahip olamadığım için düzensiz bir gelirim olduğunu anlatırdım. Bıraktığımız yerden devam edebilirdik. Geçmişte kalan görkemli başarısızlık öykülerimden Lale-Barbaros ilişkisini, birlikte bir zafere çevirebilirdik. Önce ona yalan söyledim, ardından komplolar kurdum. Bir güne bunca günah, çok fazlaydı.

Yol boyunca Lale nişanlısını, kiraladıkları evi anlattı durdu. Gelinlik siparişini de çarşamba günü teslim alacakmış, bana neydi ki! Arabasına binerken yanaklarımdan öptü, ön camdan el sallarken kibarca gülümsedi, beni bir güzel başından savdı. Lale'nin ayaküstü yalan söylememe neden olup beni topuklu ayakkabıları, küçük elleri, bir abajur paketiyle alt üst etmesine çok sinirlenmişim. Çalıştığın yapı şirketi Tunalı'daydı biliyorum, sana gelmek için Kocatepe'den Tunalı'ya geri dönmem gerekirken hızlı adımlarla Kızılırmak Sineması'nın önünden Kızılay'a, oradan Sakarya'ya indim. Hiç düşünmeden Z Pub'a girdim. Ercan'ı, İlker'i, Kerim'i ne zamandır aramadığım aklıma geldi. Üçünü de aradım. İlker geldi yalnızca, diğer ikisinin işleri varmış. Laf lafı açtı, zaman geçti, İlker Z Pub'dan sıkıldı, beni yeni açılan bir bara götürdü. Sevmedim mekânı; ama bunu mesele yapacak durumda değildim. O sırada sevgilim, ben o bildiğin adam değildim, bildiğin aynı adam olmak için o gün işlediğim tüm günahlardan arınıp gelmeliydim sana. Hesapta en geç saat yedide, senin işten döndüğün vakitte evde olmak vardı. İlker'in çağırdığı taksiden indiğimde gece saat birdi. İkinci kattaki dairemizin merdivenlerini nasıl tırmandığımı anımsamıyorum. Kapıyı açtım. Eve adımımı attığım an, önceki akşam tartıştığımız gerçeği belleğimde salınmaya başladı. Salondaki

kanepeye uzandım, sızmışım. Evde olsaydın, uyandığında öğlen saat iki olmazdı. Dün beni akşam yemeğe beklemiştin büyük olasılıkla, saatler geçip de ben gelmeyince sabrın taşmıştı, eşyalarını toplayıp gitmiştin. Belki gelirim diye eşyalarını bavuluna doldurma işini ağırdan almışsındır diye düşünmek istiyorum ama sen tez canlısındır, böylesini düşünmek yanılı olur. Üstelik daha iki gün önce benim geç gelmelerime dayanamadığını, birlikte yaşayabilmemiz için akşam yemeklerini olsun birlikte yememiz gerektiğini, bir daha eve geç gelirsem beni terk edeceğini bağıra bağıra söylemiştin. Yemekler masanın üzerinde öylece duruyor, tabağına hiç dokunmamışsın. Hiç iz kalmasındı senden öyle mi? Bırak ağırdan almayı, sanki arkana bakmadan kaçmışsın. Ne çok yormuşum seni. Bıktırmışım.

Beni terk etme diye o biletleri aldım. Seninle her şeyi yapabileceğimi, her yere gidebileceğimi anlamanı istedim. Lale planımı bozdu. Kafam beton gibi uyandığında, iş işten geçti diye düşündüm. Siz kadınlar nasıl bu kadar güçlü olabiliyorsunuz? Terk ediyorsunuz, beş yıl sonra karşıma çıkıp hiçbir şey olmamış gibi, nereye böyle, diye sorabiliyorsunuz. Sen de Lale gibi yapacaksın, kuşukum yok. Bir gün yolda karşılaşacağız, uzanıp yanaklarımdan öpeceksin. Nereye böyle diye soracak, verdiğim yanıtı ilgisizce dinleyip gözden kaybolacaksın.

Sigara

Gece saat ikiyi geçerken, dördüncü paket sigarayı açtım.

Sigara üzerine tüm söylevlerine rağmen, paketten çıkardığım sigarayı nikotin lekeli parmaklarımın arasında tuttum ve keyifle yaktım. Sen “içme,” dedikçe inatlaştım. Fark etmedin, oysa o kadar açık, o kadar göstererek yaptım ki bunu. Her zaman zekânla övünürken bunu anlayamamış olmanı garipsedim. ‘Senin değer verdiğin her şeyin, benim için hiçbir değeri yok,’ demek istedim, hayatımın bile. Halının üzerinde söndürüyorum sigaramı, onun için külünü savuruyorum rastgele. En çok yemek sırasında bunu yapmak hoşuma gidiyor. Önceden tepki veriyor, tartışıyordun: ama şimdi sadece ters ters bakmakla yetiniyorsun. Misafir denen sıkıntı makinelerinin yanında zor durumda bıraktığımda seni, var olma duygum çoğalıyor. Senin yüzünden... Mesleğime, hobilerime, arkadaşlarıma, giysilerime ne yiyeceğime hep sen karar veriyordun. Ben de senin kalıplarınla var olmayı değil, yok olmayı, hiç olmayı seçtim. Bilerek ve isteyerek. Şimdi de ben, seni benim nefret dolu kalıplarına döküyorum, hissettirmeden yavaş yavaş. Beni olmak istediğin, olamadığın her şeyle özdeşleştirmiştin. Saygınlık, kazanmak istiyordun. Başarılarım kadar vardım ya da yoktum. Gözlerini hırs bürümüştü. Oysa başardığım zamanlarda bile beni aşağılardın. Bunu nasıl yapabildiğime şaşardın, hemen peşinden de küçümserdin. Başarısızsam bir böcekmişim gibi davranır, can çekiştiğimi, yalvaran bakışlarımı görmez ezerdin beni. Bana uygun gördüğün ama bana hiç uymayan mesleği çelik bir zırh gibi üzerime giydirdin zorla. Ben de diplomayı aldığım gün çalışmama kararı aldım. Bir gün bile çalışamazdım. Çalışsaydım eğer bütün bir yaşamın boyunca istediğin her şeyi elde etmiş olacaktın. Senin zaferine dönüşecekti her şey. Elimdeki sigara sönmeden onunla diğerini yakıyorum. Derin bir nefes alıyorum. Bu kadar korktuğun sigara dumanını tüm gücümle yattığın odaya doğru üflüyorum. Belki boğulmanı sağlamaz, ama sağlığını ilgili endişelerin daha da artsın istiyorum. Sen olmak istemiyorum. Annem öldükten sonra onu silmek için ayırdığın zamanı da bana harcamaya başladın. Her şey daha iğrenç daha katlanılmaz oldu. O kadar eleştirir, hırpalardın ki onu, ne yapacağını şaşırırdı. Bir gün sofrada tuzluk yok diye, başka bir gün sofrada tuzluk var diye bağırırdın. Tuzluğu ne yapacağını bilemediği gibi hayata tutunup tutunmamaya da karar veremedi. Sessiz, tepkisiz, yavaş yavaş yok olmayı seçti. Aşağılanmak, aşağılanmayı kabullenmek eş olmanın görevleri arasındaymış gibi davranırdı. Kabullendikçe küçülür, büzülürdü. Evde olmadığın zamanlardaki huzurumuz, galiba annemle tek ortak noktamızdı. Onun dışında yabancı gibiydik. Eve temizlik için gelen bir yardımcı, yemekleri yapan bir görevli olduğunu düşünürdüm. Yatak odasına girip seninle yatağa

girdiğinde her seferinde şaşkınlık içinde kalırdım, ne bu evde, ne de senin yanında yeri yokmuş gibi. İlk zamanlar eve gelen arkadaşlarımı kovduğumda ifadesi değişirdi; o da görgü kurallarıyla çeliştiği için. Zamanla karakteri gereği bu davranışımı da kabullendi. Seni onayladıkları, daha doğrusu senin zorla kendini onaylattırdığın için arkadaşlarımı evden kovdum. Beni bıraktın arkadaşlarımı da istediğin biçime soktun. Buna daha fazla dayanamazdım, hepsini hayatımdan çıkardım. Şimdi sırada senin arkadaşların var. Onları uzaklaştırmalıyım senden. Yaşları kadar sabır yüklü yaşlılar, hâlâ direniyorlar bana. Evden giderken benim gibi bir oğlun olduğu için sana acıyarak bakıyorlar, bana da kızgınlıkla. Oysa senin ellerinle içimi boşalttığın, korkuluğa çevirdiğin bana acımaları gerekirdi. Seni uyandırmak istiyorum, kazara olmuş gibi. Ben yalnızlığımla baş başa, sen derin uykunda. Mutfığa gidip tencere, tava çıkarıyorum gürültüyle. Buzdolabının kapağını açıyor, içinden pilavı alıyorum. Çekmeceyi hızla çekiyorum. Ayrı bölmelere özenle dizilmiş çatalla kaşıkları gürültüyle karıştırıyorum. Senin sinir olduğun gibi tabağa koymadan, tencerenin üstünden soğuk soğuk kaşıkıyorum pilavı. Keyifle kapıya gelip bağırmayı bekliyorum. Gelmiyorsun. Biliyorum uyanıksın ama gelmiyorsun. Hırslanıyorum. Mutfakta her şeyi olduğu gibi bırakıyorum. Elimdeki sigara izmaritini lavaboya fırlatıyorum. Gidip salonda müzik setinin sesini sonuna kadar açıyorum. Bekliyorum. Gelmiyorsun. Sonra televizyonu açıyorum, yoksun. Üst kattaki komşuların bağırıışlarını duyuyorum, ayaklarıyla tavana vuruyorlar. Alt kattaki komşuyu bekliyorum bu kez. Onlar da fırçanın sapıyla vuruyorlar. Gözlerim kapıda, gelmiyorsun. Sonra her şeyi kapatıyorum. Kimseyi kapıda görmek istemiyorum. Tartışmak için çok yorgunum. Belki de inatlaşıyorsun benimle. Yazın sıcağında, dondurma almamak için inatlaştığın, direndiğin günlerde öğrenmiştim, kaya gibi sert, aşılmaz bir dağ olduğunu. En masum isteklerim bile sarsılmaz duvarına çarparak paramparça olurdu. Her şey sen istedikçe var olabilirdi. Ve bir gün sıra anneme geldi. Artık onu istemiyordun. Bedeni küçülüyordu ve ağırları artmıştı. Dayanamıyordu. Sen de onun ağrı topu haline gelmiş varlığına dayanamıyordun. Şimdi tertip düzen içinde, eskimiş eşyalarla dolu evindeki tek düzensizlik benim. Sımsıkı kapalı olmasına rağmen kapıdan duyulan sigara, toz, eski eşya kokusu. Evin her köşesine sinmiş bu ağır terk edilmişlik, yalnızlık kokusu. Bir şeyleri değiştirebilir miyim umuduyla bilerek sigarayla, silinmekten tüyleri dökülmüş rutubet kokan halıyı yakıyorum. Önceleri konukların geldiğinde evden uzaklaşmışım, ama bundan vazgeçtim, çünkü rahatlıyordun. Artık evden hiç çıkmıyorum. Senin rahat bir saniye bile geçirmene tahammül edemiyorum. Sen de bunun sonucu olarak beni doktora götürdün. Benim delirdiğimi düşünüyordun. Başlangıçta böyle düşünüyor olman eğlenceli geldi, ama amacımdan uzaklaştığımı fark ettim. Doktor aracılığıyla beni kontrol edebileceğini zannediyordun, buna izin veremezdim. Doktora gitmeme kararı aldım. Doktor daha fazla para karşılığı eve gelmeyi kabul etti. İleri derecede depresyon, geri çekilme, uykusuzluk ve daha bir sürü tanım ve reçeteler bırakıp gitti. O kelimeler hâlâ koridorda havada asılı duruyor.

Uykusuzluk kelimesine takıldığını fark edince geceleri uyumama kararı aldım. Konuşmama kararım gibi uygulaması çok zor olmadı. Sorulan sorulara yanıt vermeden edemiyordum. Senin katı kurallarının arasında sorulara yanıt vermemek diye bir seçenek yoktu. Bu konuda özel olarak eğitmiştin beni. Allahtan sen soru sormayı bıraktın. Bu evi, bu şehri terk etmek belki de tek şansımdı, izin vermedin. Gidersem, dönmem diye korktun. Şimdi içerde horultularla iğrenç bir şekilde uyuyorsun. Yalnız kalmaktan beter oldun. Bunalmıştım, içim kurumadan önce denemek istemiştin. Hep tek otoriteydin. Kim olursa yanında kendini ufalmış, ufalanmış ezilmiş hissedirdi. Kalın gür kaşların tehdit etmek için kıpırdardı sadece. Avını bekleyen kartal duruşunla en cesur yürekleri bile titretirdin. Çevrendekiler saygı mı duyuyordu, korku mu anlayamazdım. Bir paket sigara daha açmak istiyorum. Bitmesi şart değil, nasıl olsa paketleri sayıyorsun. Ama odana girmem gerekiyor; günlük dört paketi odama bırakıyor kalanı kendi odanda tutuyorsun. Böyle devam edersem paket bırakmaktan vazgeçmek zorunda kalacaksın. Ben de özgürlüğümü bir adım genişletmiş olacağım. Senin sınırlarını aşmak tehlikeli, bedeli ağır biliyorum. Uyurkenki halin. Bir yastık ile yüzünü sonsuzluğa gömmek istiyorum. Salonda sigara izmaritiyle yaktığım, senin de ısrarla inatla ördürdüğün iğrenç lime lime halının üzerinde volta atıyorum. Üç kere odanın kapısına gelip geri dönüyorum. Dördüncüsünde biraz tereddüt ederek nedense gürültü çıkarmamaya çalışarak açıyorum. Sağ tarafında duran komodinin çekmecesinden iki değil, üç değil sadece bir paket sigara alıyorum. Sınırı bu kadar geçebiliyorum. Sigarayı alırken bu kadar tepkisiz yatıyor olmanı garipsiyorum. Dönüyor, girişteki ışığı yakıp bakıyorum. Horlamadığını fark ediyorum. Uyandığını ve her an bana daha sert, daha dik bakacağını düşünüyorum. En iyi yaptığım şeyi yapıp bekliyorum. Ne ben ne sen kıpırdamıyoruz. Ne kadar süre bekliyorum bilemiyorum. On bir yaşımdan sonra ilk defa sana dokunmaya cesaret ediyorum. Kıpırdamıyorsun. Garipsiyorum. Her şeyi göze alarak kendime doğru vücudunu çeviriyorum. Gözlerin açık donuk, ifadesiz bakıyor. Bakmıyor aslında sadece açık. Soğuksun. Midem bulanıyor. Bir daha ne sana, ne odanda ki herhangi bir şeye dokunmak istemiyorum. Böyle bir duruma hazırlıksız yakalanmanın şaşkınlığıyla ayakta bekliyorum. Planlı bir şekilde yok olmayı seçtin. İçim kararıyor umutsuzluk beni sarıyor. Hissettiklerimin hiç birisi senin yokluğuna üzülmekle ilgili değil. Senden daha çok nefret ediyorum şimdi. Biliyorum içime yerleştin, beni kontrol etmeye devam edeceksin. Öyle güçlü örmüşsün ki duvarlarımı bir tuğla bile sökemiyorum. Aramızdan çekilerek beni, tamamen yarattığın bana mahkûm ettin sonsuza dek.

Devon Misafiri

Genç kız kucağındaki polisiye kitabı kapatıp vagon penceresinden dışarı bakmaya devam etti. Uzun zamandır süren kar yağışı o gün durmuştu. Hava öylesine sisliydi ki görüş mesafesi perondan on metre uzağının seçilmesine izin vermiyordu. Kalkış düdüğünün yeniden çalınmasıyla yolcular daha bir hızlanarak yerlerini alırlarken, aniden kapı açıldı.

“İngiltere’nin soğuğuna alışığım sanıyordum ama İstanbul şaşırttı beni” dedi yaşlı kadın nefes nefese.

“İstanbul’da Mart ayı çok soğuk olur gerçekten” dedi genç olan hayretle.

Yaşlı kadın üstündeki kalın ve çok iyi bir elden çıktığı belli olan paltoyu minicik dolabın içine özenle asarken, ötekinin kendisini gözlediğinin farkında değilmiş gibi söyleniyordu. “Yataklı vagona seyahat etmiyorum artık, uykum yok eskisi gibi. Bazen bütün geceyi ayakta geçirdiğim oluyor. Siz de mi uyuyamıyorsunuz?” dedi koltuğa kendini bırakırken. Tam o anda çalan kalkış düdüğü iki yolcuya da soruyu unutturdu. Hareket eden trenden dışarı bakmaya başladılar. Genç kadın kaşlarını çatmış göz ucuyla yaşlı kadını inceliyordu. Banliyö istasyonları tamamen geride kalıp şehirden çıkarlarken,

“Saat neredeyse beş olmuş, galiba ben beş çayımı burada alacağım, bana katılır mısınız?” dedi yaşlı kadın.

“Teşekkür ederim, kahve içerim. Şurada galiba bir düğme var” dedi genç kız. *Olabilir mi?* Kapının yanındaki zile arka arkaya bastı. Yerine otururken gözleri yaşlı kadının kucağındaki küçük goblen çantaya takıldı. Küçük olmasına rağmen epey şişkindi. Anneanesi geldi aklına. Karşısındaki kadının da aynı dönemden çıkma bir hali vardı sanki. O sırada kapı vuruldu, vagon görevlisi memur içeri girdi.

“Buyurun?” dedi duygusuz bir sesle kıza bakarak.

“Çay servisini buraya alabiliyor muyuz?”

“Restorandan bir şeyler söylemek isterseniz, şuradaki telefonda on sekizi tuşlayacaksınız” dedi mutsuz memur. “Bu zil sadece kondüktörler içindir.” Kendisine bir cümle daha söylenmesine fırsat bırakmadan dışarı çıktı.

“Alo? Kafeterya mı? Burası, şey. Evet, burası yedi numara. Biz bir çay, bir de kahve rica ediyoruz. Öyle mi? Tamam, o zaman demlikle gelsin, kahve kupayla gelebilir, sade, evet... Bu kadar teşekkürler. Pardon bir dakika” dedi ve oturan kadına bakarak ekledi “biraz

da süt alalım, çay için.” Yavaşça gelip yerine oturdu ve beklemeye başladı. Şaşkınlığı yerini çatılmış kaşlara bırakmıştı.

“Çayın yanında süt de söyledim. Öyle içiyorsunuzdur diye düşündüm.”

Yaşlı kadın minnetini ifade eder bir şekilde kafasını salladı. Gözleri genç kadının yanında duran kitaba kaydı. “ Nereye gidiyorsunuz genç hanım? Sonuna kadar gidecek misiniz Doğu Ekspresi'nin?” dedi.

“E, hayır, gitmeyeceğim. Yakın bir arkadaşım Erzurum Atatürk Üniversite'sinde bir süre önce işe başladı. Ancak zaman bulabildim. Şey, onu görmeye gidiyorum.” Sustu. Elindeki cep telefonunu kapatmış olmasına rağmen evirip çeviriyor, arada sanki bir şey görecekmış gibi ekrana bakıyordu.

“Enteresan. Hâlbuki sen yaştaki kızların böylesi uzun yolculuğa çıkmaları ya gönül macerası içindir ya da gönül macerasından kaçmak için. Ah, çaylar geliyor galiba.”

Genç kız hayretle kapıya bakmaya başladı. Gerçekten de kısa bir süre sonra kapı tıkladı, servis garsonu tepsiyle içeri girdi. Pencerenin hemen altına duvara monte edilmiş, masaya benzer minicik bir çıkıntıya tepsiyi bıraktı ve çıktı.

“Nasıl anladınız garsonun geldiğini? Ayak sesi bu gürültüde duyulmuyor.”

“Ayak sesinin duyulmadığı doğru ama vagonun ana kapısı açılırken garip bir ses çıkarıyor, tiz bir ses. Onu duyunca tahmin ettim.”

“Kendimi dikkatli zannedirdim ama sizin yanınızda hiç sayılırım” dedi kız bir anda gülümseyerek. Gülümsemek iyi gelmiş, uzanıp servis yapmaya başlamıştı. “Yanımda bisküvi de var, alır mısınız? Kakaolu.” Sırt çantasına uzanırken karşıdan küf yeşili, yuvarlak teneke bir kutu uzandı genç kıza. Odanın içine nefis bir kurabiye kokusu sindi.

“Korkarım çay saatinde bir tek bunları yemek istiyorum. Bu yaştan sonra kiloma dikkat edecek değilim.” Kız kibarca aldı bir tane.

“Mm, çok güzelmiş gerçekten. Tereyağı tadını alıyor insan.” Durdu... Kafası yine büyümeye başlamıştı. Hâlbuki dün annesinin evinde yatarken daha da büyümez diye düşünmüştü. İlaç işe yaramış deliksiz bir uyku çekmişti. Ne olmuştu da o korkunç his gene gelip yerini bulmuştu? Kendini tutmaya çalıştıysa da gözlerinden ip gibi yaşlar süzölmeye başladı. Yaşlı kadın ciddi bir tavırla hiç konuşmadan kıza bakıyordu. Goblen çantasından beyaz bir mendil çıkarıp uzattı. Kız ağzındakileri yutamadan ağlıyordu. Bir süre konuşmadan kendilerini trenin ritmine bıraktılar.

“Bu kalp ağrısı geçmeyecek mi?” dedi gülümsemeye çalışarak. “Dört yıldır beraberdik. Evlenmeyi düşünmedi hiç. Belki benim hatam, ısrar ettim. Sonra bu iş çıktı. Bana gelir misin

bile demedi, Erzurum'a yani. Sonra dayanamayıp aradım. Zaten hep ben arardım. "Geleyim konuşalım mı dedim?" "İstersen gel" dedi. "Zaten kabul etmiştim hayatında ikinci sırada gelmeyi." Gözlerinden yeniden yaşlar akmaya başladı. "Kaç aydır onsuzum, bir parçam kopmuş gibi." Kız bir yandan ağlamaya bir yandan da anlatmaya devam etti. Anlattıkça ağlıyor, ağladıkça açılıyordu. Saçları atkuyruğundan iyice kurtulmuş, bukleleri ortaya çıkmıştı. Neden sonra yavaşlayarak sustu.

"Özür dilerim başınızı ağrıttım. Onu nasıl özledim bir bilerseniz. Neyse, Ankara'da durunca konuşacağız, öncesinde zamanı olmadı... Çok yoğunmuş."

Akşam yemeklerini yemek salonunda yediler. Yaşlı kadın genç kızın anlattıklarını büyük bir dikkatle dinliyor ara sıra yemeklerle de ilgili sorular soruyordu. Şarabın etkisiyle bir parça rahatlayan kız derdini ertelemişti sanki. "Hep ben konuştum, sahi siz neden buradasınız? Trenin adı Doğu Ekspresi olsa da bir Vagon-Li değil."

"Ha ha, beni şaşırttın doğrusu. Türkiye'de senin yaşında birinin bunu hatırlayacağını sanmazdım. Bir bakıma doğru, Doğu Ekspresi'ni tamamlamak istiyordum ne zamandır. Bahane oldu."

"Ne bahanesi?"

"Cinayet için buradayım."

"Cinayet mi?"

O sırada yan masalarında oturan çok şık genç bir kadın kalkıp yemek vagonunu terk etti. Kuzguni siyah saçlarına son derece yakışan kırmızı bir ruj sürmüştü. Kadının egzotik parfümü havada asılı kaldı bir an. Salondan çıkarken bir erkek yerinden fırlayıp kapıyı tuttu.

"Ne güzel bir kadın değil mi?" dedi genç kız. "Niye yalnız seyahat ediyor acaba?"

"Yalnız seyahat ettiğini sanmıyorum."

"Ama yanında kimse yoktu. Hem koridordan geçerken de kompartımanın kapısında görmüştüm tek başına dışarı bakıyordu."

"Yemeğini burada yediği halde aynından paket yaptırdı. Böylesi bir kadının çantasında yemeklerle gezdiğini sanmıyorum."

"Peki neden birlikte yemediler?"

"Belki beraberindeki adam kadınla gözükmek istemiyordur. Hele de evliyse."

"Nasıl? Yani kaçamak yaşamak için Doğu'ya mı gidiyorlar? Hem trenle gitmek niye?" Genç kız pür dikkat yaşlı kadına bakıyordu şimdi.

“Benim yaşıma geldiğinde, bu çok garip gözükten şeylerin aslında çok basit izahlarının olduğu göreceksin kızım. Düşünelim. Bugün Resmi tatil değil mi? Yarın da tatil sanırım. Bu durumda uçakta yer bulamamış olabilirler. Ya da trenle bir yere kadar gidip arabayla devam edebilirler. O da kar yağışı tamamen durursa tabii.”

“Peki... Madem cinayet işleneceğini biliyorsunuz neden önlemiyorsunuz? Yani önleyemez misiniz?”

“Bilemiyorum. Şu ana kadar trende gördüklerim hemen hemen yerine oturdu. Ama kadın gerçekten dikkatimi çekiyor.”

“Kolyesinden gözlerimi alamadım. Tiffany olmalı. Klasik dört sıra. Epey pahalı bunlar. Yine de kadının güzelliğinin yanında hiç kalır. Çok güzel bir kadın.”

“Evet ama... Gözlerinin altındaki halkalar o güzel yüzde hemen dikkat çekiyor. Çok mutsuz olmalı. İnan bana çocuğum bir kadını ancak bir erkek bu kadar mutsuz edebilir. Sanırım o adamla karşılaşmam fena olmazdı. Kim bilir belki de görürüm bir şekilde.”

“Peki ya ben görsem size anlatsam?” diye fısıldadı genç kız, gözleri parlıyordu.

Kadın takdirle baktı kızı, “ İşte bu harika olur. Gözlerim kulaklarım olursun. Ama biraz bekle de, adam yemeğini yesin” dedi gülerek.

Kız yaşlı kadının söylediklerini düşünmeye başladı. Daha fazla sormak istiyor ama nedense cesaret edemiyordu. Akli cinayette, masadan kalktılar. Dokuz numaralı kompartımanın önünden geçerken kız eliyle belli belirsiz bir işaret verdi yaşlı kadına. Kadın hızlanarak kendi kompartımanlarına girdi kapıyı kapattı. Genç kız biraz bekledikten sonra şüpheli kompartımandan içeri daldı.

“Ah, çok özür dilerim! Yanlış gelmişim.”

İşte oradaydı. Üstünde çok şık bir kimonoyla oturuyordu. Elinde mendil ayağa fırladı. Göz boyaları hafifçe akmış, çenesi gerilmişti.

“Evet, yanlış geldiniz! Şimdi çıkar mısınız lütfen? ”

Genç kız özür dileyerek kapıyı kapattı. Odasına dönerken kondüktörü gördü.

“Affedersiniz, bizim iki yanımızdaki şu dokuz numarada, sanki arkadaşımı görür gibi oldum. Eşiyle kalıyorlar galiba değil mi ?”

“Hayır bayan, orada tek kişi kalıyor, bir bayan var sadece.”

Kızın ince kaşları yukarı kalktı. Kendi kompartımanına girdiğinde yaşlı kadın merakla bekliyordu.

“Evet” dedi kız. “Bence kesin bir adam var. Saati ve süveteri gördüm, tuvaletten de su sesi geliyordu ama kondüktör yalnız seyahat ettiğini söylüyor. Çok garip.”

“O halde, adam saklanıyor. Evli olabilir veya kadınla gerçekten gözükmek istemiyor olabilir. Her iki halde de trene gizlice binmesi gizlice de ineceğini gösteriyor. Yine de çocuğum, hiç bir şey gizli kalmaz, elbet bir duyan gören olur. Bizim de bildiklerimizi zamanı gelince söylememiz gerekir, değil mi ?” Dikkatle bakıyordu genç kıza şimdi. Kısa bir sessizlik oldu.

“Erkek saati Bulgari’ydi” dedi kız. “O modeller sadece İsviçre’de yapılıyor biliyorum. Çalıştığım şirketin genel müdüründe vardı. Yirmi beş bin dolar civarı bir şey diye hatırlıyorum, az sayıda ürettiklerinden adam üç aya yakın bekleme listesinde kalmıştı... Maalesef dedektifliğim bugünlük bu kadar. Sakıncası yoksa kıyafetlerimle şuraya uzanacağım.” Kafasını koltuğun başlığına dayar dayanamaz gözkapakları ağırlaştı ve çok geçmeden derin bir uykuya daldı.

Genç kız sarsıntıyla gözlerini açtığı anda tren gara henüz girmişti. Tutulan bacaklarını açmaya çalışırken karşı koltuğa gitti gözleri. Koltuk boştu. Yerinden fırlayarak tuvaletin kapısını açtı. Boştu. Aynaya baktı, her şey aynıydı! Ama odada yalnızdı. Yerine döndü. Kitabı neredeydi? Şaşkın bir şekilde kitabını ararken kondüktör içeri girdi:

“Devam edecek yolcular dördüncü perona gidecek bayan! Devam ediyor musunuz ?”

“Evet tabii. Ne oldu bir problem mi var?”

“Polis bu treni kapatıyor bayan. Soruşturma için. Biraz çabuk olursanız...” Mutsuz memur kızın soru sormasına fırsat bırakmadan yine dönüp gitmişti. Hızlı hareketlerle çantasını toplarken memurun koridorda çınlayan sesini duydu. “Herkes insin! Treni boşaltıyoruz! Bütün yolcular aşağı!” İkaz düdüğüyle bir yandan bavulunu sürüklüyor bir yandan da çevreyi tarıyordu ama nafile. Yoktu. Etrafını saran kalabalığa rağmen trenden inebildi. Anlayamadığı bir kargaşa vardı. Polislerin arasından çıkmadan son bir defa geriye bakmaya çalıştı. Nihayet bir görevli bulup sordu. Doğu Ekspresi için diğer perona yönlendiriliyorlardı, trenin kalkmasına çok az kalmıştı, biletler değişmeyecekti. İstasyonun buz gibi havası onu biraz kendine getirmişti. Bir köşede durup yün atkısına sarınırken neler olduğunu anlamaya çalıştı. Devam edecek yolcular aceleyle yüklerini taşımaya uğraşırken, uyanamayan çocuklar kucaklarda indiriliyorlardı. İstasyon görevlilerinin neredeyse hepsi gelmiş, bir grup polis daha gözükmişti. Az ileride toplanan insanlara doğru bir kaç adım attı. Hararetli konuşmalarından bir şeyler bildikleri belli oluyordu.

“Nedir? Ne oluyor?”

“Valla biz de pek anlamadık ama tren adam almıyor. Kadın bayılmış mı ne?”

“Kim? Nasıl ?”

“Yok be abla bayılmamış öldürmüşler kadının birini.”

“Kim? Kimi?”

“Kimse bir şey açıklamadı ama inenler anlatıyor. Genç bir kadınmiş. Bu boy siyah saçları varmış.”

Genç kızın başı bir anda dönmeye başladı. Bavuluna tutunarak yanına çökmek istedi, beceremeyince yere oturdu. Gözlerini yumdu sımsıkı. Kâbus muydu? Belki hâlâ uykudaydı? Oturduğu yerden etrafına toplanan ayaklara baktı. Ne çok ayak. Hepsi üstüne geliyordu sanki. O kadın mıydı? O güzel mutsuz kadın?

“Yazık olmuş kadına.”

“Pek de güzelmiş, kaynım indi az önce trenden, dokuz numarada kalıyormuş.”

“Polislerin başında bir adam vardı, gençten bir şey. Nasıl bulacak katili anlamadım...”

“Aman nereden bulacaklar, baksana kapıları kapatmadılar hâlâ. Giren çıkanın haddi hesabı yok. Bir tek şerit çekmekle olur mu? Salıverdiler yolcuları hemen, bekleteceklerdi.” *Bekledim. Hep bekledim. Bıkmadan usanmadan bekledim.* “Daha Ankara’ya varmadan olmuş ama kimseye bir şey dememişler, beklemişler.” *Telefon başında bekledim. Hatırlamanı bekledim. Memnun kalmanı bekledim.* “Tren gara girdiğinde siviller gelmiş çoktan bekliyormuş.” *Sıcakta, soğukta, karda da bekledim. Yolda da bekledim. Evinin önünde bekledim. “İşten çıkamıyorum” deyince evinin ilerisindeki alış veriş merkezinde bekledim. Dört yıl. Şimdi de savcıyı bekliyormuş. Bir gün de “yorgunsundur, bekleme oralarda, al şu anahtarını evimde bekle” demedin.* Herkese saat soruyorlarmış. Saate göre şey yapacaklarmış böyle bulunuyormuş. Saat önemliymiş. *Saat... Kol saati... Bekleme listesi.*

“Neyi bekliyorsunuz hanımefendi? Diğer tren öte tarafta.”

Yalpalayarak gelen adamı tanımişti. Yemek salonunda arka masalarında oturuyordu küçük kıızıyla.

“Hanımefendi gördünüz mü ne olmuş? Bundan sonra trene de binilmez... Zaten bayram tatili diye istediydik. Geri döneceğiz o da otobüs bulursak. Siz gitmiyor musunuz?”

“Gidemem... Gördüklerimi anlatmam lazım.”

Çalan telefonuyla irkildi. Görmeyi ne çok beklediği isim dürbünün ters tarafından bakıyormuşçasına uzaklaşıyordu. O telefonuna, karşısındaki adam genç kıza, boş gözlerle baktılar. “Kusura bakmayın” dedi kız. “Acelem var.”

Veda - altkitap 2010 Öykü Seçkisi

Doğu Ekspresi yolcularını tamamlamıştı. Üçüncü kalkış düdüğüyle beraber garı terk eden treni uğurladı gözleriyle. Bu arada polisler peronu doldurmuş, makinist kapılarını yeni yolculara çoktan kapatmıştı. Ambulans sireninin duyulmasıyla atkısını çözdü, çantasına koydu. İşte. Kıymetli kitabı oradaydı. Sanki eski bir tanıdığı görmüş gibi gülümsedi. Bavulunu diğer eline alıp polis barikatına doğru yürümeye başladı...

www.altkitap.com
